

V

N

K

Bibliografie

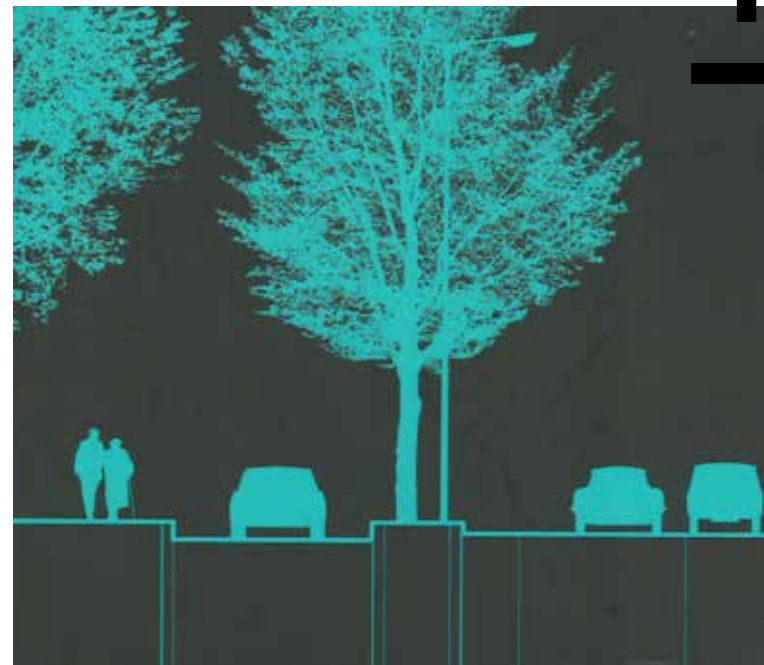
Architectuur,
stedenbouw en
ruimtelijke ordening,
tuin- en landschaps-
architectuur,
monumentenzorg en
bouwhistorie door de
eeuwen heen

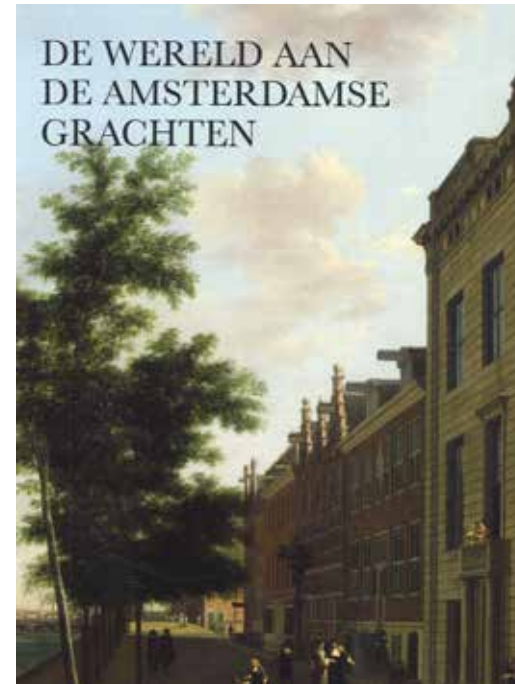
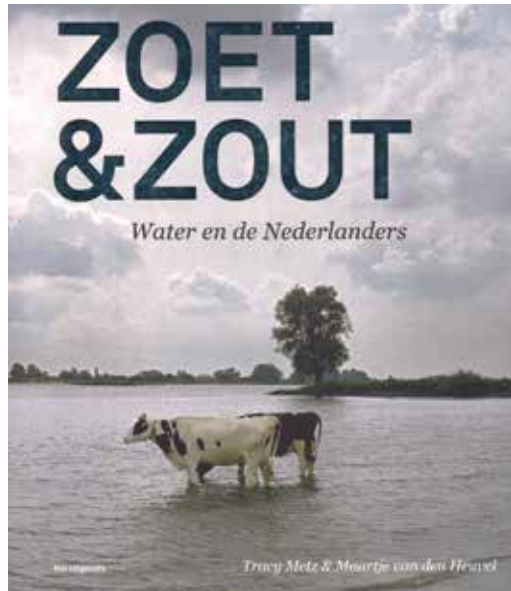
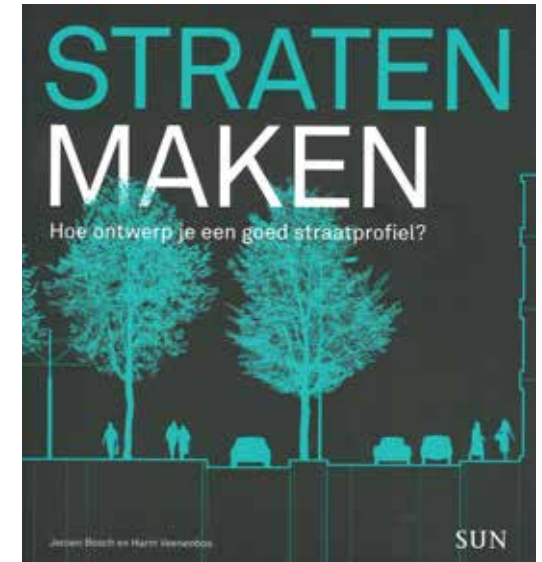
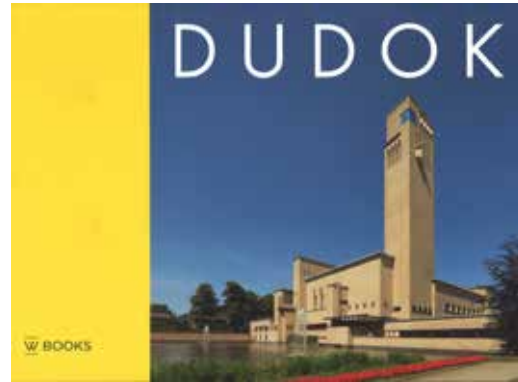
(2011-2015)

Samengesteld door
Heleen Kooijman

Ingeleid door
Gabri van Tussenbroek

2016

Rijksmuseum
Amsterdam

Restauratie en transformatie van
een nationaal monument

Paul Meurs
Marie-Thérèse van Thoor

nai
010

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Verantwoording	7
Architectuur	9
Architectuurgeschiedenis, bouwhistorie en monumentenzorg	17
Stedenbouw en ruimtelijke ordening	38
Tuin- en landschapsarchitectuur	45
Auteurslijst	52

Inleiding

Gabri van Tussenbroek

De oogst van vijf jaar publicaties op het gebied van de bouwkunst is dit keer verdeeld in de categorieën ‘Architectuur’, ‘Architectuurgeschiedenis, bouwhistorie en monumentenzorg’, ‘Stedenbouw en ruimtelijke ordening’ en ‘Tuin en landschapsarchitectuur’. Deze caleidoscoop van publicaties voert ons van varkenskotten tot vakantiecampen en van revolutiebouw tot herbestemming. Er is veel aandacht voor stedenbouw, duurzaamheid en transformaties en ook de wederopbouwperiode mag zich meer dan voorheen in aandacht verheugen. Een dergelijke veelheid van gedifferentieerde publicaties is te uitgebreid om samen te vatten, laat staan om in twee bladzijden te analyseren.

Wat bij een beschouwing van de bibliografie direct opvalt, is het beïndrukkend geringere aantal publicaties in deze lijst in vergelijking tot die van vijf jaar geleden (842 tegen 1.322). Ervan uitgaande dat dit niet te maken heeft met een andere manier van inventariseren – sterker nog: de voortschrijdende digitale beschikbaarheid zou het vinden van publicaties alleen maar makkelijker moeten maken – is het de vraag waaraan dit te wijten is. Wellicht hebben de economische crisis én de crisis in het boekenvak enige invloed gehad. Aan de andere kant zijn de publicatiemogelijkheden in de nieuwe media de afgelopen jaren groter geworden en steeds vaker vinden we dan ook internetpublicaties waarvan de papieren tegenhanger tevergeefs zal worden gezocht. De druk om internationaal te publiceren in internationale peer reviewed tijdschriften neemt met name voor academische onderzoekers toe. Bij het bekijken van de bibliografie blijkt echter slechts een handjevol van de vermelde publicaties in buitenlandse organen te zijn verschenen, een verschijnsel waarop in de inleidingen van de vorige bibliografieën bouwkunst ook al werd gewezen. Dit geringe aandeel buitenlandse publicaties kan er op wijzen dat een deel van de onderzoekers er niet in slaagt de weg naar buitenlandse periodieken te

vinden, óf dat zij er ongeacht scoringsdruk voor kiezen hun resultaten aan een publiek voor te leggen dat over het algemeen dichterbij de materie staat: in Nederland zelf. Het *Bulletin KNOB* dient hier te worden genoemd als Nederlands tijdschrift dat werkt met een *blind peer review* systeem en dat sinds 2011 is geïndexeerd door Scopus.

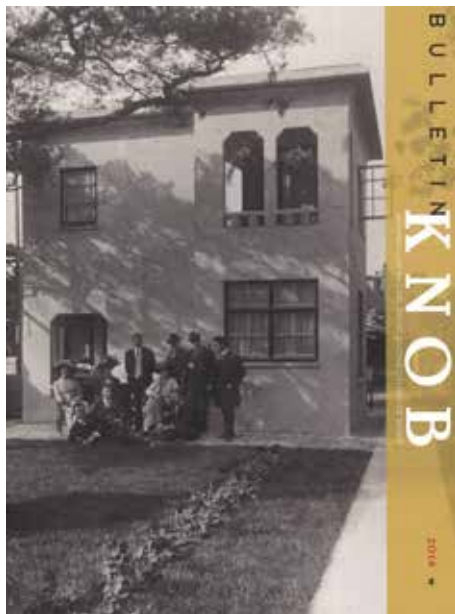
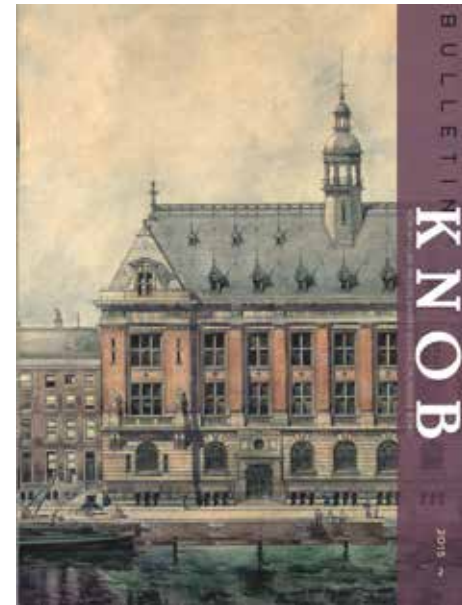
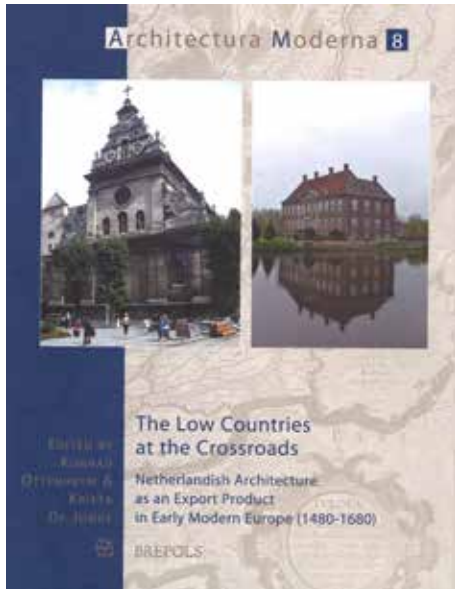
Een deel van de onderzoekers heeft er in feite ook nauwelijks belang bij om werk in een buitenlands – door vakgenoten soms niet of slecht bekend – tijdschrift onder te brengen. Het zijn met name de onderzoekers die werkzaam zijn bij gemeenten, overheden of een eigen bureau hebben, die een ander soort output hebben en over het algemeen geen enkele publicatiedruk voelen, hoewel dit feitelijk weinig zegt over hun daadwerkelijke productie. Belangrijker dan de vraag naar het aantal publicaties, is dan ook om te kunnen vaststellen of de bibliografie een goede afspiegeling is van het onderzoek dat in Nederland plaatsvindt. Het antwoord daarop is – vrees ik – nee. Dit valt alleen al af te leiden uit het feit dat de vele onderzoeksrapporten met vaak zeer interessante gegevens over bijzondere bouwwerken niet meer in de lijst is opgenomen. In 2006 was deze lijst nog in de VNK-bibliografie aanwezig onder de rubriek monumentenzorg. Nog steeds – en wellicht zelfs in grotere mate – worden in Nederland veel rapporten geproduceerd op het gebied van bouwhistorie, interieuronderzoek, stedenbouw, tuinhistorie e.d. Anders dan mainstreampublicaties is deze ‘grijze’ categorie vaak lastig te vinden, zeker als na verloop van jaren deze rapporten hun actualiteit hebben verloren. Een gevolg is dat een groot deel van het kunsthistorisch gebouwenonderzoek dat in Nederland wordt verricht onopgemerkt blijft of zelfs onopgemerkt dreigt te verdwijnen.

Voor het kunsthistorisch onderzoek is dit een zorgelijk feit, te meer omdat veel waardevolle vondsten op die manier niet door andere onderzoekers zullen worden gebruikt. Zij die zich richten op bepaalde thema’s of fenomenen uit de geschiedenis van de Nederlandse bouwkunst kunnen niet putten uit het vele werk dat in het veld wordt

verricht. Een goede inventarisatie en digitale ontsluiting zou daar verandering in kunnen brengen, maar momenteel is het niet mogelijk om rapporten ergens onder te brengen waar zij worden geregistreerd. Hiermee kom ik op de ambitie die in 2014 door de Onderzoeksschool Kunstgeschiedenis is uitgesproken in *Perspectief. Onderzoekssagenda Kunstgeschiedenis 2015-2020*. Hoewel de voorliggende bibliografie nog te vers is om al concrete resultaten te kunnen aanwijzen, zou deze bibliografie in feite een weergave moeten zijn van het onderzoek waaraan door het breed gedragen veld van onderzoek naar de gebouwde omgeving *behoefte* bestaat, zoals onder andere beschreven in de onderzoeksagenda.

In *Perspectief* wordt nadrukkelijk aangestuurd op het zoeken van nieuwe verbindingen tussen onderscheiden kunsthistorische onderzoeksvelden. De gebouwde omgeving biedt daarvoor uitstekende uitgangspunten. Met name de valorisatie van onderzoek – het slaan van bruggen, het implementeren van onderzoek in ontwikkel- en transformatieprocessen, maar ook het combineren van theorie en praktijk – ligt voor het oprapen. Onderzoek dat in eerste instantie vanuit een praktisch gerichte vraag met het oogpunt van erfgoedzorg (collectiebeheer) wordt verricht, vraagt om nadere uitwerking en synthese. De samenwerking tussen academische onderzoekers en buitenuniversitaire onderzoekers en onderzoekscentra is een vereiste om de effectiviteit van dit onderzoek te optimaliseren. Om deze brug te slaan en onderzoekers in het veld daadwerkelijk te betrekken bij landelijke, academische onderzoeksontwikkelingen is inzicht in de productie van de genoemde ‘grijze’ literatuur een vereiste. Aandachtspunten van het onderzoek, zoals de integratie van kunsthistorisch bronnenonderzoek met de resultaten van materiaaltechnisch onderzoek en de digitale ontsluiting en bewerking van bronnenmateriaal bieden volop aanknopingspunten om disciplineoverstijgende samenwerking te stimuleren. Deze tendens, die in het onderzoeksveld al volop zichtbaar is, kan met name door een landelijke digitale ontsluiting van rapporten verder worden gefaciliteerd.

Met deze ontsluiting zou de verdere strategische uitwerking op het gebied van de in de onderzoeksagenda genoemde onderdelen ‘Atelierpraktijken, kunstproductie en organisatie’, ‘Mobiliteit en uitwisseling’, ‘Kunst als betekenisdrager’ en ‘Mediatie, receptie, canonvorming en institutionalisering’ een stap dichterbij kunnen komen. Op die manier kan nog meer effect worden gehaald uit het vele onderzoek dat al in Nederland wordt verricht. Dit alleen al is reden genoeg om uit te kijken naar de bibliografie over de jaren 2016-2020.

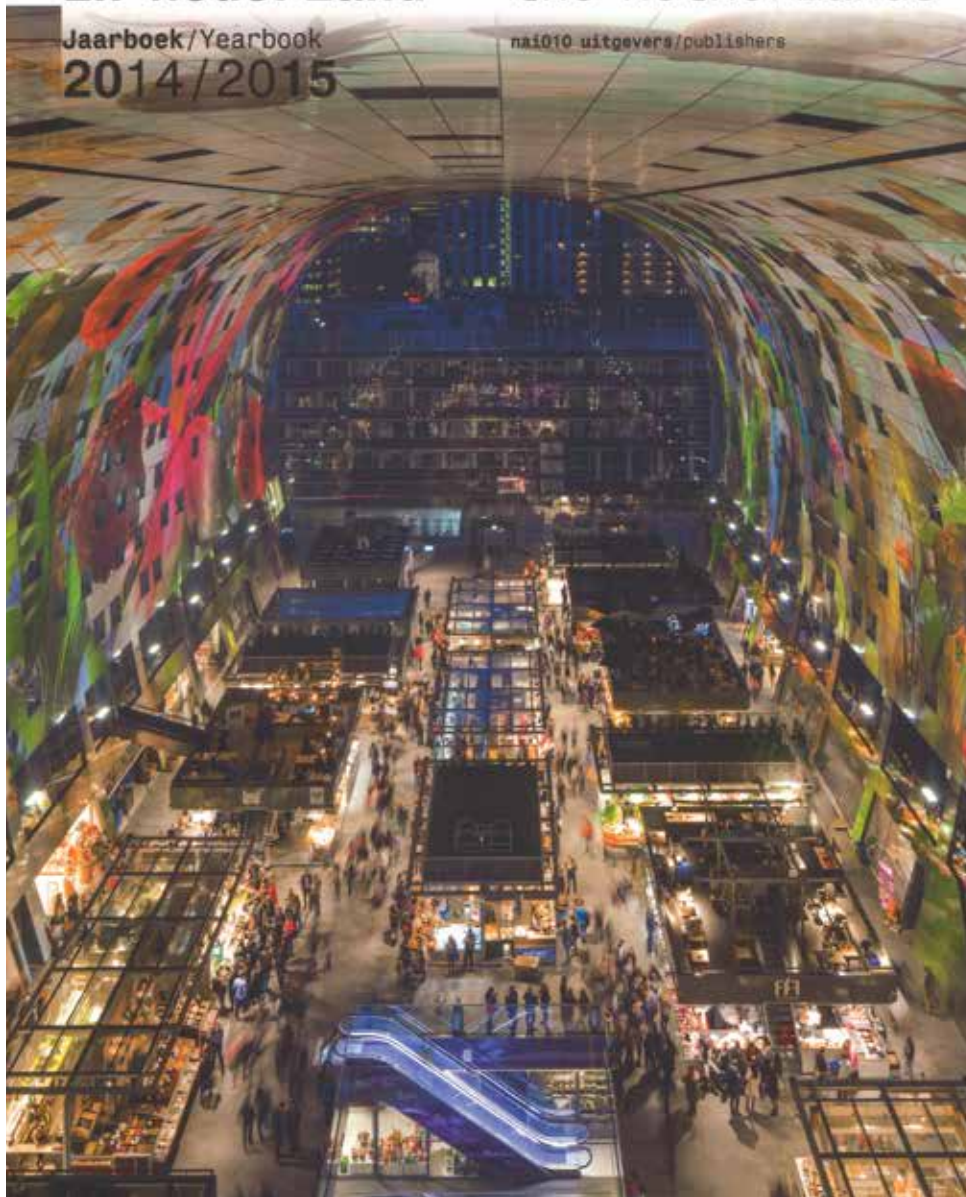

Architectuur in Nederland

Jaarboek/Yearbook
2014/2015

Architecture in the Netherlands

nai010 uitgevers/publishers

Verantwoording

Heleen Kooijman

In opdracht van de Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK) heb ik de bibliografie op het gebied van architectuur, stedenbouw en ruimtelijk ordening, tuin- en landschapsarchitectuur, monumentenzorg en bouwhistorie samen mogen stellen. Voor dit vakgebied is een overzicht gemaakt van de in de afgelopen vijf jaar (2011-2015) verschenen literatuur.

De publicaties in de bibliografie zijn verzameld aan de hand van een aantal richtlijnen: De publicaties dienen geschreven te zijn door Nederlandse kunsthistorici, of aan Nederlandse instituten verbonden auteurs, zowel in nationale als internationale bijdragen. Verder moeten de publicaties wetenschappelijk, of semi-wetenschappelijk, van aard zijn. Dit kader heb ik als samensteller, net zoals mijn voorgangers, een eigen invulling gegeven. Naast publicaties van specifiek Nederlandse kunsthistorici, heb ik hier ook publicaties van architecten,

tuin- en landschapsarchitecten en stedenbouwkundigen aan toegevoegd. Omdat publicaties van auteurs uit aanverwante vakgebieden, zoals de architectuur en stedenbouw, van belang zijn voor kunsthistorici kunnen deze publicaties niet ontbreken. De bibliografie heeft tenslotte ook betrekking op architectuur, stedenbouw en tuin- en landschapsarchitectuur. Publicaties van alleen kunsthistorici zouden de bibliografie voor dit vakgebied teveel beperken. De vraag waar de grens van wetenschappelijke en semi-wetenschappelijke publicaties eindigt is een lastigere kwestie. Met name de 'semi-wetenschappelijke' zone is een grijs gebied. Bij twijfelachtige publicaties is gekeken naar recensies, wanneer deze beschikbaar waren, en naar de achtergronden van de auteurs, om zo te bepalen of een publicatie wetenschappelijk genoeg was. Vanwege de omvang van de bibliografie is het niet mogelijk geweest iedere publicatie grondig te bekijken.

De zoektocht naar publicaties is gestart bij verschillende uitgeverijen met een specialisatie

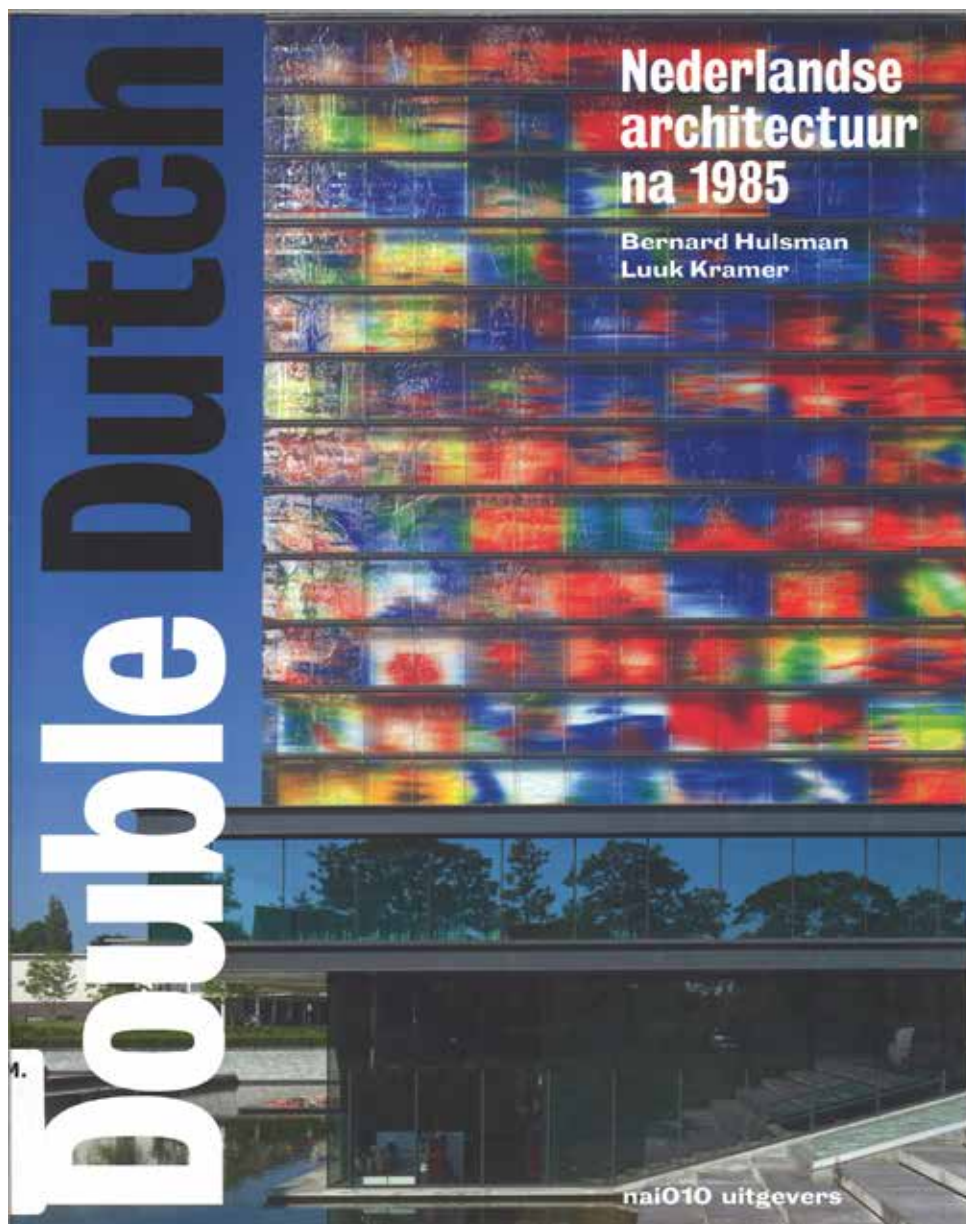
in architectuur en/of (kunst) geschiedenis, zoals Matrijs, 010 Uitgevers, Uitgeverij Boom, Thoth, BONAS en Waanders. Vervolgens is een lijst opgesteld van docenten en hoogleraren aan Nederlandse universiteiten, waarna in zoeksystemen als Picarta en NARCIS (National Academic Research and Collaborations Information System) is gezocht op publicaties. Naast docenten en hoogleraren is ook gezocht naar publicaties van promovendi en recent gepromoveerden aan Nederlandse universiteiten. Tevens hebben tijdschriften gezorgd voor een belangrijke bijdrage. Verschillende tijdschriften, zoals bijvoorbeeld het Bulletin van de KNOB (Koninklijke Nederlandse Oudheidkundige Bond) Cascade (Bulletin voor tuinhistorie) en Oase (tijdschrift voor architectuur) zijn onderzocht. Alle nummers die verschenen tussen 2011 en 2015 zijn doorgenomen en de belangrijke publicaties zijn hieruit opgenomen. Op deze manier ontstaat een uitgebreide lijst aan onderzoekers. Voetnoten en literatuurlijsten uit publicaties leiden vervolgens weer tot nieu-

we auteurs en bronnen.

De steeds groter wordende lijst aan publicaties vraagt op een gegeven moment om ordening. Gekozen is daarom voor de volgende indeling: 1. Architectuur, 2. Architectuurgeschiedenis, bouwhistorie en monumentenzorg, 3. Stedenbouw en ruimtelijke ordening, en 4. Tuin- en landschapsarchitectuur. Het komt regelmatig voor dat een publicatie in meerdere categorieën is onder te brengen. In dat geval is geprobeerd te analyseren welk thema in de publicatie de bovenaanvoert, waarna deze is ingedeeld in de categorie die daar het beste bij aansluit. Voorts heb ik, in tegenstelling tot de voorgaande bibliografieën in dit vakgebied, een auteurslijst opgesteld. Alle auteurs die in de bibliografie voorkomen zijn in alfabetische lijst voorin de bibliografie opgenomen.

Tot slot is het mijn streven geweest om een zo compleet mogelijk overzicht samen te stellen. Uiteindelijk is het resultaat hiervan een lijst met ruim 800 publicaties, al zullen er ongetwijfeld publicaties zijn die ik heb gemist.

Het is positief om te zien dat nog steeds op grote schaal onderzoek wordt gedaan binnen de verschillende kunsthistorische disciplines, iets wat door het uitgeven van deze bibliografie hopelijk alleen maar verder wordt gestimuleerd.

Architectuur

1. **Aalbers, K., K. Duijvestein en P. Teeuw**, *Uitgangspunten & strategieën. Voor een duurzaam ontwerp*. Amsterdam 2012.
2. **Aarsman, H., A. Betsky, J. Boomgaard en R. Boomkes**, *Reflect #01. Nieuw engagement. In architectuur, kunst en vormgeving*, Rotterdam 2014.
3. **Allin, P., Labuhn, B., E. Pieters, R. Visser en R.J. Vos**, *Licht. Ontwerp, techniek & architectuur. Creatieve oplossingen voor gebouwen*, Den Haag 2012.
4. **Andel, F. van den, D. van Gameren, D. van den Heuvel, O. Klijn, A. Kraaij, P. Kluitensbrouwer, H. Mooij, P. van der Putt, H. Teerds en J. Zeinstra (red.)**, *Building together. The architecture of collective private commissions*, Rotterdam 2013 (Delft architectural studies on housing – DASH #8).
5. **Andel, F. van den, D. van Gameren, D. van den**

- Heuvel, O. Klijn, A. Kraaij, P. Kluitensbrouwer, H. Mooij, P. van der Putt, H. Teerds en J. Zeinstra (red.)**, *Global housing. Models for the affordable house*, Rotterdam 2015. (Delft architectural studies on housing – DASH #12-13).
6. **Andel, F. van den, D. van Gameren, D. van den Heuvel, O. Klijn, A. Kraaij, P. Kluitensbrouwer, H. Mooij, P. van der Putt, H. Teerds en J. Zeinstra (red.)**, *Housing exhibitions*, Rotterdam 2013 (Delft architectural studies on housing -DASH #9).
 7. **Andel, F. van den, D. van Gameren, D. van den Heuvel, O. Klijn, A. Kraaij, P. Kluitensbrouwer, H. Mooij, P. van der Putt, H. Teerds en J. Zeinstra (red.)**, *Housing the student*, Rotterdam 2014 (Delft architectural studies on housing – DASH #10). (boek).
 8. **Andel, F. van den, D. van Gameren, D. van den Heuvel, O. Klijn, A. Kraaij, P. Kluitensbrouwer, H. Mooij, P. van der Putt, H. Teerds en J. Zeinstra (red.)**, *Interiors on display. A representation of good*

living, Rotterdam 2015. (Delft architectural studies on housing – DASH #11). (boek).

9. Andel, F. van den, D. van Gameren, D. van den Heuvel, O. Klijn, A. Kraaij, P. Kluitensbrouwer, H. Mooij, P. van der Putt, H. Teerds en J. Zeinstra (red.), *Living in a new past*, Rotterdam 2012 (Delft architectural studies on housing – DASH #6).

10. Andel, F. van den, D. van Gameren, D. van den Heuvel, O. Klijn, A. Kraaij, P. Kluitensbrouwer, H. Mooij, P. van der Putt, H. Teerds en J. Zeinstra (red.), *The Eco-house. Typologies of space, production and lifestyles*, Rotterdam 2012 (Delft architectural studies on housing – DASH #7).

11. Avermaete, T., “De reconstructies van conventies. Fernand Pouillons la Tourette in Marseille. 1946-1953”, *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 92 (2014), pp. 42-55.

12. Avermaete, T., H. van der Heijden, E. Oostmeijer en L. Vlassenrood (red.), *Architectuur in Nederland*, Rotterdam 2013 (Jaarboek 2012/2013).

13. Avermaete, T., H. van der Heijden, E. Oostmeijer en L. Vlassenrood (red.), *Architectuur in Nederland*, Rotterdam 2014 (Jaarboek 2013/2014).

14. Avermaete, T., H. van der Heijden, E. Oostmeijer en L. Vlassenrood (red.), *Architectuur in Nederland*, Rotterdam 2015 (Jaarboek 2014/2015).

15. Bakker, K.A., N.J. Clarke en R.C. Fisher (red.), *Eclectic ZA Wilhelmiens. A shared Dutch built heritage in South Africa*, Eindhoven 2014.

16. Bantal, S., J.J. Berg, K. van der Hoeven en A. Luijten (red.), *Architectuur in Nederland*, Rotterdam 2011 (Jaarboek 2010/2011).

17. Bantal, S., J.J. Berg, B. Colenbrander, K. van der Hoeven en A. Luijten (red.), *Architectuur in Nederland*, Rotterdam 2012 (Jaarboek 2011/2012).

18. Baudrillard, J. en J. Nouvel, *Unieke objecten. Architectuur en filosofie*, Zoetermeer 2014.

19. Baumeister, R., *L'Architecture Sauvage. Asger Jorn's Critique and Concept of Architecture*, Rotterdam 2014.

20. Bayer, M., J. Boer, M. Bovens, B. Husslage en B. Vermeer, *Terug naar de fabriek. 25 industriële iconen met nieuwe energie*, Amsterdam 2015.

21. Beerling, D., *De Amsterdamse school en Indië. Architectuur*, Amsterdam 2011.

22. Berg, J.J., M. Hendriks en A. van Voorthuijsen, *Arnhem. Station met een twist*, Amsterdam 2015.

23. Berg, R.G.P. van den (red.), *Villa in de duinen. Een huis waarin architectuur, kunst en landschap elkaar ontmoeten*, Rotterdam 2014.

24. Berkum, S., *Kunst aan boord. De schatten van het ss Rotterdam*, Rotterdam 2015.

25. Bevers, T., B. Colenbrander, J. Heilbron en N. Wilterdink, *Nederlandse kunst in de wereld. Literatuur,*

architectuur en beeldende kunst, 1980-2013, Nijmegen 2015.

26. Bilow, M., T. Klein en U. Knaack, *Concretable*, Rotterdam 2015 (Imagine 08).

27. Bisseling, A., C. Dam en D. Dam (red.), *Dam & Partners Architecten. Projects 2001-2011*, Amsterdam 2012.

28. Blankenstein, E. van, J. van den Hoonaard, F. Remery en P. Spits, *De Nederlandse brug. 40 markante voorbeelden*, Bussum 2012.

29. Bleeker, M., F. Visser en S. Kramer, *Nederlandse architecten en hun huis*. Antwerpen 2012.

30. Botton, A. de, *De architectuur van het geluk*, Amsterdam 2015.

31. Bouman, O. en L. Feireiss (red.), *Testify! The consequences of architecture*, Rotterdam 2011.

32. Bouman, O., H. Berens, B. Mousavi, S. Mulder en E. Smit, *Nederlandse architectuur in 250 topstukken. Bewaard door het*

Nederlands Architectuurinstituut, Rotterdam 2012.

33. Broekhuizen, D., “Basisscholen en regionalisme”, *De Architect* (september 2011), pp. 78-91.

34. Broekhuizen, D., “Basisscholen met wijkfuncties”, *De Architect* (mei 2012), pp. 40-45.

35. Broekhuizen, D., “Housing youth work. Architecture for a new social institution”, in: S. Pietsch, A. Muller (red.), *Walls that teach. On the architecture of youth centres*, Delft 2015.

36. Broekhuizen, D., *Keuzes maken. Nieuwe principes voor het acquisitiebeleid van de NAI collectie*, Rotterdam 2012.

37. Broekhuizen, D., *Schatkamer. Bewonder de hoogtepunten uit de Nederlandse architectuur* (NAI Rotterdam, september 2011), Rotterdam 2011.

38. Broekhuizen, D. (red.), *Scholenbouwatlas. Verbouwen als nieuwe opgave voor basisscholen en kindcentra*, Rotterdam 2015.

39. Broekhuizen, D., A. Mol en L. van der Pol, “Dutch courage. Building schools in the Netherlands in 2012”, *Building futures* 7 (2012) 2, pp. 28-38.

40. Broekhuizen, D., H. van Rooijen en F. Tinga, *Ideaal voor groei en kennis. Nieuwbouw St. Nicolaaslyceum*, Amsterdam 2012.

41. Brouwers, R., D.D. de Gunst en H. van Heeswijk, *Nieuwe kansen voor de galerijflat. Ideeën en aanbevelingen voor de komende vijftig jaar*, Amsterdam 2013.

42. Buenen, G., *De glazen boerderij. Biografie van een gebouw*, Rotterdam 2013.

43. Buvelot, Q., *Mauritshuis. Het gebouw*, Zwolle 2014.

44. Buvelot, Q., H. van Heeswijk en J. Huisman, *The Mauritshuis. Hans van Heeswijk Architects*, Rotterdam 2014.

45. Byvanck, F.V. (red.), *Blauwdruk. Plannen, schetsen en geschiedenis van het Nationaal Historisch Museum (2008-2011)*, Amsterdam 2012.

46. Cauter, L. de, K. van Herck, H. Heynen en A. Loeckx, ‘*Dat is architectuur*’. *Sleutelteksten uit de twintigste eeuw*, Rotterdam 2014.

47. Colenbrander, B. en C. Rapp. *Rapp + Rapp. De Kroon. Een Europese wolkenkrabber*, Rotterdam 2012.

48. Dam, S., S. Komossa en L. Spoormans, *De transformatie van het schoolgebouw*, Bussum 2011.

49. Damme, M. van, (red.), *Rietveldprijs 2011. Het beste van Utrechts bouwproductie in 2009 en 2010*, Bussum 2011.

50. Damme, M. van, en M. Hendriks (red.), *Rietveldprijs 2015. De beste gebouwen van Utrecht*, Bussum 2015.

51. Delbeke, M. en T. Vandeputte, “De aanwezigheid van de barok. Redactioneel”, *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 86 (2011), pp. 2-5.

52. Dijksterhuis, E., W. de Jong en H. Wilschut, *Centraal*, Rotterdam 2014.

53. Dijkstra, R., L. Ney en P. Wintermans, *Infra-architectuur*. Quist Wintermans Architecten, Bussum 2013.

54. Dikken, A. den, en A. Koenders, *Dudok*, Zwolle 2013.

55. Dobbelssteen, A. van den, K. Huijbers en Y. Yanovshtchinsky, *Architectuur als klimaatmachine. Handboek voor duurzaam comfort zonder stekker*, Amsterdam 2012.

56. Doorn, A. van, *Het duurzame ontwerp project*. Amsterdam 2012.

57. Dorsman, E., P. Pauw en P.M. Schaap (red.), *BouwJong! Woningbouw voor jongeren*, Groningen 2012.

58. Duivenboden, O., P. Groenendijk, P. Vollaard en P. de Winter, *Rotterdam architectuur stad. De 100 beste gebouwen*, Rotterdam 2015.

59. Eckardt, F., *Hoe bouwt de particuliere opdrachtgever?*, Rotterdam 2013.

60. Eekhout, M. (red.), *Glimpses of the future. Boosting kijkt naar de toekomst*, Rotterdam 2013.

61. Feron, M., *De aanwezigheid van architectuur*, Heerlen 2013.

62. Floris, J., "Dronningegården en het continuüm van Kay Fisker", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 92 (2014), pp. 30-41.

63. Floris, J., "Noties over het werk van Hermann Czech", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 86 (2011), pp. 102-107.

64. Gameren, D. van, F. Houben en H. Wright, *People place purpose. The world according to Mecanoo architects*, London 2015.

65. Groenboek, M., P. Pauw, J. Peters, P.M. Schaap en L. Wendker (red.), 20 jaar dag van de architectuur. Een overzicht van de winnaars van de Groninger Gebouwenenquête 1996-2015, Groningen 2015.

66. Grunsven, J. van, K. Hummel en M. Speer, Kees Rijnboutt architect. What shall we do with all this useless beauty?, Bussum 2015.

67. Haagsma, I. en H. de Haan, *Gebouwen van Jan de Jong. Pionier van het plastische getal*, Haarlem 2013.

68. Haagsma, I., D. Pouderoyen, H. Raemdonck en C. Voet, *Dom Van der Laan in Waasmunster*, Haarlem 2012.

69. Hal, van A., "Toekomstbestendige architectuur", *De Architect* (2011), pp. 88-93.

70. Hannema, K., R.J. de Kort en M. Steenhuis, *Prix de Rome 2014 Architectuur. Jonge architecten verkennen grenzen van de architectuur*, Rotterdam 2014.

71. Havik, K., "De architect en de stad. Een dubbel oeuvre Joze Plecnik in Ljubljana", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 89 (2013), pp. 54-65.

72. Hebly, A., *Huis met vier voordeuren. Leven en werk van Karin Theunissen*, Delft 2015.

73. Heer, J. de, *Rietveld & Curaçao. Een modern architect op een Caraïbisch eiland*, Rotterdam 2011.

74. Heeswijk, H. van, M. Kloos en A. Rüger, *Van Gogh Museum. Het gebouw*, Rotterdam 2015.

75. Heijden, H. van der en J. Hovenier, "Pragmatische geometrie. Het Sant'Ango klooster in Milaan", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 92 (2014), pp. 70-83.

76. Hemel, M. en B. Kuit, *Supermodel. Making of the world's tallest tv tower*, Rotterdam 2013.

77. Hendriks, J. en O. Koekebakker, *Catalogus 4. Het werk van cepezed*, Rotterdam 2014.

78. Henket, H.J., *Waar nieuw en oud raken. Een pleidooi voor houdbare moderniteit in architectuur*, Eindhoven 2013.

79. Hertzberger, H., *Architecture and structuralism. The ordering of space*, Rotterdam 2015.

80. Hertzberger, H., *Architectuur en structuralisme. Speelruimte en spelregels*, Rotterdam 2014.

81. Hertzberger, H., *NHL Hogeschool/University. Architectuurstudio HH/Herman Hertzberger*, Rotterdam 2011.

82. Hertzberger, H., "Sociale ruimte en structuralisme", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 90 (2013), pp. 19-22.

83. Hertzberger, H., (red.), *The Future of Architecture*. Rotterdam 2013.

84. Hertzberger, H., M. van de Vall en G. Vos, *The School as City*, Rotterdam 2012.

85. Hoekema, S., "Framing De Stijl. Rietveld's 1951 exhibition installation as image strategy", *Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek* 65 (2015), pp. 354-372.

86. Holtrop, A., "Een mogelijke architectuur", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 90 (2013), pp. 25-27.

87. Homan, R. en R. Zweegman, *Catalogus 3. Het werk van cepezed*, Rotterdam 2012.

88. Hoogenberk, E., H. Ibelings, I. Montijn en H.

Thomas, *Harmonische architectuur. Bouwen voor de lange duur*, Zutphen 2011.

89. Hoogewoud, G., "Bastiaan de Greef en Willem Springer. Architecten van een veranderende stad (1856-1890)", *Bulletin KNOB* 111 (2012) 2, pp. 70-82.

90. Hoorn, M. van der, *Bakstenen & ballonnen. Architectuur in stripvorm* (Architectuurcentrum Haarlem, 1 juni t/m 29 augustus 2012), Rotterdam 2012.

91. Huisman, J., *Het nieuwe Rijksmuseum. Cruz y Ortiz architects*, Rotterdam 2013.

92. Huisman, J., *Het streven naar grenzeloosheid. De ongrijpbare Rem Koolhaas*, Amsterdam 2013.

93. Hulsman, B. (red.), *Double Dutch. Architectuur in Nederland na 1985*, Rotterdam 2013.

94. Hurx, M., "Als er gebouwd wordt dan gaat alles goed", in: M. Geels en T. van Opijnen (red.), *Nederland in ideeën. 101 denkers over inzichten en innovaties die ons*

land verander(d)en, Amsterdam 2013, pp. 32-35.

95. Ibelings, H., *Gert Boon*, Amsterdam 2013.

96. Ibelings, H., *Havermans. Hielkema architecten 1994-2014*, Breda 2014.

97. Ibelings, H., *Studio Nonstop*. Amsterdam 2012.

98. Jager, I., *Evert en Herman Kraaijvanger. Architectonische noblesse*, Rotterdam 2015.

99. Jong, C.W. de, en P. Spijkerman, *Rijksmuseum. Het gebouw, de collectie en de groene buitenzaal*, Amsterdam 2015.

100. Jong, K. de, A. Oxenaar en M. Spaan, *Music, Space and Architecture*, Amsterdam 2012.

101. Jonker, M. en A. Roegholt, *De Amsterdamse School. Verbeelde idealen*, Amsterdam 2011.

102. Jordans, M., B. van de Kraats en M. van den Wildenberg, *Architectuur door andere ogen*, Wezep 2012.

103. Junte, J. en D. Keuning, *Think Dutch! Conceptual architecture and design in the Netherlands*, Amsterdam 2013.

104. Keuning, D., *Piet Tauber 1927. Bouwen naar opdracht*, Rotterdam 2012.

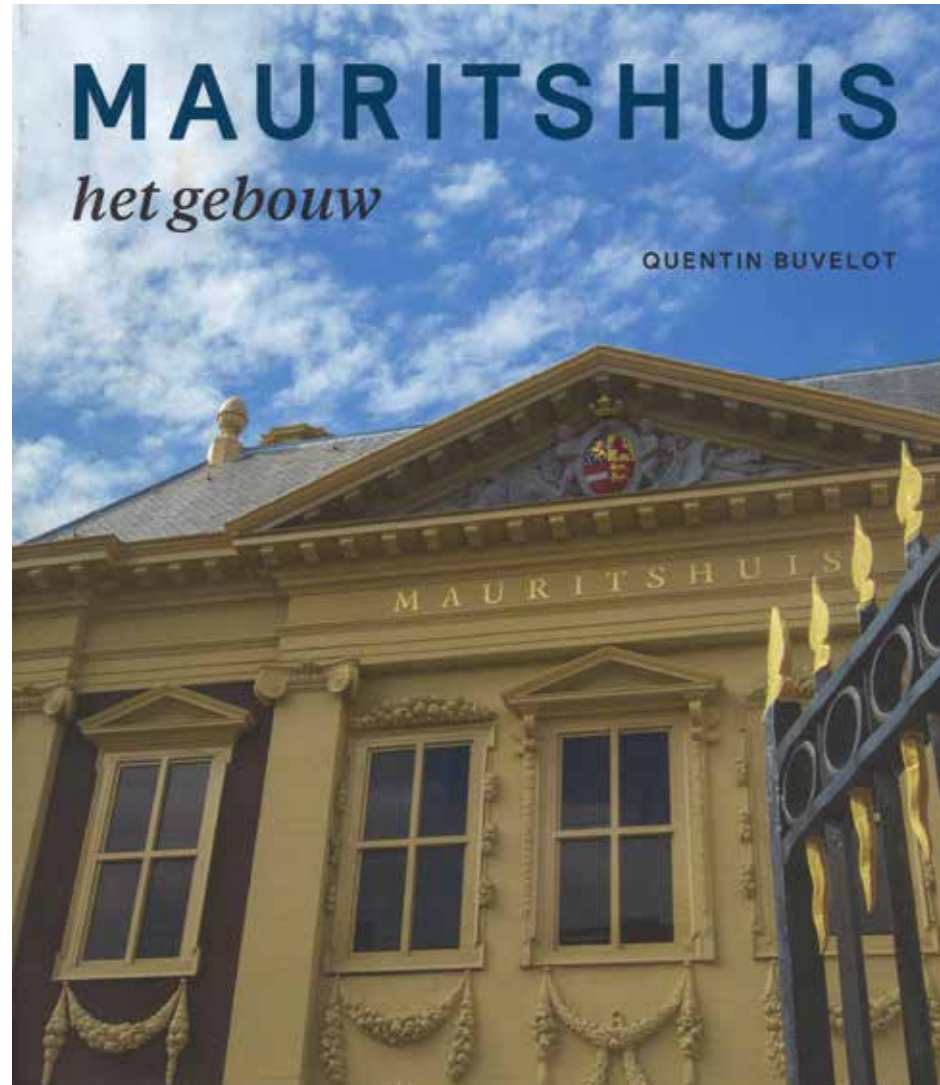
105. Klein T. en U. Knaack, *Gevels*, Amsterdam 2011.

106. Klooster, I., *Reactivate! Vernieuwers van de Nederlandse architectuur*, Haarlem 2013.

107. Koekebakker, O., *Naar goed gebruik. Gouden Piramide 2015. Rijksprijs voor inspirerend opdrachtgeverschap*, Rotterdam 2015.

108. Koekebakker, O., *Ruimte in ontwikkeling. Gouden Piramide 2011. Rijksprijs voor inspirerend opdrachtgeverschap*, Rotterdam 2011.

109. Koekebakker, O., *Toegevoegde waarde. Gouden Piramide 2013. Rijksprijs voor inspirerend opdrachtgeverschap*, Rotterdam 2013.

110. Koekebakker, O., *Visie en volharding. Gouden Piramide 2012. Rijksprijs voor inspirerend opdrachtgeverschap*, Rotterdam 2012.

111. Koekebakker, O., *Voortbouwen. Gouden Piramide 2014. Rijksprijs voor inspirerend opdrachtgeverschap*, Rotterdam 2014.

112. Kompier, V., "Het zware en het licht", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 91 (2013), pp. 106-111.

113. Kuper, M., en M. Teunissen, *Piet Klaarhamer. Architect en meubelontwerper*, Rotterdam 2014.

114. Kylstra, E. en B. van Santen, *Utrecht. Beeld van een stad*, Utrecht 2013.

115. Lambert, A. en B. Manders, *Ribbon architecture. Light, shadow and reflection in architecture*, Houten 2013.

116. Lavies, D., S. Minjon, J. Vredenberg en W. Zwikstra, *Het Utrechtse Stads Kantoor*, Utrecht 2015.

117. Leeuwen, W. van, en M. van Leeuwen-Pilet (red.), *Pierre Cuypers*, Zwolle 2015.

118. Maandag, B., *Rotterdam Centraal*. Building above and below the ground, Rotterdam 2014.

119. Maas, W., *We want world wonders. Building architectural myths*, Rotterdam 2014 (The why factory's future cities series 7).

120. Mackic, A., E. Rietveld, R. Rietveld en M. Zoeteman, *Vacancy studies. Experiments & strategic interventions in architecture*, Rotterdam 2014.

121. McCarter, R., *Herman Hertzberger*. Rotterdam 2015.

122. Melchers, M., *Het nieuwe religieuze bouwen. Liturgie, kerken en stedenbouw*, Amsterdam 2015.

123. Meurs, P. en M. Steenhuis, *Herbestemming in Nederland. Nieuw gebruik van stad en land*, Rotterdam 2011.

124. Meurs, P. en M.T. van Thoor, *Rijksmuseum Amsterdam. Restauratie en transformatie*

van een nationaal monument, Rotterdam/Delft 2013

125. Meuwissen, J., "Zelfportret van een maatschappij. Koepelgevangenis Arnhem", *Oase* 94 (2015), pp. 16-20.

126. Molenaar, J., *Brinkman & Van der Vlugt Architects*, Rotterdam 2012.

127. Möring, M. en R. Sies, *Building The Rotterdam*, Eindhoven 2013.

128. Mulder, K., *De Pijp. Bouwen voor bewoners*, Rotterdam 2012.

129. Nelissen, N.J.M., *Curiosa in de architectuur*, Lanaken 2015.

130. Ney, L., *Nijmegen. Designing the 'City Bridge'*, Nijmegen 2014.

131. Niemeijer, C.E.A., *De toegevoegde waarde van architectuur. Voor de zorg in ziekenhuizen*, Delft 2012.

132. Nillesen, A.L. en J. Singelenberg, *Waterwonen in Nederland. Architectuur en stedenbouw op het water*, Rotterdam 2011.

133. Noldus, B., *Town houses and country estates. Dutch architecture in Sweden*, Stockholm 2013.

134. Oeffelt, T. van, *Nederland in 75 bouwwerken*, Bussum 2014.

135. Oosterhuis, K., *Towards a New Kind of Building. Tag, Make, Move, Evolve*, Rotterdam 2011.

136. Post, M., *Bouwen met stro*, Boxtel 2013.

137. Raaij, M. van, *Building as Ornament. Iconography in Contemporary Architecture*, Rotterdam 2014.

138. Reynaerts, J.A.H., *The building as work of art*, Amsterdam 2013.

139. Riedijk, M., "De rivier en de veerboot. Alan Colquhoun's 'Typology and design methods'", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 87 (2012), pp. 105-112.

140. Rietveld, E. en R. Rietveld, "De paradox van spontaniteit en ontwerp. Het bewust ontwerpen van ongedwongen interacties", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 85 (2011), pp. 33-43.

141. Ruby, I. en A. Ruby, *MVRDV buildings. Updated edition*, Rotterdam 2015.

142. Somers, D., "Overtuigend ontvangen. Op visitie bij Asnago en Vender", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 92 (2014), pp. 84-95.

143. Steenhuis, M., *Joop van Stigt. Architect. Werken vanuit een flexibele structuur 1960-1985*, Amsterdam 2014.

144. Teerds, H., "Super Limen", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 91 (2013), pp. 112-115.

145. Thier, L., *Studio Leon Thier 2007 – 2014. De tijd vliegt*, Den Haag 2014.

146. Tromp, J., *Dutch mountains. Francine Houben / Mecanoo architecten*, Wezep 2011.

147. Vandeputte, T., "Economie en overschot. Drie recente projecten van Lacaton & Vassal", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 85 (2011), pp. 101-110.

148. Veen, H. van der (red.), *Archiprix 2011. De beste*

Nederlandse afstudeerplannen, Rotterdam 2011.

149. Veen, H. van der (red.), *Archiprix 2012. De beste Nederlandse afstudeerplannen*, Rotterdam 2012.

150. Veen, H. van der (red.), *Archiprix 2013. De beste Nederlandse afstudeerplannen*, Rotterdam 2013.

151. Veen, H. van der (red.), *Archiprix 2014. De beste Nederlandse afstudeerplannen*, Rotterdam 2014.

152. Veen, H. van der (red.), *Archiprix 2015. De beste Nederlandse afstudeerplannen*, Rotterdam 2015.

153. Veenstra, M. en N. Wouters, *Handboek schermen in de publieke ruimte. Van intentie tot gebruik*, Rotterdam 2014.

154. Voorthuis, J., *Het ontwerpgesprek. Een filosofie van het ontwerpen*, Rotterdam 2012.

155. Vos, A. en J.J. Berg, *Gebouw X. Christelijke Hogeschool Windesheim Zwolle*, Zwolle 2015.

156. Wageningen, D. van, *Nationaal Militair Museum*, Rotterdam 2014.

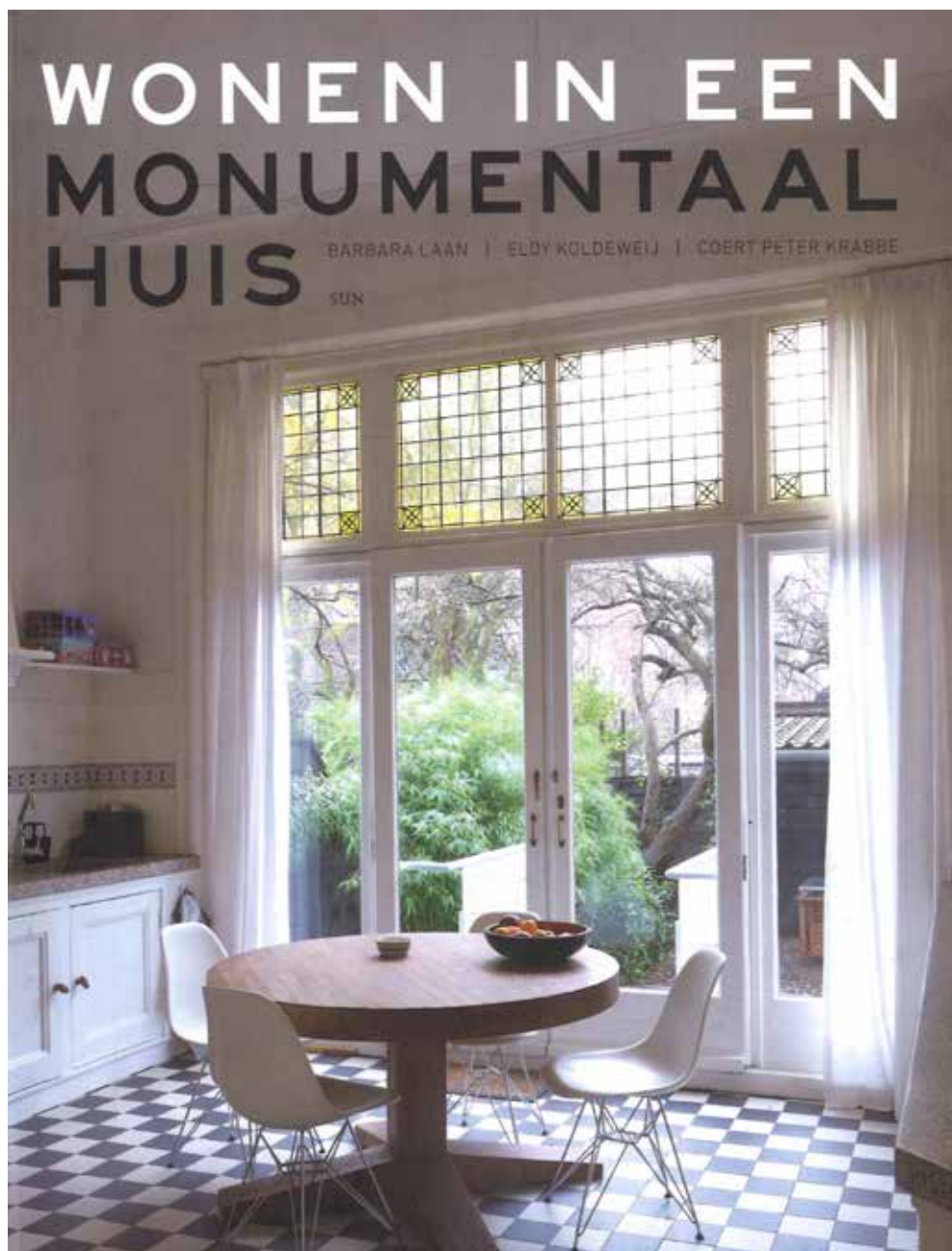
157. Water, J. van de, *Je kunt China niet veranderen. China verandert jou*, Rotterdam 2011.

158. Weston, R., *100 en 1 ideeën die de bouwkunst veranderden*, Bussum 2011.

159. Wever, P., *Inside Le Corbusier's Philips Pavilion. A multimedial space at the 1958 Brussels World's Fair*, Rotterdam 2015.

160. Woude, H. van der, *Community architecture in Nederland*, Bussum 2012.

161. Zeinstra, J., *Amsterdam places. Interiors, buildings and cities*, Amsterdam 2013.

Architectuur- geschiedenis, bouwhistorie en monumentenzorg

162. Aarts, B., “Het achthoekige Heusden en de symboliek. Het kasteel in zijn context”, *Het Brabants kasteel* 34 (2011), pp. 3-78.

163. Aarts, B., “Van Brussel naar Den Haag’. Bouw en verbouw van de Noord-Brabantse kastelen en ‘omgrachte huizingen’ in de zeventiende eeuw, in: Y. Kuiper en B. Olde Meierink (red.), *Buitenplaatsen in de Gouden Eeuw. De rijkdom van het buitenleven in de Republiek*, Hilversum 2015, pp. 258-281.

164. Aarts, B., “Een dorp met drie kastelen”, in: H. van Engen (red.), *Oudheusden. Klein dorp met een groot verleden*, Tilburg 2014, pp. 57-71.

165. Aarts, B., “Het kastelenonderzoek in België vanaf 2006. Een blik vanaf de zijlijn”, *Kroniek archaeologica mediavalis* 37 (2014), pp. 6-10.

166. Aarts, B., “Landen en Tilburg-Oisterwijk. Dynastieke banden en wederzijdse motte-burchten”, *Ons Landens Erfdeel* 38 (2015) 89, pp. 1-10.

167. Aarts, B., “The origin of castles in the eastern part of the Delta region (NL/D) and the rise of the principalities of Guelders and Cleves”, *Château Gaillard 25. L'Origine du château médiéval. Actes du colloque international de Rindern 2010* (2012), pp. 3-16.

168. Aarts, B., “De vroege burchten in het oostelijke deel van het rivierengebied (NL/D). Hoofdlijn met opmerkingen in de marge”, in: B. Aarts, W. Landewé, B. Olde Meierink en F. Vogelzang (red.), *Ambitie in steen. Bijdragen tot de kastelenkunde in Nederland*, Wetenschappelijke Reeks Nederlandse Kastelenstichting 3 (2012), pp. 37-53.

169. Aarts, B., “Wonen op stand. Omgrachte woningen”, in: G. van den Eynde en L. Toorians (red.), *Moerenburg in veelvoud. Een historische buitenplaats in Tilburg herleeft*, Tilburg 2012, pp. 30-33.

170. Aarts, B., “De Zeeuwse motte-burchten in een nationale en internationale context”, *Nehalennia. Archeologie, cultuurhistorie, streektaal en volkscultuur van Zeeland en Goeree-Overflakkee* 18 (2015), pp. 11-19.

171. Aarts, B. en T. Hermans, “Castle buidling along the border of Brabant and Holland (c. 1290-c. 1400)”, *Château Gaillard* 26. *Châteaux forts en pays frontière. Actes du colloque international de Aabenraa 2012* (2014), pp. 17-25

172. Aarts, H. en M. van der Laan, *De Broeren en zijn geschiedenis*, Zwolle 2013.

173. Aarts, H. en M. van der Laan, *De Broeren en zijn gewelven*, Zwolle 2013.

174. Adam, B., “Nederlandse houthandel op de Elbe in de zeventiende en achttiende eeuw”. *Bulletin KNOB* 114 (2015) 3, pp. 144-57.

175. Agasi, R., *Versteende krijgskunst. Reconstructie van de Nassau Stallen*, Breda 2013.

176. Allen, S. en S. Frausto, *The Berlage Survey of the Culture, Education, and Practice of Architecture and Urbanism*, Rotterdam 2011.

177. Alma, R., *Het Hinckaertshuis. Zeven eeuwen bouwhistorie en bewoners*, Groningen 2012.

178. Alphen, A. van, “Gecertificeerd timmerwerk. Door in het bestek op te nemen, dat de bij dit top project betrokken partijen gecertificeerd moeten zijn, creëert de Rijksgebouwendienst als eigenaar een keten van restauratiedeskundigheid. Vakmanschap is daarmee geborgd”, *Monumenten* 8 (2013), pp. 24-27.

179. Asselbergs, F., *De Pelgrimsdeur van Amersfoort. Een werk van Eric Claus*, Amersfoort 2014.

180. Baarsen, R.J., “Verborgten verleden. Leven in de grachtenhuizen in hun glorie tijd”, in: M.J. van Hövell tot Westerflier e.a., *Verborgten schoonheid, de huizen Van Brienens, Van Loon en Willet-Holthuysen*, Wormer 2014, pp. 7-13.

181. Bakx, H.W., *Jan Frederik Staal 1879-1940. De wil van het gebouw en de wil van de tijd*, Rotterdam 2015.

182. Ban, H. van den, *In opdracht. Zestig jaar percentageregeeling beeldende kunst bij rijksgebouwen*, Amsterdam 2011.

183. Beek, M. van, “De grenzen van oneindigheid. Sigfried Giedion en de receptiegeschiedenis van Guarino Guarini”, *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 68 (2011), pp. 34-47.

184. Beek, M. van, “The multifaceted uses of Guarini’s Architectura Civile in 1968”, in: M. Rosso (red.), *Investigating and writing architectural history. Subjects, methodologies and frontiers. Papers from the third EAHN international meeting*, Turijn 2014, pp. 109-114.

185. Beek, M. van, “The perspective of modern Rome. An architectural theoretical indicator in the prints by Giovanni Battista Falda”, *Kunstlicht* 32 (2011) 1/2, pp. 108-117.

186. Beekers, W., *Het bewoonbare land. Geschiedenis van de volkshuisvestingsbeweging in Nederland*, Amsterdam 2012.

187. Berg, B. van den, “De bouw van de monumentale Van Beverninghkapel in Gouda”, *Bulletin KNOB* 113 (2014) 1, pp. 1-17.

188. Bergeijk, H. van, *Aesthetic economics. Abjectivity in Dutch architecture*. Delft 2014.

189. Bergeijk, H. van, *Berlage en Nederlands-Indië. ‘Een innerlijke drang naar het schoone land’*, Rotterdam 2011.

190. Bergeijk, H. van, “Een eerste monument van een nieuwe bouwkunst. Het gegoten huis in Santpoort uit 1911”, *Bulletin KNOB* 113 (2015) 4, pp. 169-87.

191. Bergeijk, H. van, *Jan Duiker. Bouwkundig ingenieur (1890-1935). Van warm naar koud*, Nijmegen 2015.

192. Bergeijk, H. van, “‘Zijn we niet allen verheugd als we weer een nieuwe reis kunnen beginnen?’ D.F. Slothouwer en zijn Prix de Rome

reis”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 4, pp. 211–220.

193. Bergeijk, H. van en M. Riedijk, *Het handschrift van de architect. Schetsen van Nicolaas Lansdorp en tijdgenoten*, Nijmegen 2014.

194. Blaauw, S. L. de, e.a., *Onbeheersbaar erfgoed. Zonder kennis geen keuze*, Leeuwarden./ Nijmegen 2013.

195. Bleumink, H., *Eenheid en verscheidenheid. Een zoektocht naar een integrale cultuurhistorische waardestelling van het materiële erfgoed*, Amersfoort 2014.

196. Boekwijt, H., “Natuursteenkeuzes”, *Monumenten* 3 (2011), pp. 24–26.

197. Böker, J.J., M. Hurx en J.S. Sauvé, “Anhang I. Belgien”, *Architektur der Gotik. Rheinlande*, Salzburg 2013, pp. 354–364.

198. Bolten, M. en H. Kouwenhoven, *Huis van de Senaat. De rijke historie van Binnenhof 22*, Utrecht 2014.

199. Bommel, A.J. van, “Gevelreinigen, goed voor monumenten?”, *Monumenten* 9 (2012), pp. 13–18.

200. Bommel, A.J. van, *Herontwerp. De moderne architectonische opgave gezien door de bril van de monumentenzorger*, Den Haag 2011 (Praktijkreeks cultureel erfgoed 17/45).

201. Bommel, A.J. van, “Kennisuitwisseling bij de WTA”, *Monumenten* 3 (2014), pp. 26–28.

202. Bommel, A.J. van, “Het Loo, paleis en museum”, in: A.J. van Bommel, P.C. van der Heiden en T. Manderszoon, *Signalementen* 14, Den Haag 2011, pp. 9–47.

203. Bommel, A.J. van, “Modernisering monumentenzorg”, in: A.J. van Bommel, P.C. van der Heiden en T. Manderszoon, *Signalementen* 15, Den Haag 2011, pp. 81–89.

204. Bommel, A.J. van, “Natuursteendag”, in: A.J. van Bommel, P.C. van der Heiden en T. Manderszoon, *Signalementen* 15, Den Haag 2011, pp. 90–92.

205. Bommel, A.J. van, “Nieuw huis”, in: A.J. van Bommel, P.C. van der Heiden en T. Manderszoon, *Signalementen* 15, Den Haag 2011, pp. 17–26.

206. Bommel, A.J. van, “Het paleis van de Republiek”, in: A.J. van Bommel, P.C. van der Heiden en T. Manderszoon, *Signalementen* 17, Den Haag 2011, pp. 79–81.

207. Bommel, A.J. van, *De Rijksbouwmeester. Instituut en functionaris*, Den Haag 2011 (Praktijkreeks Cultureel erfgoed 17/46).

208. Bommel, A.J. van, *Tegenstrijdige regelgeving: contradictio in terminis of kafkaëske realiteit*, Den Haag 2011 (Praktijkreeks cultureel erfgoed 16/43).

209. Bommel, A.J. van, “Terugblik op een geslaagd project. De restauratie van het Koninklijk Paleis Amsterdam”, *Bulletin KNOB* 112 (2013) 2, pp. 68–79.

210. Bonsel, J en K. Havelaar, *Nieuw in oud. 20 jaar herbestemming Haags industrieel erfgoed*, Den Haag 2013.

211. Borggreve, H., “Building for a career at the Spanish court and building in the manner of Hans Vredeman de Vries in the Weser region”, in: K.A. Ottenheym en K. de Jonge, *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 277–286.

212. Bosma, K., “Landgoed Spelderholt heeft alle stormen doorstaan”, *Oud Apeldoorn* 20 (2013) 4, pp. 7–10.

213. Bosma, K., *Tent en piramide. Architectuurgeschiedenis en -kritiek na 1970*, Rotterdam 2011.

214. Bosma, K. en L. Egberts (red.), *Companion to European heritage revivals*, Heidelberg 2014.

215. Bosman, L., “Architektur und Zitat. Die Geschichtlichkeit von Bauten aus der Vergangenheit”, in: H. Brandl, A. Ranft en A. Waschbüsch (Hrsg.), *Architektur als Zitat. Formen, Motive and Strategien der Vergegenwärtigung*, Regensburg 2014, pp. 11–32.

216. Bosman, L., “Bedeutung der Tradition. Über die Spolien im Chorbereich des Magdeburger Domes”, In: Wolfgang Schenkluhn & Andreas Waschbüsch (Hrsg.), *Der Magdeburger Dom im europäischen Kontext*, Regensburg 2011, pp. 187-195.

217. Bosman, L., “La “Croce Patriarcale” a Maastricht. Vicende storiche”, In: *La Stauroteca Maggiore Vaticana. Museo Storico Artistico del Tesoro di San Pietro. Archivum Sancti Petri. Studi e documenti sulla storia del capitolo vaticano e del suo clero. Bolletino d'Archivio* 18-19 (2012), pp. 16-17.

218. Bosman, L., “Crossing borders around 800. Charlemagne’s Palatine chapel at Aachen”, in: H. Heynen en J. Gosseye (red.), *Proceedings of the 2n international confere of the European architectural history network. Brussel, 31 may – 2 juni 2012*, Brussel 2012, pp. 214-216.

219. Bosman, L., “Designing the Villa Pliniana at Lago di Como. Pellegrino Tibaldi and political iconography under Habsburg rule”, In: *Annali di Architettura* 25 (2015), pp. 155-170.

220. Bosman, L., “Gotiek bestaat niet. Het concept ‘vernieuwing’ als kunsthistorisch probleem”, In: *Madoc. Tijdschrift over de Middeleeuwen* 25 (2011), pp. 130-138.

221. Bosman, L., “Gotische kerken”, In: Rob Meens & Carine van Rhijn (red.), *Cultuurgeschiedenis van de middeleeuwen*, Zwolle 2015, pp. 227-247.

222. Bosman, L., “Grote werken van Constantijn. Sint-Jan van Lateranen en Sint-Pieter”, In: F.W. Lantink en J. Koch (red.), *De paus en de wereld. Geschiedenis van een instituut*, Amsterdam 2012, pp. 31-38.

223. Bosman, L., “Nederlandse architectuurgeschiedenis in internationaal perspectief”, *Bulletin KNOB* 114 (2015) 1, p. 1.

224. Bosman, L., “Nederlandse architectuurhistorici en het buitenland tot ongeveer 1960”, *Bulletin KNOB* 114 (2015) 1, pp. 21-38.

225. Bosman, L., “Proportion and Building Material, or Theory versus Practice in the Determination of the

Module”, In: *Architectural Histories* 3 (2015) 1, pp. 1-10.

226. Bosman, L., “Spolia in the fourth-century basilica”, In: R. McKitterick a.o. (red.), *Old Saint Peter’s. Rome*, Cambridge 2013, pp. 65-80.

227. Bouwman, P., G. Hendrix, P. den Hertog, M. Linssen, H. Renes, J. Toebast en I. de Visser, *Van herbestemming naar hergebruik. Resultaten van het Jaar van de Boerderij 2013*, Wageningen 2014.

228. Bragt, R. van, “Zestig jaar Sportlaanflats (1954). Een geschiedenis van de bouw”, *Jaarboek geschiedkundige vereniging Die Haghe* 115 (2014), pp. 158-187.

229. Brans, E.J. en S.A.P. Nooren, *Ruïnes in de praktijk van de Rijksgebouwendienst. Instandhouding van metselwerk van ruïnes*, Den Haag 2011 (Praktijkreeks cultureel erfgoed 15/39).

230. Breedveldt-Boer, I.M., W.P.C. van der Ende, J. Franken, R.H.M. van

Immerseel, *Vredenoord. Nog een parel aan de Vliet*, Rijswijk 2013.

231. Broeke, M. van den, en S.W. den Haan, *Buitenplaatsen in Noordgouwe. Hofsteden, lusthoven en landhuizen*, Delft 2014.

232. Broekhuizen, D., E. Smit, A. van Tatenhove, en H. Abels, *Stadhuis Rotterdam. Honderd jaar een baken in de stad*, Rotterdam 2014.

233. Brouwer, P., “In de marge van de canon: Over Nederlandse architectuur in de eerste architectuurgeschiedenisboeken”, *Bulletin KNOB* 114 (2015) 1, pp. 39-55.

234. Brouwer, P., *De wetten van de bouwkunst. Nederlandse architectuurboeken in de negentiende eeuw*, Rotterdam 2011.

235. Buchner, J., *Architectuurgids Hoorn 1960-2010*, Hoorn 2012.

236. Burkom, F. van, Y. Spoelstra en S. Vermaat, *Kunst van de wederopbouw in Nederland 1940-1965. Experiment in opdracht*, Rotterdam 2013.

237. Campbell, J.W.P, W. Pryce, en A. van den Berg, *De bibliotheek. Hoogtepunten uit de wereldgeschiedenis*, Bussum/Antwerpen 2013.

238. Capelle, H. van en A.P. van de Bovenkamp, *Hitlers machtscentrum. Nieuwe Rijkskanselarij & Führerbunker*, Soest 2013.

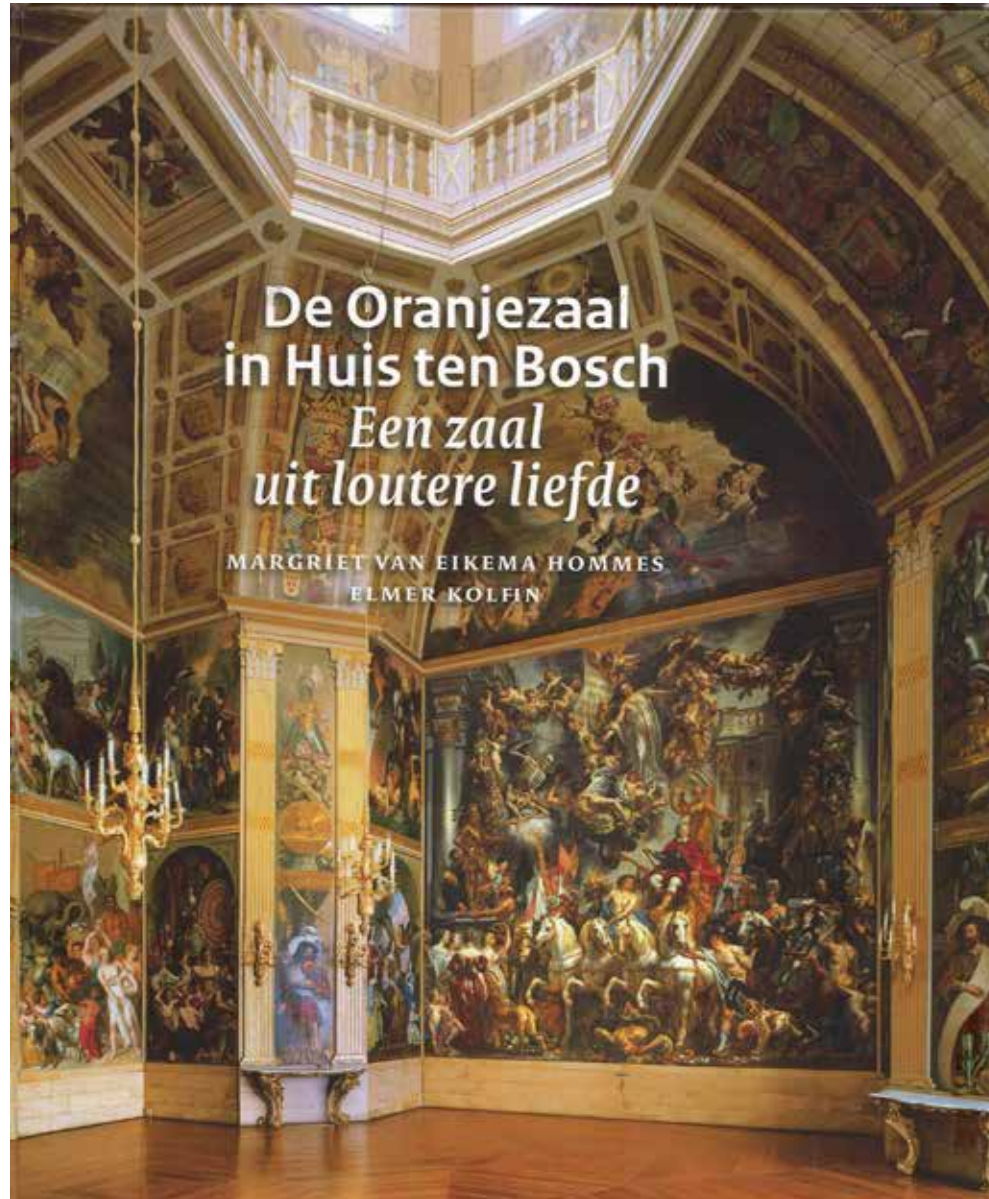
239. Cartigny, W.A.J., *Architecten en ateliers. Dwarsverbanden in de Roermondse kunstsector in de 19e en 20e eeuw*, Roermond 2015.

240. Coops, A., M. van Damme en E. Zijlstra, *Heren op het land. Buitenplaatsen van Twentse textiel-fabrikanten*, Zwolle 2013.

241. Copijn-Schukking, L. en M. Laméris, *Welgelegen. Biografie van een Copijn-huis*, Hollandsche Rading 2011.

242. Cruz, R. la, *De vergeten monumenten van Curaçao*, Arnhem 2014.

243. Dam, P. van, *Dien deftige stijl die imponeert. Architect*

Herman Wesstra Jr. (1843-1911) en zijn creaties, Den Haag 2013 (Haagse bouwmeesters in de 19e eeuw, deel 1).

244. Deijk, A. van, “Frans Nicolaas Marius Eyck van Zuylichem. Architectuurhistoricus van het eerste uur.” *Bulletin KNOB* 112 (2013) 1, pp. 20–33.

245. Delbeke, M., “The authority of the word. Reflecting on image and text in Northern Europe. 1400-1700”, *Intersections. Yearbook for early modern studies* (2012) 20, pp. 559-585.

246. Delbeke, M., “Roma interrotta. Baroque Rome as a (post) modernist model”, *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 86 (2011), pp. 74-85.

247. Denslagen, W., “Brugge - De droom van een bewaard verleden”, *Kunstschrift* 6 (2013), pp. 26–31.

248. Dessing, R.W.C., *De Amsterdamse buitenplaatsen. Een vergeten stadsgeschiedenis*, Utrecht 2015.

249. Dessing, R.W.C. en J. Holwerda, *Nationale gids historische buitenplaatsen*, Amsterdam 2012.

250. Dicke, M., E. Smulders en B. Maandag, *Het Justuskwartier. Monument van de volkshuisvesting. 1922-2012*, Rotterdam 2012.

251. Dijkman, L., *'t Lant van Beloften. De geschiedenis van een Hollands huis in Leiden. Hooglandsekerkgracht 29*, Zwolle 2015.

252. Dings, M., *Tussen tent en villa. Het vakantiepark in Nederland 1920-nu*, Rotterdam 2015.

253. Doesburg, P. van, "De bouwgeschiedenis van het transept en het schip van de Utrechtse Dom. Een nieuwe methode voor reconstructie op basis van de bouwrekeningen", *Bulletin KNOB* 113 (2015) 4, pp. 188–208.

254. Doesburg, P. van, "Woekeren met de ruimte. Nieuw licht op de middeleeuwse plannen voor zuidwaartse voltooiing van het Domschip te Utrecht". *Bulletin KNOB* 111 (2012) 3, pp. 133–141.

255. Dubelaar, C.W., *Natuursteen in Leiden. Een stadswandeling langs 2000 jaar natuursteen als bouwmetaal*, Leiden 2012.

256. Dubelaar, W., T.G. Nijland en H.J. Tolboom (red.), *Utrecht in steen. Historische bouwstenen in de binnenstad*, Utrecht 2012.

257. Duin, P. van en A. Goslinga, "Carel Breytspraak sr., hofleverancier van Lodewijk Napoleon. De Breytspraakmeubelen uit de collectie van het Koninklijk Paleis Amsterdam", *Bulletin KNOB* 112 (2013) 2, pp. 100–111.

258. Dukers, B., "De bouwgeheimen van Hoeve Broers in Houthem-Sint Gerlach", in: *Historische en heemkundige studies in en rond het Geuldal. Jaarboek* 2014, pp. 9–18.

259. Dukers, B., *Kluizenaars in de stad. Bouwgeschiedenis van het Roermondse kartuizerklooster*, Roermond 2012.

260. Dukers, B., "Laatmiddeleeuwse burgerhuizen", in: *Limburg. Een Geschiedenis*, Deel 1, Maastricht 2015, pp. 389–402.

261. Dunk, T.H. von der, "De Amsterdamse bouwmeester en landmeter Jan Jacobszoon Bolten (1738–na 1811)", *Bulletin KNOB* 112 (2013) 1, pp. 1–19.

262. Dunk, T.H. von der, "Gelderse torens uit de tijd van de Republiek" *Venster. Stichting Oud Gelderse kerken* 12 (2014), pp. 8–17.

263. Dunk T.H. von der, "Nicolas de Pigage und Ignaz Neumann. Zum Wettbewerb für das Rathaus in Groningen", *Architectura. Zeitschrift für Geschichte der Baukunst* 1 (2011), pp. 67–95.

264. Dunk, T.H. von der, *Toren versus traditie. De worsteling van classicistische architecten met een middeleeuws fenomeen*, Leiden 2015.

265. Dunk, T.H., von der, "Twee Amsterdamse bouwmeesters aan de slag voor het kwartier van Zutphen", *Bijdragen en mededelingen van de Vereniging Gelre* 104 (2013), pp. 119–138.

266. Dunk, T.H. von der, "Waar laten we de wijzerplaten?", *Bulletin*

van de Stichting Oud Hollandse Kerken 79 (2015), pp. 4–22.

267. Eck, C. van en S. Bussels, *Theatricality in Early Modern Art and Architecture*, Malden/Oxford 2011.

268. Eerenbeemt, M. van den en K. Wilt, *Grachtenhuizen. Vier eeuwen Amsterdamse grachtenhuizen en hun bewoners*, Amsterdam 2014.

269. Eijkelboom, G., "Een werkelijk monumentale gevel. De prijsvraag voor de uitbreiding van het hoofdkantoor van De Nederlandsche Bank aan de Oude Turfmarkt in Amsterdam (1915-1916)", *Bulletin KNOB* 114 (2015) 2, pp. 102–19.

270. Eijkelboom G. en G. Vermeer, *Sobere waardigheid. 200 jaar huisvesting van de Nederlandsche Bank*, Amsterdam 2014.

271. Eikema Hommes, M. van, "As though it had been done by just one master". Unity and diversity in the Oranjezaal, Huis ten Bosch", in: A.W.A. Boschloo et al. (red.), *Aemulatio. Imitation, emulation and invention in Netherlandish art from*

1500 to 1800. *Essays in honor of Eric Jan Sluiter*, Zwolle 2011, pp. 288-303.

272. Eikema Hommes, M. van, en E. Kolfin, *De Oranjezaal in Huis ten Bosch. Een zaal uit loutere liefde*, Zwolle 2013.

273. Eisses, K., “Kossmann.de-jong in de Laurenskerk, verslag van een tentoonstelling”, *Bulletin KNOB* 110 (2011) 5, pp. 159–63.

274. Eliëns, T.M., *Berlage in het noorden. Een raadhuis voor Usquert*, Wezep 2011.

275. Emmens, K., *De Oude Kerk van Borne. Het verhaal van de bouw*, Zaltbommel 2011.

276. Emmens, K., *De St.-Joriskerk in Amersfoort. Een mid-deleeuwse kerk voor stad en kapittel*, Amersfoort 2012.

277. Ende, K., *Het huis op de Brink*, Bussum 2014.

278. Fennema, B., *De gebouwde erfenis van twee Fries-Groningse architecten. Cornelis Hermanus Eldering en Hindrik Eldering. 1890-1990*, Leeuwarden 2015.

279. Feyaerts, J., “De architect als ambtenaar. Philippe Van Boxmeer (1863-1955) aan het hoofd van de Mechelse bouwadministratie (1893-1913)”, *Bulletin KNOB* 113 (2015) 3, pp. 145–62.

280. Floor, R., *Architectuur van het recht. Nederlandse justitiegebouwen 1870-1914*, Zutphen 2012.

281. Galema, W., *Architectuurgids wederopbouw Den Haag 1940-1965*, Den Haag 2013 (VOM-reeks 2013, 3).

282. García, B.J., “The cross-influences in architectural patronage between Spain and the Low Countries as revealed in the letters of infanta Isabel Clara Eugenia (1598-1621)”, in: K.A. Ottenheim en K. de Jonge, *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 177–93.

283. Geerken, G., “‘Die Vorliebe der Niederländer für helle, freundliche Zimmer’. Oldenburgs stucwerk in Nederland tussen 1775 en 1925”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 3, pp. 158–69.

284. Geest, J. van en F.C.J. Dingemans, *F.C.J. Dingemans 1905 – 1961. Stadsarchitect van Maastricht*, Rotterdam 2012.

285. Gelinck, S., F. Strolenberg, M. Linssen en F. van der Schoot, *Rekenen op herbestemming. Idee, aanpak en cijfers van 25 + 1 gerealiseerde projecten*, Rotterdam 2014.

286. Gerrewey, C. van, *Architectuur, een gebruiksaanwijzing. Theorie, kritiek en geschiedenis sinds 1950 volgens Geert Bekaert*, Gent 2015.

287. Gevers, A., A. Mensema en B. Olde Meierink, “Buitenplaatscultuur in Overijssel. Havezaten en spiekers in de zeventiende eeuw”, in: Y. Kuiper en B. Olde Meierink (red.), *Buitenplaatsen in de Gouden Eeuw. De rijkdom van het buitenleven in de Republiek*, Hilversum 2015, pp. 208-235.

288. Glaudemans, R. en W. Hagemans, *De Sint-Janskathedraal van 's-Hertogenbosch. De restauratie. 1999-2010*, Alphen aan de Maas 2011.

289. Goossens, E.J., *Paleis Noordeinde. Vierhonderd jaar “Hoff van Oraingen”*, Zwolle 2008.

290. Goudeau, J.J.W., “Beuren en verheffen. Stijlkamers voor het stedelijk”, *Desipentia. Zin & Waan* 18 (2011) 2, pp. 14-17.

291. Goudeau, J.J.W., “Going round in circles. Circumambulate the Vitruvian volute in early modern architectural theory”, *Horti hesperidum. Studie die storia del collezionismo e della storiografia II* (2012) 2, pp. 61-102.

292. Goudeau, J.J.W., “The matrix regained. Reflections on the use of the grid in the architectural theories of Nicolaus Goldmann and Jean-Nicolas-Louis Durand”, *Architectural histories* 3 (2015) 1, pp. 1-17.

293. Goudeau, J.J.W., “Safe strongholds. Mathematical fortification and the fortress of mathematics”, in: M. Korey, B. Marten en U. Reinisch (red.), *Festingsbau. Geometrie. Technologie. Sublimierung*, Berlijn 2012, pp. 219-235.

294. Goudeau, J.J.W., M.C.J. Verhoeven en W.J.G. Weijers, *The imagined and real Jerusalem in art and architecture*, Leiden 2014.

295. Graauw, J. de, “De middeleeuwse bouwgeschiedenis van de Amsterdamse Sint-Anthonispoort. De Waag op de Nieuwmarkt nader onderzocht”, *Bulletin KNOB* 110 (2011) 3/4, pp. 117–128.

296. Grasman, H., E. den Hartog, J.W. Veerman en D.J. de Vries (red.), *De Pieterskerk in Leiden. Bouwgeschiedenis, inrichting en gedenktekens*, Amersfoort/Zwolle 2011

297. Grevenstein, A. van en E. Froment, “Wegvliegen in het oneindige. De plafondschilderingen in het Koninklijk Paleis Amsterdam”, *Bulletin KNOB* 112 (2013) 2, pp. 89–99.

298. Grieken, L. van, *Een toekomst voor verleden. 70 open huizen van Vereniging Hendrick de Keyser*, Amsterdam/Wezep 2012.

299. Groen, A., *Apollo House. Een monument in Amsterdam*, Amsterdam 2012.

300. Stroete, A. te en G. van Tussenbroek (red.), *De Amsterdamse grachten-gordel Werelderfgoed sinds de Gouden Eeuw*, Utrecht 2013 (Cultuurhistorische reeks werelderfgoed in Nederland 6).

301. Groeneveld, I., “What’s in a name? Nieuw licht op Moulins hofstede, de vroegste aanleg van buitenplaats Elswout te Overveen”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 2, pp. 111–25.

302. Groenveld, S., “Een onbekend ontwerp van Pieter Aaronsz. Noorwits: De toren van de Willibrorduskerk in Hulst (1663–1667)”, *Bulletin KNOB* 110 (2011) 1, pp. 19–43.

303. Groeneveld, S., “Schenken van gebrandschilderde glazen in Holland in de zestiende en zeventiende eeuw. Ontwikkelingen in argumenten en methoden”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 3, pp. 142–57.

304. Groningen, C.L. van, P. Beelaerts van Blokland, *De Kemnade. Een sieraad voor de omgeving*, Bilthoven 2012.

305. Groot, M.H., *Wonen in de Amsterdamse School. Ontwerpen voor het interieur 1910–1930*, Bussum 2016.

306. Groothedde, M., *Een vorstelijke palts te Zutphen? Macht en prestige op en rond het plein ‘s-Gravenhof van de Karolingische tijd tot aan de stadsrechtverlening*, Leiden 2013.

307. Guarda, S., *Cornelis van Eesteren. Ontmoeting met de avant-garde 1914–1929*, Bussum 2013.

308. H. van Asperen, “The gates of charity. Images of city and community in the early modern Dutch orphanage”, *Journal of Urban History*, 2015. (Online gepubliceerd: doi: 10.1177/0096144215617184).

309. Haafte, J. van, en B. Esser, *Bestemming bereikt. Herstel en herbestemming van vijftig monumentale gebouwen in Groningen*, Groningen 2011.

310. Haan, H. de, I. Haagsma en W. Ramselaar, *Jan de Jong. De monografie. Het oeuvre van een pionier in het plastische getal*, Haarlem 2013.

311. Haan, J.B.H. de, “Grote huysen’ en hun interieur in Groningen en Drenthe in de zeventiende eeuw”, in: Y. Kuiper en B. Olde Meierink (red.), *Buitenplaatsen in de Gouden Eeuw. De rijkdom van het buitenleven in de Republiek*, Hilversum 2015, pp. 236–257.

312. Haan, J.B.H. de, *In scène gezet. De verbinding tussen architectuur, ruimte en object in Friese interieurs*, Nijmegen 2014.

313. Haaren, M. van en M. Oostenbrink, *Het beste verbeterboek. Architectuurherstel als cultureel ambacht*, Bussum 2008.

314. Halbertsma, M., “De Laurenskerk als publieke ruimte”, *Bulletin KNOB* 110 (2011) 5, pp. 164–174.

315. Halbertsma, M., “De Laurenskerk. Een monument vol verhalen”, *Bulletin KNOB* 110 (2011) 5, pp. 157–159.

316. Halbertsma, M. en M. Kuipers, *Het erfgoeduniversum. Een inleiding in de theorie en praktijk van cultureel erfgoed*, Bussum 2014.

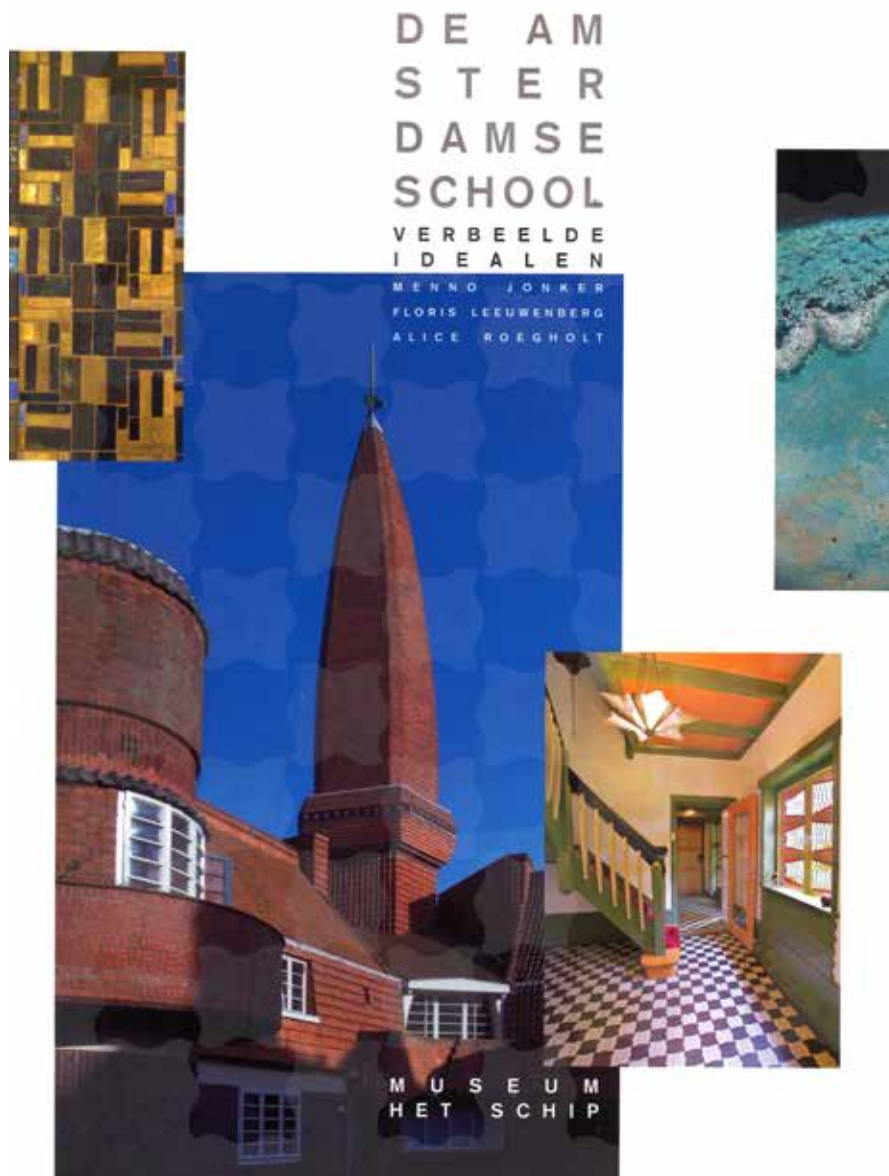
317. Halbertsma, M., A.A. van Stipriaan Luiscius en P. van Ulzen (red.), *The heritage theatre. Globalisation and cultural heritage*, Cambridge 2011.

318. Haneca, K., "Historisch bouwhout uit Vlaanderen: import uit noodzaak? Dendrochronologisch onderzoek als bron voor houthandel en -gebruik", *Bulletin KNOB* 114 (2015) 3, pp. 158–69.

319. Hartog, E. den, "1,2,3,6. Early gothic architecture and perfect numbers", *Architectural histories. The open access journal of the EAHN* 2 (2014) 1, p. 17.

320. Hartog, E. den, "Architecture, liturgy and daily life in the abbey church of Rolduc and its cloister", in: K.G. Beuckers en E. Den Hartog, *Kirche und Kloster. Architektur und Liturgie im Mittelalter. Festschrift für Clemens Kosch zum 65. Geburtstag*, Regensburg 2012, pp. 79-97.

321. Hartog, E. den, "Hendrik van Veldeke en de Maaslandse kunst en architectuur van zijn tijd", in: H. Baeten (red.), *Hendrik van Veldeke en zijn muziek*, Neerpelt 2014, pp. 29-55.

322. Hartog, E. den, "Twee kapitelen uit de Bilt" *Bulletin KNOB* 110 (2011) 3/4 (1 juli 2011), pp. 133–43.

323. Hartog, E. den en G. van Wezel, *De bouwsculptuur van de Utrechtse Dom. Een andere kijk op de bouwgeschiedenis*, Amersfoort/Zwolle 2015.

324. Hartog, E. den en R. Glaudemans, *De Sint-Eusebiuskerk te Arnhem. Bouwsculptuur en bouwgeschiedenis*, Amersfoort/Zwolle 2013.

325. Havelaar, K. en A. Wiesman, *Herbestemming van postkantoren. Een tweede leven voor de burchten van de post*, Rotterdam 2013.

326. Heijdra, T., A. Roegholt en R. Wansing, *Arbeiderspaleis Het Schip van Michel de Klerk*, Amsterdam 2012.

327. Heijenbrok, J., G. Steenmeijer en K. Timmers (red.), *Tien eeuwen Kasteel de Haar. Wat een weelde*, Zwolle 2013.

328. Heinemann, H.A., *Historic concrete. From concrete repair to concrete conservation*, Delft 2013.

329. Hermans, D.B.M.,

Woontorens in Nederland.

Bouwhistorische gids voor middeleeuwse woontorens, Wijk bij Duurstede 2015.

330. Hermans, T. en E. Orsel,

“Het slot Well of het Huis van Malsen”, *Tussen de Voorn en Loevestein. Contactblad van de Historische Kring Bommelerwaard* 144 (2011), pp. 33–48.

331. Heussner, K.U., “De houtvoorziening van Amsterdam uit Scandinavië en het Baltisch gebied: gezien vanuit dendrochronologisch perspectief (circa 1500-1700)”. *Bulletin KNOB* 114 (2014) 3, pp. 132–43.

332. Hilhorst, W., “Liberale geest”, *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 92 (2014), pp. 124–135.

333. Hillenga, M. en H. Kroeze, *Kloosters in Groningen*, Zwolle 2012 (De middeleeuwse kloostergeschiedenis van de Nederlanden, Deel 3).

334. Hoebink, D., “Closereading van ‘Een monument vol verhalen’”. *Bulletin KNOB* 110 (2011) 5, pp. 187–91.

335. Hoekstra, T.R., “Dutch boundaries. Poststructuralist influences in the work of Dutch architect-intellectuals 1960-1990”, *Archimaera: Architektur, kultur, kontext, online*, 5 (2013), pp. 1-17.

336. Hoekstra, T.R., “History in the making. The creation of Pevsner’s pioneers as reconstructed from archives”, *The Getty Research Journal* 8 (2015), pp. 135-146.

337. Hoekstra, T.R., “Thinking about the Bauhaus from the other side. The history of the Bauhaus Kolloquium in communist Germany”, *Studies in history&theory of architectur* 1 (2013), pp. 90-104.

338. Hoekstra, T.R., C. Ruhl en C. Dähne (red.), *Henry van de Velde and the total work of art-conference proceedings of the 12th international Bauhaus Kolloquium*, Berlijn 2015.

339. Hof, A. en R. Oosterhoff, *Van klooster tot kerk. Bouw, verbouw en restauratie van de ziekenzaal van het voormalig Cisterciënzer klooster in Aduard*, Aduard 2012.

340. Hogen, N., *In weelde baden. De badkamer in het Nederlandse interieur*, Amsterdam 2012.

341. Hoogevest, C. de Boer-van, “Reconstruction of the Cuypers Floor in the Entrance Hall”. *The Rijksmuseum bulletin* 1 (2013), pp. 64–83.

342. Hoogevest, C. de Boer-van en R. Robbertsen, *Het is zoals het was. Restauratie Kasteel Amerongen 1988-2011*, Zwolle 2011.

343. Hoogstraten, D. van, *Koninklijke Haagse Woningvereniging van 1854. De bouwgeschiedenis van een kleine, onafhankelijke vereniging*, Bussum 2013.

344. Hoogstraten, D. van, *Open en besloten. Het hofje is terug van noot weggeweest*, Den Haag 2014.

345. Hoogstraten, D. van en B. de Vries, *Monumenten van de wederopbouw. Nederland 1940-1965. Opbouw en optimisme*, Rotterdam 2013.

346. Huisman, J., *De werken. 90 jaar Rijksgebouwendienst*, Den Haag 2012.

347. Hundertmark, H., “Zandsteen als architectonische expressie. Bouwhistorisch onderzoek in het Koninklijk Paleis”, *Bulletin KNOB* 112 (2013) 2, pp. 80–88.

348. Hunen, M. van, *Historisch metselwerk. Instandhouding, herstel en conservering*, Zwolle 2012.

349. Hurx, M., *Architect en aannemer. De opkomst van de bouwmarkt in de Nederlanden 1350-1530*, Nijmegen 2013.

350. Hurx, M., “City churches in Holland. Combining ambition with pragmatic building strategies. 1350-1550”, in: S. Bürger, B. Klein en K. Schröck (red.), *Kirche als Baustelle. Große Sakralbauten des Mittelalters*, Keulen 2013, pp. 182-195.

351. Hurx, M., “Keeping in control. The building administration of Northern European courts in the fifteenth and sixteenth centuries”, in: K.A. Ottenheim en Boggild Johannsen (red.), *Beyond Scylla*

and Chrybdis. *European courts and court residences outside Habsburg and Valois/Bourbon territories. 1500-1700*, Copenhagen 2015, pp. 292-307.

352. Hurx, M., “Sporwater, Evert”, in: H. Rombaut (red.), *Nationaal biografisch woordenboek*, Brussel 2011, pp. 922-926.

353. Hurx, M., “Van Rombout Keldermans tot Rem Koolhaas. De wortels van het architectenvak in de middeleeuwen”, *Article* 5 (2012), pp. 20-22.

354. Hurx, M., “Wandering architects. Travelling as part of an architect’s education in the fifteenth century. The example of the Low Countries”, in: K.A. Ottenheim (red.), *Architects without borders. Migration of architects and architectural ideas in Europe*, Proceedings of the international conference held at the Dutch university institute for art history in Florence, Mantua 2013.

355. Hurx, M. en K.A. Ottenheim, “To see its form considerably better’. Architectural models in the low countries. 1500-1700”, in:

S. Frommel en R. Tassin (red.), *Les maquettes d’architecture. Fonction et évolution d’un instrument de conception et de réalisation*, Rome/Parijs 2015, pp. 219-230.

356. Hutter, W. en H.K. Verkoren, “De vergulde Pijnappel’. Geschiedenis van het huis Singel 124 en zijn bewoners”, *Maandblad Amstelodamum* 99 (2012) 2, pp. 52-68.

357. Ibelings, H., *Europese architectuur vanaf 1890*, Amsterdam 2011.

358. IJsselstijn, M., “Feiten, verhalen, beelden en het grotere geheel”, *Holland. Regionaal-historisch tijdschrift* 47 (2015) 2, pp. 52-59.

359. Janse, H., *Bouwtechniek in Nederland. Houten kappen in Nederland, 1000-1940*, Delft 2012 (Bouwtechniek in Nederland 2).

360. Jas, J., F. Keverling Buisman, E. Storm-Smeets, A. te Stroete en W. Wingens (red.), *Kastelen in Gelderland*, Utrecht 2013.

361. Jehee, J., *Winkelpuilen in Nederland. Ontwikkeling en architectuur*, Zwolle 2015.

362. Johannsen, B.B. en K.A. Ottenheim, *Beyond Scylla and Charybdis. European courts and court residences outside Habsburg and Valois/Bourbon territories 1500-1700 . Papers from the PALATIUM Conference in Copenhagen and Hilleroed, 30 April to 2 May 2012*, Copenhagen 2015.

363. Jones, D., *Architectuur in het juiste perspectief. Een compleet overzicht van de belangrijkste gebouwen, architecten en stromingen door de eeuwen heen*, Kerkdriel 2014.

364. Jong, S.D. de, “L’âme de l’architecture. Le rôle des expériences dans la pensée de Soufflot”, in: C. Ollagnier en D. Rabreau (red.), *Jacques-Germain Soufflot ou l’architecture régénérée (1713-1780)*, Parijs 2015, pp. 35-46.

365. Jong, S.D. de, “Paradoxical encounters. Eighteenth-century architectural experiences and the sublime”, in: S. Bussels, M. Delbeke en C.A. van Eck, *Translations of the*

sublime. The early modern reception and dissemination of Longinus’ Peri Hupsous in rhetoric, the visual arts, architecture and the theatre, Leiden/Boston 2012, pp. 247-268.

366. Jong, S.D. de, *Rediscovering architecture. Paestum in eighteenth-century architectural experience and theory*, London/New Haven 2014.

367. Jong, S.D. de, “Virtual tour. Beyond columns of how to wander at Paestum”, *Newsletter European Architectural History Network* 1 (2011), pp. 32-43.

368. Jonge, K. de, “Inventing the vocabulary of antique architecture. The early translators and interpreters of Renaissance architectural treatises in the low countries”, in: H. Cook en S. Dupré (red.), *Translating knowledge in the early modern low countries*, Berlijn/Zürich/Londen 2013, pp. 217-240.

369. Jonge, K. de, “Netherlandish models from the Habsburg sphere. From Spain to Germany and Denmark”, in: K.A. Ottenheim en K. de Jonge (red.), *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish*

architecture as an export product in early modern Europe, Turnhout 2013, pp. 237–262.

370. Jonge, K. de en K.A. Ottenheym, “The low countries at the crossroads. Introduction”, in: K.A. Ottenheym en K. de Jonge (red.), *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 3-14.

371. Karstkarel, P., *Landgoed Martenastate Koarnjum*, Leeuwarden 2014.

372. Kers, M., *Koninklijke wachtkamers. Reis door de tijd*, Groningen 2013.

373. Kersten, A., “Blikvangers langs de weg. De architectuur van Nederlandse benzinestations tijdens de Wederopbouw”, *Bulletin KNOB* 113 (2014) 2, pp. 92–106.

374. Keulen, S., *Monumenten van beleid. De wisselwerking tussen Nederlands rijksoverheidsbeleid, sociale wetenschappen en politieke cultuur. 1945-2002*, Hilversum 2014.

375. Keuning, D., “Beeldvorming en reputatieschade. De Ereraad voor Architectuur en Toegepaste Kunst”, *Bulletin KNOB* 113 (2015) 4, pp. 209–20.

376. Kieft, G., “De Medusa in de aegis van Hendrick de Keyser. Vorm en functie van een ornament op het grafmonument van Willem van Oranje (1614-1623)”, *Bulletin KNOB* 113 (2015) 3, pp. 132–44.

377. Kingma, J., *De magie van het jaren '30 huis*, Nijmegen 2012.

378. Kipp, A.F.E., en D. Claessen, *De Utrechtse Domtoren. Trots van de stad*, Utrecht 2014.

379. Kleijn, K., R. van Zoest en E. Kurpershoek, *The Canals of Amsterdam. 400 Years of Building, Living and Working*, Bussum 2013.

380. Koch, A., *Tegendraads modern. Een bevrijdend alternatief voor de strenge Goed Wonen norm*, Schiedam 2014.

381. Koldewey, E., “Verantwoorde omgang met interieurs”, *Monumenten* 1 (2011), pp. 6–10.

382. Kooij, B. en J. Toebast, *Het grote boerderijen boek*, Zwolle 2013.

383. Krabbe, C.P. en H. Smit, *Het huis van de burgemeester. Herengracht 502 in Amsterdam. Architectuur, interieur en bewoningsgeschiedenis*, Bussum/Amsterdam 2011.

384. Krabbe, C.P., B. Laan en E. Koldewey (red.), *Wonen in een monumentaal huis*, Amsterdam 2012.

385. Kroeze, C., *Beursplein 5. Een kapitaal monument*, Amsterdam 2013.

386. Kroon, A.A. en A. Wagtberg Hansen, *Sporen van Smaragd. Indisch erfgoed in Den Haag. 1853-1945*, Den Haag 2013 (VOM-reeks 2).

387. Kuiper, Y., “Onderzoek naar de buitenplaats in de Gouden Eeuw. Een vogelvluchtperspectief”, in: Y. Kuiper en B. Olde Meierink (red.), *Buitenplaatsen in de Gouden Eeuw. De rijkdom van het buitenleven in de Republiek*, Hilversum 2015, pp. 10-41.

388. Kuipers, M., “Een copy/paste decennium. Typologie in het werk van OMA”, *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 94 (2015), pp. 21-29.

389. Kuipers, M., *Culturele draagkracht. Op zoek naar de tolerantie voor verandering bij gebouwd erfgoed*, Delft 2013.

390. Kuipers, M., “Culturele grondslagen van de Monumentenwet”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 1, pp. 10–26.

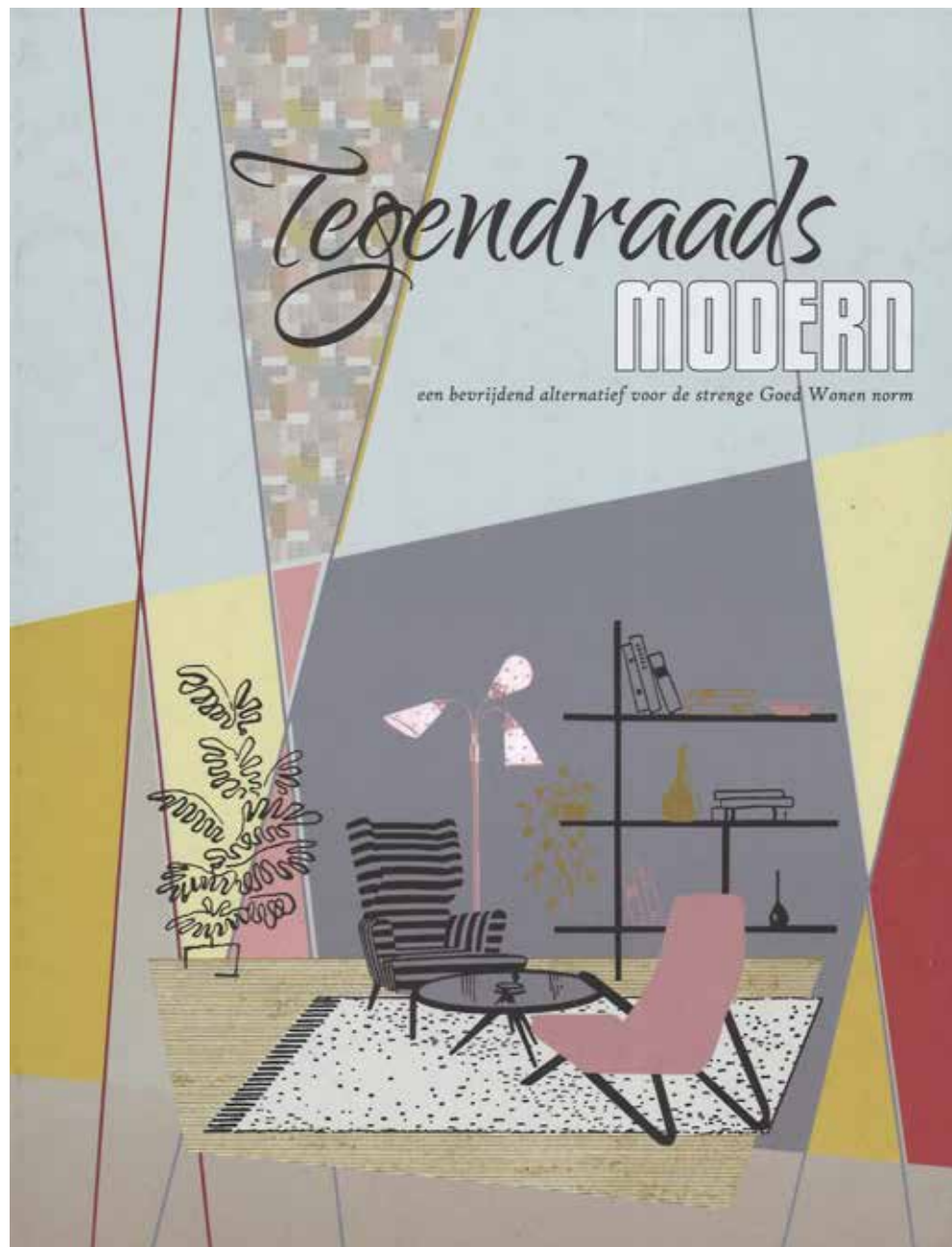
391. Kuipers, M., “Rietveld and Nieuwe Zakelijkheid in Architecture”, *Neue Sachlichkeit and Avant-Garde* 29 (2013), pp. 81–111.

392. Kuipers, M., “Saxa loquuntur? Spankracht en draagkracht van eeuwenoude stadskerken”, *Bulletin KNOB* 110 (2011) 5, pp. 174–183.

393. Kuipers, M., “Vijftig jaar Monumentenwet 1961-2011”, *Bulletin KNOB*, 111 (2012) 1, pp. 1–2.

394. Kuper, M. en L. Reitsma, *De stoel van Rietveld*, Rotterdam 2013.

- 395. Laarse, R. van der**, “Amsterdam en Oranje. De politieke cultuur van kasteel en buitenplaats in Hollands Gouden Eeuw”, in: Y. Kuiper en B. Olde Meierink (red.), *Buitenplaatsen in de Gouden Eeuw. De rijkdom van het buitenleven in de Republiek*, Hilversum 2015, pp. 66-95.
- 396. Laarse, R. van der**, *Beelden van de buitenplaats. Elitevorming en notabele levensstijl in Nederland in de negentiende eeuw*, Hilversum 2014.
- 397. Laarse, R. van der**, *Vorstelijke smaak en vorstelijk verlies. De paleisbouw van Willem II en Anna Paulowna in Brussel en Den Haag*, Zwolle 2014.
- 398. Lammers-Keijzers, Y.M.J.**, *Ontdekt in Leiden: archeologische en bouwhistorische topvondsten. Bodemschatten en bouwgeheimen 8*. Leiden: Primavera Pers, 2012
- 399. Lavooij, W.**, *Arnhem in beweging. Architectuur en stedenbouw vanaf 1980*, Arnhem 2014
- 400. Lensvelt, N.**, “Groen erfgoed. Een nieuwe loot aan de

monumentenstam”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 2, pp. 5-39.

401. Lesger, C.M., “Waar het volk is, is de nering’ bewinkelingspatroon en winkelarchitectuur in Amsterdam. Circa 1550-1850”, *Bulletin KNOB* 114 (2015) 2, pp. 65-83.

402. Ligtenberg, E., “Een grootsheid die tussen Maas en Rijn hare wedergade niet vindt’. Kastelen en kasteelachtige buitenplaatsen in Limburg in de zeventiende eeuw”, in: Y. Kuiper en B. Olde Meierink (red.), *Buitenplaatsen in de Gouden Eeuw. De rijkdom van het buitenleven in de Republiek*, Hilversum 2015, pp. 282-301.

403. Linden, A. van der en J.J.W. Goudeau, *Jan Stuyt (1868-1934). Een begenadigd en dienend architect*, Nijmegen 2011 (Nijmeegse Kunsthistorische studies 18).

404. Lips, E., “Nederlandse vakantiehuizen in het interbellum (1919-1939). Architectuur geeft vorm aan het buitenleven”, *Bulletin KNOB* 113 (2014) 1, pp. 18-31.

405. Loeff, K., “Erfgoed in andere handen? Het ontbreekt de Rijksgebouwendienst aan een visie bij het afstoten van gebouwen” *Boekman. Tijdschrift voor kunst, cultuur en beleid* 96 (2013), pp. 14–22.

406. Loeff, K., “Groene parels in een veranderend landschap”, *Monumenten* 3 (2012), pp. 27–28.

407. Loeff, K., *Industrieel erfgoed. Van buitenbeentje binnen de monumentenzorg naar boegbeeld van de erfgoedzorg*, Leiden 2013.

408. Looijesteijn, H. van, Hofjes als paleizen. Stichters, bouwers en bewoners in de 17de en 18de eeuw, Den Haag 2014.

409. Maanen, R. van, C. Smit en E. Starkenburg, *Tastbaar geheugen. 150 jaar zorg voor Leidse monumenten*, Leiden 2014 (Leidse Historische Reeks, 22).

410. Maas, T. en J. Vredenberg (red.), *Beschermde door steen. De stadsmuren van Rhenen*, Utrecht 2014.

411. Man, H. de, *Het Groningse scholentype. De utopische scholenbouw van stadsarchitect Jaap Wilhelm*, Rolde 2013.

412. Martens, P. en D.R.E. van de Vijver, “Engineers and the circulation of technical knowledge in the Spanish Netherlands”, in: S. Dupré, B. de Munck, W. Thomas en G. Vanpaemel, *Embattled territory. The circulation of knowledge in the Spanish Netherlands*, Gent 2015.

413. Martens, P. en K.A. Ottenheym, “Fortifications and waterworks. Engineers on the road”, in: K.A. Ottenheym en K. de Jonge (red.), *The low countries at the crossroads. Netherlands architecture as an export product*, Turnhout 2013, pp. 361–378.

414. Marullo, F., “Uitzinnig gelijkwaardig. De prijsvraag voor het stadhuis van Den Haag”, *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 94 (2015), pp. 84–89.

415. Medema, G., “‘En aan onze keukenmeid mogen wij zelfs geen haar krenken’. Lusten of lasten voor monumenteneigenaren”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 2, pp. 2–9.

416. Meens, R., C. van Rhijn en L. Bosman, *Cultuurgeschiedenis van de middeleeuwen. Beeldvorming en perspectieven.*, Heerlen/Zwolle 2015.

417. Meier, S. en D. van Veldhuizen, “Modern Castles and Country Houses. The use of history in ‘gated Communities’ in the Netherlands”, *International Journal of Heritage Studies. Special Issue. Reenacting the Past* 20 (2014) 7–8, pp. 818–833.

418. Meischke, R. en K.A. Ottenheym, “De herbouw van het huis Amerongen (1673–1685)”, *Bulletin KNOB* 110 (2011) 1, pp. 3–18.

419. Mens, N., *Stad in stad. De architectuur en bouwgeschiedenis van het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG)*, Groningen 2012.

420. Mertens, P.A.M., *Sint Pancratius. In het hart van Heerlen*, Nijmegen 2010.

421. Meurs, P., “De collectie stations”. *Monumenten* 8 (2014), pp. 20–23.

422. Meurs, P., “Vijftig Jaar Zaanse Schans. Een monumentenreservaat dat geen openluchtmuseum mocht worden”, *Bulletin KNOB* 112 (2013) 4, pp. 185–203.

423. Mil, Y. van, “De ontwerpen van A.J. Kropholler voor het raadhuis in Wateringen”, *Bulletin KNOB* 110 (2011) 3/4, pp. 108–116.

424. Montijn, I., *Naar buiten. Landelijk wonen in de 19de en 20ste eeuw*, Amsterdam 2013.

425. Moolenaars, G.W., *Wederopbouw in Haarlem. Stedenbouw, architectuur, beelden-de kunst*, Haarlem 2012.

426. Mulder, D., K.P. Tholens (1882–1971), *Moderne architectuur, traditionele vormen*, Rotterdam 2011.

427. Neck, N. van, “Een Apeldoorns ‘onderonsje’. De veelbesproken prijsvraag voor een protestantse kerk te Apeldoorn (1890–1891)”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 3, pp. 170–79.

428. Niemeijer, F., “Bescherming van stads- en dorpsgezichten. Van

beeld naar inhoud”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 2, pp. 26–34.

429. Niemeijer, J. en G. Smienk, *Palladio. De villa en het landschap*, Bussum 2011.

430. Nijland, T.G., “Reinigen en retoucheren. De restauratie van de zandsteengevels van het Koninklijk Paleis Amsterdam”, *Bulletin KNOB* 112 (2013) 2, pp. 112–121.

431. Nipius, J., “Het dak van Dordrecht Een veertiende-eeuws kapgedeelte met leidekking, gevonden ten zuiden van Dordrecht”, *Bulletin KNOB* 110 (2011) 3/4, pp. 129–32.

432. Olde-Meierink, B. en E. Storm-Smeets, “Transformatie en nieuwbouw. Adellijke en burgerlijke buitenplaatsen in Gelderland (1609–1672)”, in: Y. Kuiper en B. Olde Meierink (red.), *Buitenplaatsen in de Gouden Eeuw. De rijkdom van het buitenleven in de Republiek*, Hilversum 2015, pp. 178–207.

433. Onna, C. van, *De architectuur van Philips in Eindhoven. Sloop, renovatie, transformatie*, Veldhoven 2013.

434. Oosterbaan, W. en T. Baart, *Ons erf. Identiteit, erfgoed, culturele dynamiek*, Amsterdam 2014.

435. Oostindie, G., *Postkoloniale monumenten in Nederland*, Leiden 2011.

436. Orsel, E., “Rondom de stad. Stenen van de Graaf. Vroege baksteen in Leiden en Rijnsburg”, *Westerheem. Tweemaandelijks orgaan van de Archaeologische Werkgemeenschap voor Westelijk Nederland* 4 (2011), pp. 184–192.

437. Ottenheym, K.A. (red.), *Architects without borders. Migration of architects and architectural ideas in Europe 1400–1700*, Mantova 2014.

438. Ottenheym, K.A., “Architectura moderna à Amsterdam. Hendrick de Keyser et les nouvelles inventions à l’antique 1600–1625”, in: M. Chatenet (red.), *Le génie du lieu. La réception du langage classique en Europe (1540–1650). Sélection. Interpretation. Invention*, Parijs 2013, pp. 163–174.

439. Ottenheym, K.A., “The architecture of the Low Countries and its international reception, 1480–1680: a bird’s eye view”, in: K.A. Ottenheym en K. de Jonge (red.), *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 15–30.

440. Ottenheym, K.A., “The attractive flavour of the past. Combining new concepts for ecclesiastical building with references to tradition in seventeenth-century Holland”, in: J. Harasimowicz (red.), *Protestantischer Kirchenbau der frühen Neuzeit in Europa. Grundlagen und neue Forschungskonzepte. Protestant church architecture in early modern Europe. Fundamentals and new research approaches*, Regensburg 2015, pp. 99–114.

441. Ottenheym, K.A., “Foreign architects in the Low Countries and the use of prints and books”, in: K.A. Ottenheym en K. de Jonge (red.), *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 213–235.

442. Ottenheym, K.A., “Hendrick de Keyser and Denmark”, in: B. Johannsen, H. Johannsen en M. Andersen, *Reframing the Danish renaissance in a European context*, Kopenhagen 2011, pp. 313–324.

443. Ottenheym, K.A., “Living apart together? Apartment systems of the Dutch seventeenth-century elite”, in: M. Chatenet en K. de Jonge (red.), *Le prince, la princesse et leurs logis. Manières d’habiter dans l’élite aristocratique européenne (1400–1700)*, Parijs 2014, pp. 327–340.

444. Ottenheym, K.A., “Models of modesty and dignity in the age of absolutism”, in: K.A. Ottenheym en K. de Jonge (red.), *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 333–355.

445. Ottenheym, K.A., “Proportional Design Systems in Seventeenth-Century Holland”, *Architectural Histories* 2 (2014) 1.

446. Ottenheym, K.A., “Scottish Renaissance architecture. Some

reflections at the end of the day”, *Cultural Heritage* 26 (2015) 1, pp. 157-162.

447. Ottenheym, K.A., “Sculptors’ architecture. The international scope of Cornelis Floris and Hendrick de Keyser”, in: K.A. Ottenheym en K. de Jonge (red.), *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 103-127.

448. Ottenheym, K.A., “Travelling architects from the Low Countries and their patrons”, in: K.A. Ottenheym en K. de Jonge (red.), *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 55-88.

449. Ottenheym, K.A. en G. van Tussenbroek, “t Opbouwen van een nyewe kercke. Bouwgeschiedenis en architectuur”, in: A. Landheer-Roelants, (red.), *Uit Padmoes verrezen. De Nieuwe Kerk in Den Haag*, Utrecht 2011, pp. 28-59.

450. Ottenheym, K.A. en K. de Jonge, “Conclusions. Shifts in time and place”, in: K.A. Ottenheym en K. de Jonge (red.), *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 431-439.

451. Peet, G., *Binnenweg. Kroniek 1260-2013 + Momentopname 2013*, Rotterdam 2013.

452. Pekaar, R. en P. Vlaardingerbroek, “Een schatkamer van eeuwen geloof”, *Tijdschrift van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed* 2 (2013), pp. 12-13.

453. Pieters, H., “Het interieur van de Koninklijke Bibliotheek van België door de Kortrijkse Kunstwerkstede De Coene. Markante getuige van een wijzigende visie rond representatie”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 4, pp. 199-210.

454. Pijzel-Dommisse, J. en M. Hohé, XXSmall. *Poppenhuizen en meer in miniatuur* (Haags Gemeentemuseum, 12 november t/m 25 maart 2012), Den Haag/Zwolle 2011.

455. Ploeg, C.J.P. van der, “De Engelse connectie van de Nederlandse gotiek”, in: A. van Buul (red.), *Lopende vuurtjes. Engelse kunst en literatuur in Nederland en België rond 1900*, Hilversum 2012, pp. 123-142.

456. Ploeg, C.J.P. van der, “De jaren zestig in de architectuur. Van stralende onschuld tot moeizaam gebot”, *Back to the sixties. 20 jaar studievereniging Meander. Almanak 2011-2012*, Groningen 2012.

457. Ploeg, C.P.J. van der, *Egbert Reitsma. Architect 1892-1976. Meester in baksteen*, Leeuwarden 2014.

458. Ploeg, C.P.J. van der, *Historisch erfgoed. Putten 1961*, Groningen 2011 (Groniek 44).

459. Ploeg, C.P.J. van der, “Late Romanesque architecture and sculpted decoration in medieval Frisia”, in: J. Toussaint (red.), *Pierres. Papiers. Ciseaux. Architecture et sculpture romanes (Meuse-Escaut). Actes du colloque international*, Namur 2012, pp. 157-176.

460. Ploeg, C.P.J. van der, “Maintaining identity. The fifteenth-century renovation of St. Lebunius in Deventer”, in: Anderson, E.J., S. Cardarelli en J. Richards, *Art and identity. Visual culture, politics and religion in the middle ages and the renaissance*, New Castle/Cambridge 2012, pp. 149-166.

461. Ploeg, C.P.J. van der, “Wat heet modern? Jan Stuyt. Liturgische vernieuwing en moderne architectuur”, *Dispentia* 18 (2011) 1, pp. 44-48.

462. Pluijm, C. van der, *Radio Kootwijk. Biografie van een zendstation en een dorp in het hart van de Veluwe*, Barneveld 2014.

463. Provoost, M., *Hugh Maaskant. Architect of progress*, Rotterdam 2013.

464. Quist, W., *Temp.mo.mo. Tijdelijk gebruik van modern erfgoed. Bedreiging of zegen?* Delft 2012.

465. Quist, W. en T.G. Nijland, “A.L.W.E. van der Veen. Een Delfts mijningenieur in monumentenland”, *Bulletin KNOB* 112 (2013) 4, pp. 204-224.

466. Raven, G., A. van den Heuvel en C. van den Braber, *Monumenten in Hoogland en Amersfoort-Noord. Overzicht van de bouwkunst tot 1974*, Bussum 2013.

467. Rem, P., “De chalets van koningin Wilhelmina in de paleisparken van Het Loo (1881-1882) en Soestdijk (1892)”, *Bulletin KNOB* 110 (2011) 2, pp. 49–58.

468. Remery, M., *Mystery and Matter. On the Relationship between Liturgy and Architecture in the Thought of Dom Hans van der Laan OSB (1904-1991)*, Leiden 2011 (Studies in Religion and the Arts, 3).

469. Renting, A.D., *Paleis Het Loo. Een koninklijk museum*, Apeldoorn 2012.

470. Roscam Abbing, L., *Een jaren dertig huis 1920-1940*, Den Haag 2014.

471. Rossem, V. van, “Een halve eeuw Monumentenwet: 1961-2011”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 2, pp. 54–60.

472. Rotterdam, M. van, *Werelderfgoed van Nederland. Unesco-monumenten van nu en de toekomst*, Hilversum 2011.

473. Rouw, K., *Sybold van Ravesteyn, architect*, Rotterdam 2014.

474. Rouw, K. en H. Groeneweg, *Dordtse kleuren. Architectuur ontmoet kleur in de oudste stad van Holland*, Bussum 2011.

475. Ruyven-Zeman, Z. van, *Stained glass in the Netherlands before 1795*, Amsterdam 2011.

476. Ruyven-Zeman, Z. van, *Van heiligen tot amoeben. Honderdvijftig jaar monumentale glasschilderkunst in Nederland*, Amersfoort/Leiden 2014.

477. Sanders, R.J., *De Drie Schabellen. Een vergeten stadskas-teel te Utrecht*, Utrecht 2014.

478. Scheltema, C., *De Vesting Naarden. Een halve eeuw restaureren*, Naarden/Utrecht 2014.

479. Schmidt, F.H., “Beschavende bouwkunst voor

burgers. Jacob Otten Husly’s redevoeringen over de architectuur van de Oudheid”, in: A.J.P. Raat (red.), *De oudheid in de achttiende eeuw/Classical antiquity in the eighteenth century, Congresreeks werkgroep 18e eeuw* (2012) 1, pp. 181-182.

480. Schoonenberg, W., “De Van Houtenmonumenten. Een reconstructie van de werkwijze van Eelke van Houten (1872-1970)”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 4, pp. 221–231.

481. Schoonenberg, W., “Hoe de Nieuwmarktbuurt werd gered”, *Maandblad Amstelodamum* 100 (2013) 1, pp. 3-23.

482. Schrijver, L., “Koppige moderniteit. IJ-plein Amsterdam”, *Oase 94. Tijdschrift voor architectuur* (2015), pp. 109-115.

483. Schuit, H., *Behoud van binnen. Preventieve conservering van interieurs*, Zwolle 2013.

484. Siemers-den Dulk, S., *Amersfoortse Muurhuizen. Dieventorencomplex en Secretarishuisje*, Bussum 2011.

485. Sizoo, H., *2 x 2 + X. De geometrie simpel in oude architectuur en nieuwe kunst*, Soesterberg 2015.

486. Smit, J., “‘Uit de groote schande van den revolutiebouw’. Over de moeizame waardering van laatnegentiende-eeuwse woningarchitectuur”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 2, pp. 83–98.

487. Stenvert, R., *Biografie van de baksteen. 1850-2000*, Zwolle/Amersfoort 2012.

488. Stenvert, R., “De internationale uitstraling van het Vitruvianisme. Erik Forssman en de maniëristische architectuur als betekenisdrager”, *Bulletin KNOB* 114 (2015) 1, pp. 2–20.

489. Stenvert, R., *Kerkkappen in Nederland. 1800-1970*, Amersfoort/Zwolle 2013.

490. Stenvert R, en G. van Tussenbroek, *Inleiding in de bouwhistorie. Opmeten en onderzoeken van oude gebouwen*, Utrecht 2015.

491. Stroux, S., “Kein ästhetisches Heil, außer im Alterswert?”

Over het actuele Duitse reconstructiedebat”, *Bulletin KNOB* 114 (2015) 2, pp. 84–101.

492. Stroux, S., *Reco.mo.mo. Hoe echt is namaak, hoe dierbaar het origineel?* Delft 2011.

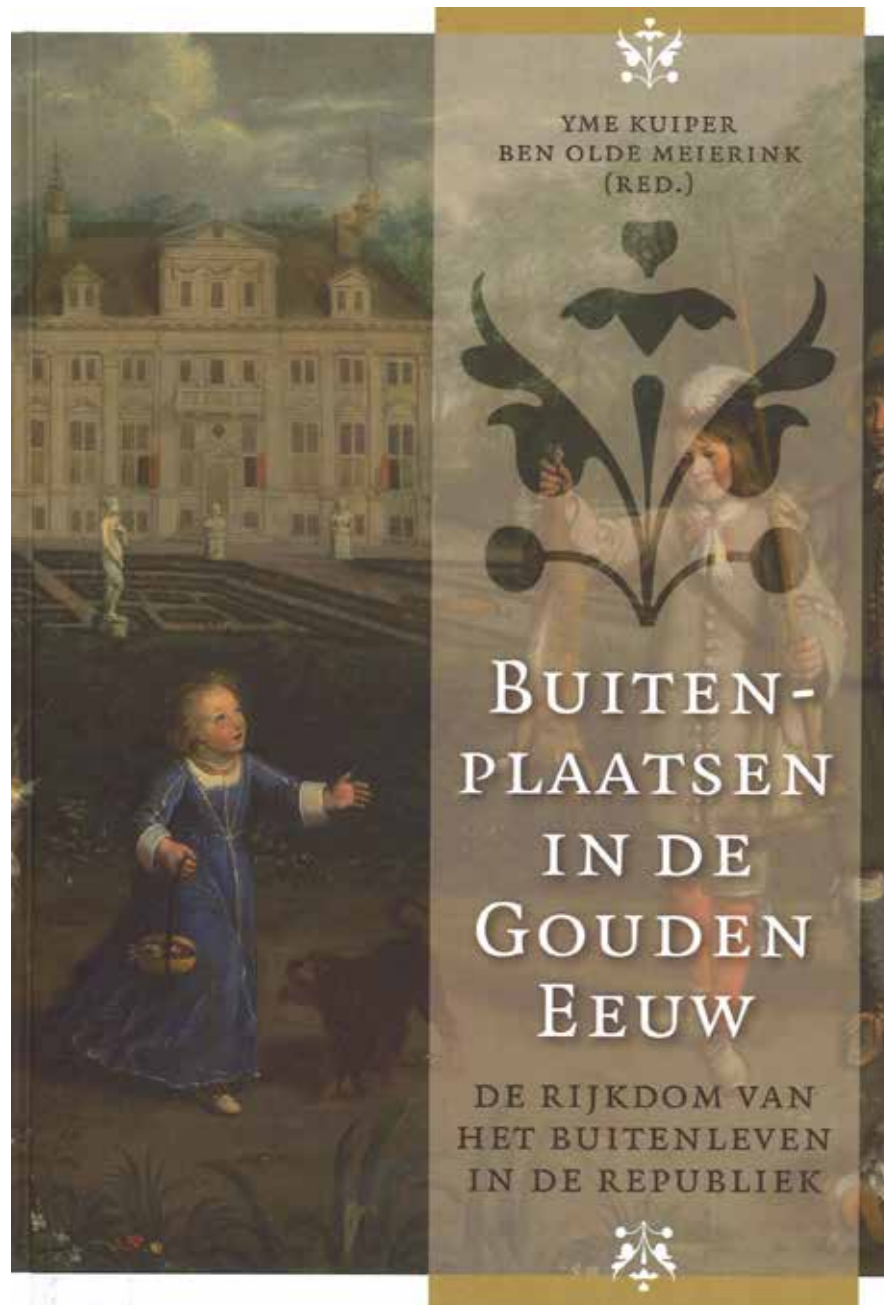
493. Stuart, P., *Nehalennia van Domburg. Geschiedenis van de stenen monumenten*, Utrecht 2013.

494. Thoor, M.T. van, “De restauratie van het Koninklijk Paleis Amsterdam”. *Bulletin KNOB* 112 (2013) 2, p. 57.

495. Thoor, M.T. van (red.), *Willem A. Maas. Leven en werk van een Utrechts architect*, Utrecht 2011.

496. Tolboom, H.J., *Onvermoede weelde. Natuursteengebruik in Rotterdam 1850-1965*, Utrecht 2012.

497. Tussenbroek, G. van, “Alzo zult gijlieden dat maken”. *Gebruik en ontwikkeling van bouwcontracten en bestekken in de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden tot 1650*, Leiden 2013.

498. Tussenbroek, G. van, “Amsterdam and the international trade in stone, brick and wood”, in: K.A. Ottenheim en K. de Jonge, *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 195–208.

499. Tussenbroek, G. van, “Die Anfänge des Festungsbaus in Amsterdam, Erneuerungsversuche im 16. Jh. “, in: *Festungsjournal* 43 (2013), pp. 12-18.

500. Tussenbroek, G. van, “Een arbeidscontract uit 1545. Stadsmetselaar Willem Dirxsz in dienst van de stad”, in: *Binnenstad. Uitgave van de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad* 48 (2014), pp. 38-39.

501. Tussenbroek, G. van, “Blokbouw rond Irkoetsk. Een universele bouwwijze aan de oevers van het Baikalsee”, in: *Nieuwsbrief Stichting Bouwhistorie Nederland* 55 (2013), pp. 69-83.

502. Tussenbroek, G. van, “Classicism in Berlin and Brandenburg: architects,

entrepreneurs and the restoration after the Thirty Years' War (1648-1688)", in: K.A. Ottenheim en K. de Jonge, *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 311-331.

503. Tussenbroek, G. van, "De droeichste waegescotten, die ghij weet te becomen'. De gedifferentieerde houtmarkt voor 1800 en de wisselwerking tussen aanbod, vraag en toepassing", *Bulletin KNOB* 114 (2015) 3, pp. 170-185.

504. Tussenbroek, G. van, *Historisch hout in Amsterdamse monumenten. Dendrochronologie, houthandel, toepassing*, Amsterdam 2012 (Publicatiereeks Amsterdamse Monumenten 3).

505. Tussenbroek, G. van, *In het voorbijgaan. Zeven eeuwen bouwen langs de Noord/Zuidlijn*. Bussum 2014.

506. Tussenbroek, G. van, "Inleiding. Historische houtconstructies als producten van internationale bouwmaterialenhandel", *Bulletin KNOB* 114 (2015) 3, pp. 129-131.

507. Tussenbroek, G. van, "De middeleeuwse bouwgeschiedenis van de Nieuwe Kerk", in: V. van Rossem, G. van Tussenbroek en J. Veerkamp (red.), *Amsterdam. Monumenten & Archeologie* 10, Amsterdam 2011, pp. 22-37.

508. Tussenbroek, G. van, *De mythe van de onveranderlijkheid. Veranderende opvattingen over Amsterdamse monumenten. Oratie Universiteit van Amsterdam*, Amsterdam 2015.

509. Tussenbroek, G. van, "Van nederzetting in het veen tot handelsmetropool", in: A. te Stroete, G. van Tussenbroek (red.), *De Amsterdamse grachtengordel. Werelderfgoed sinds de Gouden Eeuw*, Utrecht 2014, pp. 20-41.

510. Tussenbroek, G. van, "Het oog van de voorbijganger/ The Passing Eye", in: *Grachtenhuizen/ Amsterdam Canal Houses. Vier eeuwen Amsterdamse grachtenhuizen en hun bewoners/ Four Centuries of Amsterdam Canal Houses and their Residents*, gefotografeerd door A. Bronkhorst, Amsterdam 2013, pp. 12-27.

511. Tussenbroek, G. van, "Werelds bouwen. Internationale bouwmaterialenhandel in Amsterdam (1613-1795)", in: P. Vlaardingebroek (red.), *De wereld aan de Amsterdamse grachten*, Amsterdam 2013, pp. 108-147.

512. Tussenbroek, G. van, D. Derksen, 'Oudste huis van Amsterdam ontdekt. Meer dan vijf eeuwen in de Warmoesstraat', in: *Ons Amsterdam* 64 (2012) 10, 452-457.

513. Tussenbroek, G. van, A. van Drunen en E. Orsel, "Bouwhistorische waardekaarten. Een gebiedsgerichte benadering van bouwhistorisch erfgoed", *Bulletin KNOB* 111 (2012) 1, pp. 40-54.

514. Vandeputte, T., "De geschiedenis als reproductie. Over Nicholas Hawksmoors replica's", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 86 (2011), pp. 24-33.

515. Veldman, F.J., "Schuiframen en loggia's", *Historisch jaarboek Groningen* (2013), pp. 40-53.

516. Vermeer, G., "Jacob van Campen en zijn kapitelen",

Binnenstad 45 (2011) 246, pp. 39-41.

517. Vermeer, G., "De Sint-Laurentiuskerk in Weesp. Een werk van architect Th. Asseler", *Cuypersbulletin* 20 (2015) 3, pp. 9-23.

518. Vermeer, G. en G. Eijkelboom, "Het Nieuwe Nonnenklooster, de latere Gasthuiskerk", *Amstelodamum* 98 (2011) 2, pp. 51-73.

519. Verreyke, H., "Voorbij het object. Een dag in de Laurens", *Bulletin KNOB* 110 (2011) 5, pp. 183-86.

520. Verschaffel, B., *Charles Vandenhove. Achitecture/architecture 1954-2014*, Tielt 2014.

521. Vijver, D.R.E. van de, "Construction history in the Netherlands", in: A. Becchi, R. Carvais en J. Sakarovitch (red.), *Construction History in Europe. Theory and practices*, 2014, pp. 209-228.

522. Vijver, D.R.E. van de, "Epiloque. Paradigm change in the

early eighteenth century”, in: K.A. Ottenheim en K. de Jonge (red.), *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 409–430.

523. Vijver, D.R.E. van de, “Hygiene in Belgian architecture. The case of Victor Horta (1861-1947). in: R. Carvais, A. Guillerme, V. Nègre en J. Sakarovitch (red.), *Nuts & Bolts of construction history vol. 3*, Parijs 2012, pp. 325-332.

524. Vijver, D.R.E. van de en K. de Jonge, “Ces fleurons lointains à notre splendide diadème artistique’. The Historiography of the Influence of Netherlandish Architecture in Europe.”, in: K.A. Ottenheim en K. de Jonge (red.), *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 31–49.

525. Vis, J., Hoffjes van Alkmaar. *Provenhuizen, huizen en hoffjes in Alkmaar*, Alkmaar 2013 (Alkmaar Historische Reeks, XIV).

526. Visser, A. de, *Vice versa. Geschiedenis van de westerse kunst en architectuur*, 's-Hertogenbosch 2012.

527. Visser-Zaccagnini, R. en H.A.C. Broekman, *F.P.J. Peutz. 1896-1974. Romantisch rationalist*, Rotterdam 2013.

528. Vlaardingerbroek, P., *Adriaan Dortsman. 1635 – 1682. De ideale gracht (Museum Van Loon, 8 februari tot 8 juni 2013)*, Zwolle 2013.

529. Vlaardingerbroek, P., “Achtttiende-eeuws opdrachtgeverschap. Het Luthers weeshuis”, *Amsterdam. Monumenten & archeologie* 10 (2011), pp. 55-69.

530. Vlaardingerbroek, P., “Bouw- en restauratiegeschiedenis van het Amsterdamse stadhuis en paleis in vogelvlucht (1648-1968)”, *Bulletin KNOB* 112 (2013) 2 pp. 58–67.

531. Vlaardingerbroek, P., “Haarlem. Huis Barnaart. De vondst van een bijzondere ontwerp tekening”, *Vereniging Hendrick de Keyser. Jaarverslag* 95 (2013), p. 23.

532. Vlaardingerbroek, P., “Kalverstraat 10. Boeken, kunst en koffie”, *Binnenstad. Uitgave van de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad* 48 (2014), pp. 68-69.

533. Vlaardingerbroek, P., “Oude Turfmarkt 151”, *Binnenstad. Uitgave van de Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad* 46 (2012), pp. 27-29.

534. Vlaardingerbroek, P., “Tussen concept en geschiedenis. Een analyse van de restauratie van het Koninklijk Paleis Amsterdam (2005-2011)”. *Bulletin KNOB* 112 (2013) 2, pp. 122-135.

535. Vlaardingerbroek, P., “Van constructie tot ornament. Amsterdamse woonhuizen en hun historische interieurs (1500-1700), *Restauratietechniek* (2011), pp. 157-164.

536. Vlaardingerbroek, P., *Het paleis van de Republiek. Geschiedenis van het stadhuis van Amsterdam*, Zwolle 2011.

537. Vlaardingerbroek, P. (red.), *De Portugese synagoge in Amsterdam*, Zwolle 2013.

538. Vlaardingerbroek, P. (red.), *De wereld aan de Amsterdamse grachten*, Amsterdam 2013.

539. Vogelzang, F. en L. Wevers, *Zoelen. Symbool van macht en weelde*, Utrecht 2011 (Nederlandse kastelen 6).

540. Vonk, M., *Huis ten Bosch. De Oranjezaal. Pracht en praal van de Oranjedynastie*, Zwolle 2015.

541. Vreeze, N. de., *Goed wonen. Geschiedenis van een keurmerk*, Bussum 2015.

542. Vreeze, N. de., *Lange lijnen in de stadsontwikkeling. De ontwikkeling van Amersfoort. 1945-2010*, Bussum 2012.

543. Vries, D.J. de, *OnZichtbaar Zwolle. Archeologie en bouwhistorie van de stad*, Zwolle 2015.

544. Vries, D.J. de, “Uit ander hout gesneden. Veranderend houtgebruik in de zestiende en

zeventiende eeuw”, *Bulletin KNOB* 114 (2015) 3, pp. 186–202.

545. Vromen, J., “De ‘bemoeijingen’ van Koch. P.J.H. Cuypers, F.C. Koch en de restauratie van de Grote Kerk in Zwolle 1875-1898”. *Bulletin KNOB* 113 (2014) 1, pp. 32–49.

546. Wagemakers, W., “Faciendo sette et sedicion. Architecture and conflict in sixteenth-century Verona, in: M. Rosso (red.), *Investigating and writing architectural history. Subjects, methodologies and frontiers. Papers from the third EAHN international meeting*, 2014, pp. 697-705.

547. Wells-Cole, A., “Paper-architecture: mechanisms for the migration of architecture from the Low Countries to England”, in: K.A. Ottenheym en K. de Jonge (red.), *The Low Countries at the crossroads. Netherlandish architecture as an export product in early modern Europe*, Turnhout 2013, pp. 301–310.

548. Werff, E.O. van der en A. Hilhorst, *Van volkskerk tot kathedraal. De St.-Jozefkerk in Groningen*, Groningen 2012.

549. Weve, W., *Huizen in Delft in de 16de en 17de eeuw*, Zwolle 2013.

550. Wezel, G. van (red.), *De Sint-Maartenskerk te Doorn. Vroeg renaissancemonument, bouwsculptuur en bouwgeschiedenis*, Zwolle 2015.

551. Wijngaart, M. van den, *Verborgten schatten. Wageningse monumenten en monumentenzorg in de praktijk*, Wageningen 2012.

552. Wilms Floet, W. en K. Effting, *Het hofje. Bouwsteen van de Hollandse stad. 1400-2000*, Nijmegen 2016.

553. Zahle, M., D.C. Segaar-Höweler en A. Prins, *Jan Verhoeven. Exponent van het structuralisme, 1926-1994*, Rotterdam 2012.

554. Zegeling, M., *Sterke verhalen voor bij de borrel. Alle geheimen achter de gevels van de KLM-huisjes*, Amsterdam 2013.

555. Zijlstra, B., *Kasteel Amerongen*, Amerongen 2013.

556. Zijlstra, H., “Jeruzalem Amsterdam. Restaureren versus renoveren”, *Bulletin KNOB* 112 (2013) 1, pp. 34–50.

Stedenbouw en ruimtelijke ordening

557. Aarsen, A., J. Lampen en G.M. Andela, *60 jaar Lijnbaan. Het hart van de Rotterdamse wederopbouw*, Rotterdam 2013.

558. Aben, R., M. Hoven, J. Mensink en H. Talen, *Stromen en verblijven. Naar een integrale ontwerpvisie op verkeer en openbare ruimte*, Rotterdam 2013.

559. Abrahamse, J.E., “De continuatie van de capitale grachten”, *Amsterdam Werelderfgoed. De grachtengordel na 400 jaar*, 2012 pp. 62-79.

560. Abrahamse, J.E., “Van varkenscotten naar stadspaleizen. De sloop van de Middeleeuwse stadsmuur en zijn ruimtelijke effecten”, *Maandblad Amstelodamum* 99 (2012) 1, pp. 3–16.

561. Abrahamse, J.E. en R. Rutte, “Verstedelijking in Nederland Duizend jaar ruimtelijke ontwikkeling bekeken en

vergeleken”, *Historisch geografisch tijdschrift* 3 (2011), pp. 106–30.

562. Abrahamse, J.E., M.C. Kosian, E. Vogelaar en S. van Schuppen, *Landsverdediging in Holland*, Haarlem 2013.

563. Acker, M. van en J. de Bruyn, *Spoorboek. Vernieuwing van stationsomgevingen in Vlaanderen en Nederland*, Mechelen 2013.

564. Andel, F. van den, D. van Gameren, D. van den Heuvel, O. Klijn, A. Kraaij, P. Kluitensbrouwer, H. Mooij, P. van der Putt, H. Teerds en J. Zeinstra (red.), *The Urban Enclave*, Rotterdam 2011 (Delft architectural studies on housing – DASH #5). (boek).

565. Avermaete, T., “Doorheen stedelijke culturen. De transnationale ontwerppraktijk van Michel Écochard”, *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 95 (2015), pp. 22-33.

566. Bakker, J.H., *Grond. Een pleidooi voor aards denken en een groene stad*, Amsterdam 2011.

567. Beek, E. van, *Levende stad, stad om in te leven. Cyclische processen en duurzaamheid in de praktijk*, Wageningen 2011.

568. Bendiks, S. en A. Degros, *Fietsinfrastructuur*, Rotterdam 2013.

569. Berg, M. van den, *Stedelingen veranderen de stad. Over nieuwe collectieven, publiek domein en transitie*, Amsterdam 2013.

570. Bergen, J. van, A.D. Brand, J. Hoekstra, I. Kersten, R. Pot en M. Warmerdam, *Veiligheid en kwaliteit van de Nederlandse kust: op weg naar 2100. Resultaten van 2 jaar ontwerpend onderzoek aan de NL kust door Atelier Kustkwaliteit*, Nederland 2013 (Werkboek 10).

571. Bergevoet, T. en M. van Tuijl, *De flexibele stad. Oplossingen voor leegstand en krimp*, Rotterdam 2013.

572. Berkers, M., "Architectuurbiënnale Rotterdam in teken van sociale en economische toekomst van de stad", *Blauwe kamer. Tijdschrift voor*

landschapsontwikkeling en stedenbouw 2 (2012), pp. 22–29.

573. Berkers, M., "De heilige huisjes van IJburg", *Blauwe kamer. Tijdschrift voor landschapsontwikkeling en stedenbouw* 6 (2011), pp. 22–34.

574. Bijlsma, L., I. Nio en A. Reijndorp, *Atlas nieuwe steden. De verstedelijking van de groeikerken*, Haarlem 2012.

575. Blom, A., *Atlas van de wederopbouw Nederland 1940-1965. Ontwerpen aan stad en land*, Rotterdam 2013.

576. Boeijenga, J. en A. Rijckenberg (red.), *Nederland projectenland*, Rotterdam 2013 (Design and politics #7).

577. Boer, H. de, T. van den Boomen, P. Chorus, en J. Hinterleitner, *Onder weg! Vijftien ontwerpen voor Transit Oriented Development (TOD) aan de Zaancorridor*, Amsterdam 2014.

578. Boer, M. de, *Binnen in de stad. Ontwerp en gebruik van publieke interieur*, Amsterdam 2012.

579. Boerefijn, W., "De vorm van nieuwe steden uit de 13e en 14e eeuw", *Historisch geografisch tijdschrift* 1 (2013), pp. 3–15.

580. Boomen, T. van den, *De vierkante meter. Een Eindhovense geschiedenis 1934-1959*, Amsterdam 2013.

581. Boomen, T. van den en T. Venhoeven, *De mobiele stad. Over de wisselwerking van stad, spoor en snelweg*, Rotterdam 2012.

582. Borggreve, E., "Van bosgebied naar villawijk. De ontwikkeling van het Amersfoortse Bergkwartier door de NV Maatschappij Amersfoort", *Flehite. Historisch jaarboek voor Amersfoort en omstreken* 14 (2013), pp. 18-43.

583. Bosch, J. en H. Veenbos, *Straten maken. Hoe ontwerp je een goed straatprofiel?*, Amsterdam 2011.

584. Bosma, K., "De aangename bries van 'groen wonen'", *Blauwe kamer. Tijdschrift voor landschapsontwikkeling en stedenbouw* 3 (2011), pp. 52–55.

585. Bosma, K., "The chosen. The homo agrarius", in: T.A.P. van Leeuwen en S. Henni (red.), *Plans & platitudes. Experimenting with the two-dimensional in architecture and urbanisme*, Rotterdam 2012, pp. 18-23.

586. Bosma, K., "Het gaat op Schiphol over structuren. Van de infrastructuur tot de architectuur en van de communicatie tot de bewegwijzering", in: *Bewegingen rond de luchthaven. Van wereldhub tot polderstad. Schiphol in meervoudig perspectief*, Hoofddorp 2013, pp. 17-18.

587. Bosma, K., "Morphology, design rules, artistic principles, and the work of John Habraken", in: T. Valena (red.), *Structuralism reloaded. Rule-based design in architecture and urbanism*, Stuttgart/Londen 2011, pp. 142-149.

588. Bosma, K., "New socialist cities. Foreign architects in the USSR 1920-1940", *Planning perspectives* (2013) 4, p. 1-28.

589. Bosma, K., *Shelter city. Protecting citizens against air raids*, Amsterdam 2012.

590. Bosma, K. (red.), *Principles of planology*, Londen/New York 2015.

591. Bosma, K. (red.), *Schiphol megastructuur. Ontwerp in spectaculaire eenvoud*, Rotterdam 2013.

592. Bosma, K. en C. Wagenaar, “Die Luftangriffe im weiten Weltkrieg und das Leiden der Zivilbevölkerung”, in: J. Düwel en M. Mönniger, *Zwischen Traum und Trauma. Stadtplanung der Nachkriegsmoderne*, Berlijn 2011, pp. 231-243.

593. Brand, A.D., *De wortels van de Randstad. Overheidsinvloed en stedelijke hiërarchie in het westen van Nederland tussen de 13de en 20ste eeuw*, TU Delft, Delft 2012.

594. Brand, A.D. en J. Luiten van Zanden, “Infrastructuur in een stedenlandschap”, *Tijdschrift voor sociale en economische geschiedenis* 10 (2013) 3, pp. 3-32.

595. Brand, A.D., I. Kersten, R. Pot en M. Warmerdam, “Research by Design on the Dutch Coastline”, *Built environment* 2 (2014), pp. 265-280.

596. Bregman, A. en B. Wolting, *PPS en gebiedsontwikkeling*, Den Haag 2012.

597. Brummelen, L. van, C. Edens en M. Heijns (red.), *Kijken naar Overvecht. De naoorlogse woonwijk anders in beeld gebracht*, Utrecht 2011.

598. Cammen, H. van der, *The Selfmade Land. Culture and Evolution of Urban and Regional Planning in the Netherlands*, Houten 2012.

599. Cavallo, R., *New urban configurations*, Amsterdam 2014.

600. Colenbrander, B. en A. Schram, *Dieper denken vanuit een rijke erfenis*, Amsterdam/Den Haag 2011.

601. Colenbrander, B., K. Doevendans, B. de Meulder en A. Schram, *Stadsperspectieven. Europese tradities in de stedenbouw*, Nijmegen 2015.

602. Dam, H. van en H. Vuijsje, *Plannenmakers in oorlogstijd. Het omstreden begin van de Nederlandse ruimtelijke ordening*, Den Haag 2011.

603. Dassen, T. en M. Hajer, *Slimme steden. De opgave voor de 21e eeuwse stedenbouw in beeld*, Rotterdam/Bilthoven 2014.

604. Debie, P.H.M., “Van tuinpaviljoen naar koepelkamer. Geschiedenis en ontwikkeling van de Utrechtse Maliebaan”, *Bulletin KNOB* 110 (2011) 2, pp. 68-79.

605. Derks, R., *Het groen omarmd. Ontwerpen aan Houten*, Wageningen 2013.

606. Dijck, M.F. van, I. Bertels, P. Brouwer en J. Kamp, “Een blik op de eigen tuin. Stadsgeschiedenis in Belgische en Nederlandse historische tijdschriften”, *Stadsgeschiedenis* 8 (2013) 1, pp. 78-95.

607. Duijn, W. van en L. Vos, *Abandoned cities*, Amsterdam 2012 (Freestyle 03).

608. Dumas, C., J. Kostenec en E.J. Sluijter, *Liber amicorum Marijke de Kinkelder. Collegiale bijdragen over landschappen, marines en architectuur*, Den Haag/Zwolle 2013.

609. Engel, H., E. van Velzen en O. van de Wal, *Vernieuwing van de stadsvernieuwing. Pleidooi voor ontwerpkracht*, Amsterdam 2013.

610. Es, E. van, *Willem Wissing (1920-2008). Stedebouwkundige*, Rotterdam 2011.

611. Feddes, F., *1000 jaar Amsterdam. Ruimtelijke geschiedenis van een wonderbaarlijke stad*, Bussum 2012.

612. Feddes, Y., *De groene kracht. De transformatie van de westelijke tuinsteden Amsterdam*, Amsterdam 2011.

613. Föllmi, H.P., *Landschappelijk wonen. 34 voorbeelden in en om de stad. Een studie van faro architecten, Palmbout Urban Landscapes, H+N+S Landschapsarchitecten*, Wageningen 2012.

614. Franke, S., J. Niemans en F. Soeterbroek, *Het nieuwe stadmaken. Van gedreven pionieren naar gelijk speelveld*, Haarlem 2015.

615. Gadet, J., *Terug naar de stad: geografisch portret van Amsterdam*, Amsterdam 2011.

616. Galema, W., M. Provoost en T. de Rijk, *Ontwerpen aan het spoor*, Rotterdam 2014.

617. Gieskes, V. en S. Lebesque, *Joan Busquets. De stad in lagen*, Amsterdam 2011.

618. Gramsbergen, E., *Kwartiermakers in Amsterdam. Stedelijke instellingen als aanjagers van de ruimtelijke ontwikkeling. 1580-1880*, Nijmegen 2014.

619. Groot, D., W. Hornis en E. Wierenga, *Designing olympics 2028*, Rotterdam 2012 (Design and politics XTRA 01).

620. Hackauf, U., P. Healy, W. Maas en A. Ravon, *Barba. Life in the fully adaptable environment*, Rotterdam 2015 (The Why Factory's Future Cities 8).

621. Hage, K. en B. van Poll, *Atlas van de watersnood 1953. Waar de dijken braken*, Bussum 2015.

622. Ham, S. van der, D. Heussen en E. van Ulden, *De stoep. Ontmoetingen tussen huis en straat*, Rotterdam 2015.

623. Havik, K. en N. Mota, "Ontwerpen voor simultaneïteit. Wonen, werken en sociaal leven in Addis Abeba", *Oase 95. Tijdschrift voor architectuur* (2015), pp. 91-97.

624. Heijden, H., S. Müller, R. Wessels en E. Woodman, *Habitat. Biq bouwt de stad*, Rotterdam 2013.

625. Heistek, W., W. Hilverda, D. Vuik en O. de Wit, *De Prins Alexanderpolder en Rotterdam. Van veenmoeras tot polderstad*, Zwolle/Rotterdam 2013.

626. Hoekstra, M.J., "Het Plan Zuid in woorden. Veranderende stedenbouwkundige begrippen en een onbekende plankaart", *Bulletin KNOB* 111 (2012) 4, pp. 186-98.

627. Hoekstra, M.J., H. Meyer en J. Westrik, *Het programma en ruimtegebruik van de stad*, Amsterdam 2014.

628. Hogervorst, S., *Rotterdam en het bombardement. 75 jaar herinneren en vergeten*, Amsterdam 2015.

629. Hontem, P. van, L. van Meijel, en H. Peterse, *Herwonnen schoonheid. Geschiedenis en toekomst van de Afrika- en Bouwmeesterbuurt*, Nijmegen 2012.

630. Hoog, M. de, *De Hollandse metropool. Ontwerpen aan de kwaliteit van interactiemilieus*, Bussum 2012.

631. Hulshof, M. en D. Roggeveen, *De stad die naar meneer Sun verhuisde. Over nieuwe megasteden in China*, Amsterdam 2012.

632. Hunen, D. van, *Besluitvorming en maatschappelijk draagvlak bij stedelijke gebiedontwikkeling op Curacao*, Rotterdam 2011.

633. Ibelings, H., *Stedelijk architectuur*, Amsterdam/Rotterdam 2012.

634. Iding, J., F. Meslier en E. Smaling, *De laatste boer. De onstuitbare run op schaarse vierkante meters*, Amsterdam 2013.

635. IJsselstein, M., "Enkele grote lijnen in de Nederlandse stedenbouwgeschiedenis; Een vergelijkende studie naar de binnensteden van Utrecht, Amsterdam en 's-Hertogenbosch", *Bulletin KNOB* 110 (2011) 3/4, pp. 89-108.

636. IJsselstijn, M. en M. Kruidenier, *Zeist. Geschiedenis en architectuur*, Zeist/Utrecht 2012 (Monumenten-inventarisatie provincie Utrecht 38).

637. Jonkhof, J., M. Shllaku, W. Timmermans, M. Woestenburg en S. Yano, *De gewortelde stad. Europese hoofdsteden en hun verbinding met het landschap*, Wageningen 2015.

638. Kipp, A.F.E., "Van Oudmunsterkerkhof naar Domplein. Ruimtelijke ontwikkeling in de negentiende eeuw", in: *Jaarboek Oud-Utrecht* (2014), pp. 5-40.

639. Kleijn, K. en R. van Zoest, *De grachten van Amsterdam. 400*

jaar bouwen, wonen, werken en leven, Bussum 2013.

640. Kleijn, K. en R. van Zoest (red.), *Het paleis en de Dam. 400 jaar hart van de Amsterdamse grachten*, Amsterdam 2013.

641. Kort, R.J. de, *Stedelijke symbiose met een open einde. 41 appartementen, 42 rijtjeswoningen en 160 ondergrondse parkeerplaatsen in Groningen*, Rotterdam 2013.

642. Kruijf, T. de. "Atlas van historische verdedigingswerken in Nederland. Groningen, Friesland, Drenthe", Utrecht 2013.

643. Kuijlaars, P. en G. van Oosterom, *Klein Apeldoorns dorpenkookboek*, Wageningen 2012.

644. Kuipers, M., Ir. J.J.M. Vegter (1906-1982) architect. Rijksbouwmeester (1958-1971) stedenbouwkundige, Leeuwarden 2012.

645. Lahr, M. en S. Lenzholzer, *Het weer in de stad. Hoe ontwerp het stadsklimaat bepaalt*, Rotterdam 2013.

646. Lavies, D., "Onbegrepen hoeken in de Nederlanden en overzee. De zoektocht naar het ideaal in de zestiende-eeuwse vestingbouw", *Bulletin KNOB* 113 (2014) 2, pp. 57-73.

647. Lavies, D., *Schokland. Een cultuurhistorische wandeltocht*, Utrecht 2012.

648. Leent, M. van, *Publiek vastgoed. Analyses, concepten, voorbeelden*, Amsterdam 2012.

649. Lente, L., *Pioniers in de stad. Wijkondernemers delen kennis en praktijk*, Amsterdam 2014.

650. Lesger, C.M., M.H. Dammes van Leeuwen en B. Vissers, "Residentiële segregatie in vroeg-moderne steden", *Tijdschrift voor sociale en economische geschiedenis* 10 (2013) 1, pp. 71-101.

651. Liagre Böhl, H. de., *Steden in de steigers. Stadsvernieuwing in Nederland 1970-1990*, Amsterdam 2012.

652. Lisson, J. en B. Vannieuwenhuyze, "De stadsplattegronden van Jacob van

Deventer”, in: J. Lisson, *Zoutleeuw in de middeleeuwen. Van platteland tot stad. Stadsontwikkeling in de Nederlanden*, Gent 2015, pp. 29-36.

653. Maandag, B., *RandstadRail Rotterdam. Architectuur en constructie*, Rotterdam 2010.

654. Maanen, R. van, *De kleur van de stad. Kleur als instrument van ruimtelijke ordening, stedenbouw en architectuur*, Amsterdam 2012 (SUN statements 4).

655. Maessen, P., *De poldermetropool. Wat iedereen moet weten over de Randstad*, Rotterdam 2013.

656. Medema, G., *Achter de façade van de Hollandse stad. Het stedelijk bouwbedrijf in de achttiende eeuw*, Nijmegen 2011.

657. Meeuwisse, M., *Deintrinsieke stad. Onderzoek naar het denkbeeld van de stad Rotterdam. de stad die zich in ons hoofd heeft genesteld*, Rotterdam 2014.

658. Meyer, H., “(Het einde van) de Staat van de Delta. (En wat daarna nog kan komen)”, *Oase*.

Tijdschrift voor architectuur 93 (2014), pp. 84-99.

659. Meyer, H., *Nieuwe perspectieven voor een verstedelijkte delta*, Amsterdam 2014.

660. Meyer, H., *De staat van de delta. Waterwerken, stadsontwikkeling en natievorming in Nederland*, Nijmegen 2016.

661. Mulder, D., “Op Stadspeil in de polder. Wijk F in de Amsterdamse stadsuitbreiding. Over het ontstaan en de ontwikkeling van een buurtje in de Pijp”, *Bulletin KNOB* 111 (2012) 2, pp. 99-110.

662. Nelissen, N.J.M., *Een hartenkreet. Maastricht. Inzetten op ruimtelijke kwaliteit!*, Nijmegen 2012.

663. Oudenaarden, J., *Tuindorp Vreewijk. Een groene oase in de grote stad*, Rotterdam 2012.

664. Paalman, F., *Cinematic Rotterdam. The Times and Tides of a Modern City*, Rotterdam 2011.

665. Pantus, W. J., en B. Koopmans, *Groeikernen in*

Nederland. Een studie naar stedenbouw en architectuur, Utrecht 2012.

666. Pleijster, E.J. en C. van der Veeke, *Dijken van Nederland*, Rotterdam 2014.

667. Reijndorp, A. en L. Reinders, *De alledaagse en de geplande stad. Over identiteit, plek en thuis*, Amsterdam 2010.

668. Renes, H., “Istanbul. De ruimtelijke structuur van een wereldstad. Stadsvernieuwing in Istanbul”, *Geografie* 21 (2012) 7, pp. 6-11.

669. Reuser, B., *Seoulutions*, Amsterdam 2012 (Freestyle 02).

670. Roo, G. de en D. Zandbelt, *Regio's in verandering. Ontwerpen voor adaptiviteit*, Rotterdam 2012 (Design and Politics #5).

671. Rooij, R.M., *Transformatiestrategieën voor verouderde stadswijken. Ingrijpen in een complexe en kwetsbare werkelijkheid*, Amsterdam 2012.

672. Rossem, V. van, *Stedenschennis*.

Stedenbouwkundige dwalingen, Amsterdam 2014.

673. Rotmans, J. en H. Horsten, *In het oog van de orkaan. Nederland in transitie*. Boxtel 2012.

674. Rutte, R. en B. Vannieuwenhuyze, “Stadswording in de Lage Landen van de tiende tot de vijftiende eeuw. Een overzicht aan de hand van vijfhonderd jaar ruimtelijke inrichting”, *Bulletin KNOB* 113 (2015) 3, pp. 113-131.

675. Rutte, R.R. en J.E. Abrahamse (red.), *Atlas van de verstedelijking in Nederland. 1000 jaar ruimtelijke ontwikkeling*, Amersfoort/Bussum/Delft 2014.

676. Salewski, C., *Dutch new worlds. Scenario's in de stedenbouw en ruimtelijke ordening in Nederland. 1970-2000*, Rotterdam 2012.

677. Saris, J. (red.), *Stedelijke regio's. Over informele planning op een regionale schaal*. Rotterdam 2011.

678. Schnabel, P. en B. Nolan, *Het ontwerpen van de openbare*

ruimte in de stad. *Erasmusprijs 2011*, Amsterdam 2011.

679. Schram, A., *Amsterdam, terug aan het IJ. Transformatie van de Zuidelijke IJ-oever*. Amsterdam 2012.

680. Slooff, M. en J.E. Abrahamse (red.), *Amsterdams werelderfgoed. De grachtengordel na 400 jaar*, Amsterdam/Bussum 2012.

681. Sour, A., *Nieuw Leyden. Recept voor stedelijk wonen*, Rotterdam 2011.

682. Stadler, M., *Deventer*, Rotterdam 2013.

683. Steenhuis, M., *De haven van Rotterdam. Wereld tussen stad en zee*, Rotterdam 2015.

684. Stroeken, F., *Mooi glasland-schap. Inspiratieboek voor ruimtelijke kwaliteit van glastuinbouw*, Wageningen 2011.

685. Taverne, E. (red.), *Nederland stedenland. Continuïteit en vernieuwing*, Rotterdam 2012.

686. Teerds, H., "Publieke praktijken. Ontwerpen aan de wereld als

landschap", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 93 (2014), pp. 118-129.

687. Ubink, M. en T. van der Steeg, *Bloemkoolwijken in kaart. Analyse en perspectief*, Amsterdam 2011.

688. Vannieuwenhuyze, B. en R. Rutte, "Medieval urban form in the low countries. State of research, comparative perspective and symbolic meaning", in: A. Simms en H.B. Clark (red.), *Lords and towns in medieval Europe. The European historic towns atlas project*, Burlington 2015, pp. 375-398.

689. Vanstiphout, W. en M. Relats, *Are We The World? Randstad Holland, São Paulo, Istanbul & Rotterdam*, Rotterdam 2014 (Design and Politics 6).

690. Verbaan, W., *Nieuw krachtenveld, nieuwe paradigma's. Trendverkenning van de Nederlandse bouwsector*, Wageningen 2012.

691. Verheijen, M., *Infratecture. Infrastructuur als ontwerpopgave*, Rotterdam 2015.

692. Verheul, W.J., *Stedelijke iconen. Het ontstaan van beeldbepalende projecten tussen betoog en beton*, Den Haag 2012.

693. Vervloesem, E. en M. Dehaene, "Wanneer stedenbouw de ruimte laat. Schuivende graden van ongedwongenheid in Rotterdam-Zuid", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 85 (2011), pp. 17-32.

694. Visser, I., *Stedenbouw. De vroegmoderne stad in de Nederlanden*, Heerlen 2011.

695. Vreeling, S., *Groningen kleurt rood. De rol van de Vereniging tot Bevordering der Bouwkunst in de discussie over de stadsontwikkeling van Groningen. 1883-2012*, Groningen 2013.

696. Vries, J. de, *Het nieuwe maaiveld. Bouwstenen voor de verticale stad*, Wageningen 2011.

697. Wagenaar, M., *De Bellamy atlas. De transformatie van een Amsterdamse voorstad*, Bussum 2012.

698. Wijburg, G., *Architectuur & beschaving. Het smaakoffensief van de Moderne Beweging*, Amsterdam 2014.

699. Witsen, P.P. (red.), *Werven en verbinden. Krimp en erfgoed in Europa. Met praktijkvoorbeelden uit Duitsland, Engeland, Frankrijk en Nederland*, Amersfoort 2014.

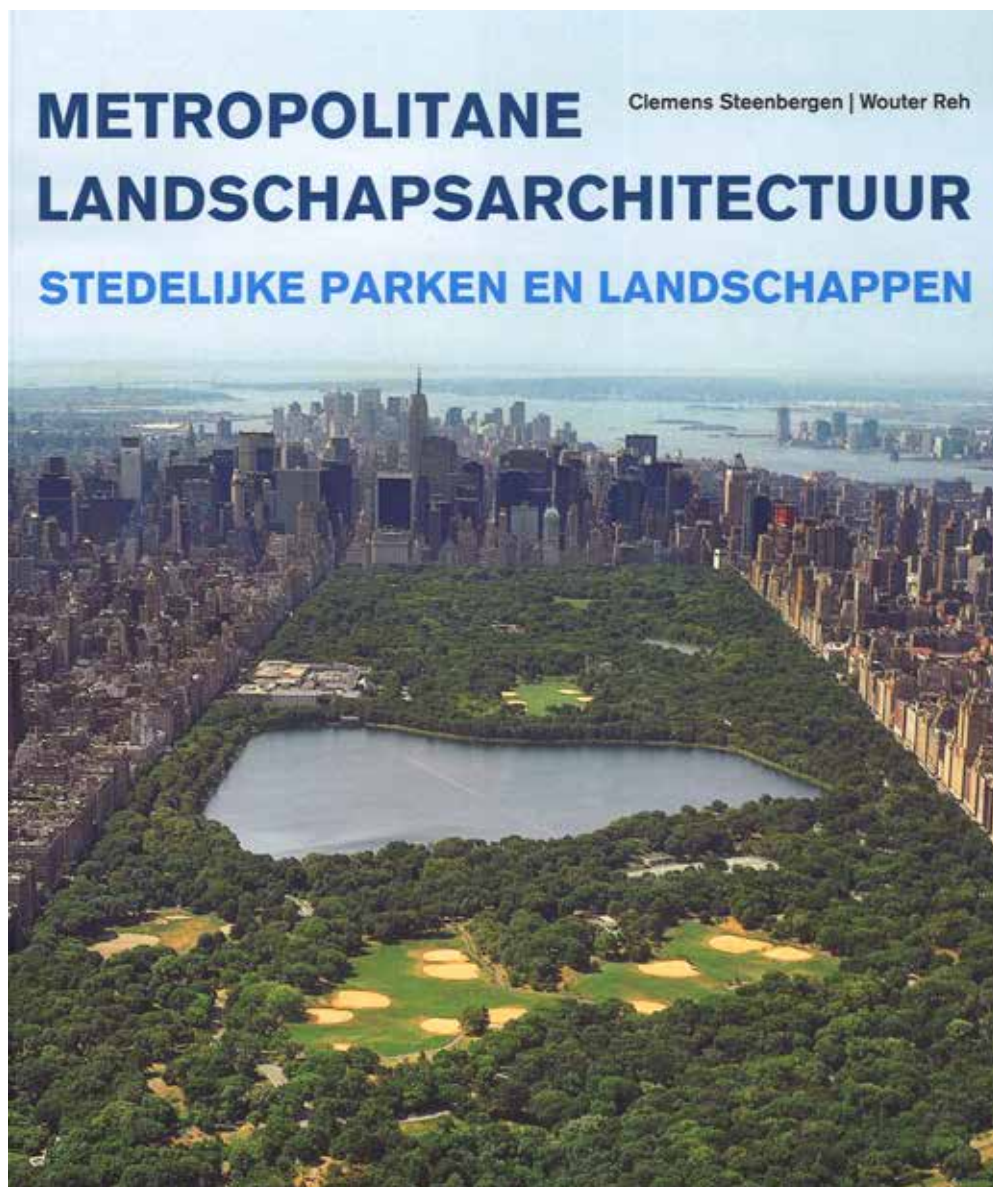
700. Wolf, R., *De gezonde woning. Honderd jaar volkshuisvesting in Nijmegen*, Nijmegen 2011.

701. Woud, A van der, *Het lege land. De ruimtelijke orde van Nederland. 1798-1848*, Amsterdam 2013.

702. Woud, A. van der, *Een nieuwe wereld. Het ontstaan van het moderne Nederland*, Amsterdam 2013.

703. Wouden, R. van der, *De ruimtelijke metamorfose van Nederland 1988-2015. Het tijdperk van de vierde nota*, Den Haag/Rotterdam 2014.

704. Zwart, B. de, "Middelgrote stedenbouw", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 89 (2013), pp. 66-79.

Tuin- en landschapsarchitectuur

705. Aben, R., M. Hendriks, B. ter Mull, A. Noortman en J. Vlug, *De noodzaak van ontwerpen. Veldverkenningen in de Nederlandse landschapsarchitectuur*, Velp 2013.

706. Abrahamse, J.E., M. Kosian, en E. Schmitz, *Atlas Amstelland. Biografie van een landschap*, Bussum 2012.

707. Albers, L., *Begraafplaats Kovelswade. Historie en beplanting*, Utrecht 2012.

708. Albers, L., *Deventer landgoederen. Beschrijving en waardering. Deel 1*, Utrecht 2011.

709. Albers, L., *Deventer landgoederen. Beschrijving en waardering. Deel 2*, Utrecht 2011.

710. Albers, L., "Natuur begraven in een landgoed?", *Groen* 70 (2014) 11, pp. 26-29.

711. Albers, L. en A. Haartsen, *Inventarisatie van landgoederen in Overijssel*, Utrecht 2011.

712. Albers, L. en L. Berkhout, "Soestbergen. Een aardse paradijs-tuin", *Groen* 70 (2014) 1, pp. 15-19.

713. Albers, L., A. Guinée en B. Maes, "Koningsoord verandert... Maar geschiedenis blijft zichtbaar", *Groen* 71 (2015) 7/8, pp. 18-23.

714. Albers, L., A. Guinée en B. Maes, "Nieuwbouw of cultuurhistorie. Tuin van de congregatie der Zusters van Liefde in Tilburg", *Groen* 71 (2015) 7/8, pp. 12-15.

715. Albers, L., A. Guinée en J. Holwerda, *'t Hemeltje. Geschiedenis van het landgoed bij Bathmen*, Utrecht 2012.

716. Albers, L., P. Doeve en P.J. Peene, *Villa Evergreen te Baarn. Tuinhistorisch onderzoek en tuinontwerp*, Utrecht 2011.

717. Andela, G.M., J.T.P. Bijhouwer, *Grensverleggend landschapsarchitect*, Rotterdam, 2011.

718. Aten, D., K. Bossaers, J. Dehé, E. Kurpershoek, C. Misset, M. Steenhuis en K. van der Wiel, *400 jaar Beemster. 1612 – 2012*, Wormer 2012.

719. Baan, I., *De landschappen van Overijssel*, Zwolle 2012.

720. Bakker, M. en J. Verschoor, e.a., *Groenendaal. Van buitenplaats tot wandelbos*, Heemstede 2013

721. Bakker, M., M. Berkers, J. Boeijenga en M. Hendriks, *Jaarboek landschapsarchitectuur en stedenbouw 2012*, Wageningen 2012.

722. Bakker, M., M. Berkers, R. van der Bijl, M. Hendriks, M. Nolden en P.P. Witsen, *Jaarboek landschapsarchitectuur en stedenbouw 2015*, Wageningen 2015.

723. Berkers, M., J. Boeijenga, R. Gietema, E. Luiten en M. van Stiphout, *Jaarboek landschapsarchitectuur en stedenbouw 2013*, Wageningen 2013.

724. Bertram, C., “Het nooit verschenen plaatwerk van Jan David

Zoicher jr”, *Cascade* 20 (2011) 2, pp. 46-53.

725. Bertram, C., “J. Bolleurs. Te Haarlem. Architect in het aanleggen van tuinen, Engelsche bosschen enz. na de nieuwste modernste smaak”, *Cascade* 20 (2011) 1, pp. 7-18.

726. Bertram, C., “Plattegrond van Beeckestijn opgedoken”, *Cascade* 23 (2014) 1, pp. 45-55.

727. Bertram, C., “Tuinhistorisch onderzoek in Nederland 2007-2012. Acht stellingen”, *Cascade* 22 (2013) 1, pp. 76-84.

728. Bijl, R. van der, M. Hendriks en A. Seghers, *Jaarboek landschapsarchitectuur en stedenbouw 2014*, Wageningen 2014.

729. Blerck, H. van en H. Harsema (red.), *Ruimte om dieper adem te halen. Lingezege en de parken van Arnhem en Nijmegen*, Wageningen 2014.

730. Bleumink, H. en J. Neefjes, *Erfgoedatlas gemeente Nunspeet. Veluws landschap, historie en bewoners*, Zwolle 2015.

731. Bobbink, I., *Water in zicht. Een verkenning naar mogelijke landschapsarchitectonische bewerkingen van het polderwater*, Amsterdam 2011.

732. Boosten, M., I. Borkent en P. Jansen, *Beplantingen op verdegingswerken*, Utrecht 2012.

733. Bosman, J., “De Waddenzee, een gigantisch wereldnatuurerfgoedpark”, *Bulletin KNOB* 110 (2011) 6, pp. 231-240.

734. Bouwer, K., “Een verrukkelijk gezigt”. *Buitenplaatsen en boerderijen in de Meerwijk bij Nijmegen*, Utrecht 2014.

735. Breuker, J., *Middeleeuwse Franse tuinen. Hun geschiedenis, hun hedendaagse staat*, Soesterberg 2011.

736. Brinkkemper, O., W. van de Griendt, L. Jehée en J. Neefjes (red.), *Cultuurhistorische atlas van de Vecht. Biografie van Nederlands grootste kleine rivier*, Zwolle 2011.

737. Broeke, M. van den, “Buiten in de stad. Pleziertuinen

in en rond Zierikzee.”, in: *Kroniek van het land van de zeemeermin (Schouwen-Duiveland)* 36 (2011), pp. 5-20.

738. Broeke, M. van den, “Een edel landhuis. De voormalige buitenplaats Zuidwind te 's-Gravenzande”, In: *Historisch Genootschap Oud-Westland, Jaarboek Oud Westland* 2013, pp. 75-103.

739. Broeke, M. van den, “Het profijt voorop? Landbouwbedrijf op buitenplaatsen in Zeeland (1609-1672)”, in: Y. Kuiper en B. Olde Meierink (red.), *Buitenplaatsen in de Gouden Eeuw. De rijkdom van het buitenleven in de Republiek*, Hilversum 2015, pp. 128-153.

740. Bruinsma, E. en Y. Kuiper, *De vergeten tuinen van Gerrit Vlaskamp* (Fries museum 5 april t/m 14 september 2014), Leeuwarden 2013.

741. Buiter, H. en H. Renes, *Noorderpark. Herinrichting van het landschap tussen Utrecht en het Gooi*, Utrecht 2013.

742. Caspers, T., G. Dirven, V. Retel Helmrich, P. de Jongh

en L. Toorians, *Landgoederen in Noord-Brabant. Het lief en leed dat landgoed heet*, Haaren/Woudrichem 2012.

743. Christof, K. en A. Vergeer, *Innovatief landschap*, Wageningen 2014.

744. Christof, K. en L. Sebrechts, *Over de grens. Over de rol en betekenis van de grens binnen de hedendaagse landschapsarchitectuur*, Houten/Wageningen 2012.

745. Cramer, M., "Onderzoek naar het ontstaan van het parkbos Nimmerdor." *Kroniek. Tijdschrift Historisch Amersfoort* 14 (2012) 3, pp. 24–25.

746. Debie, P.H.M., "Alles van waarde is weerloos. De emancipatie van ons verleden. Inbedding van het cultuurhistorisch landschap in de natuurontwikkeling", *Vitruvius* 5 (2012) 19, pp. 20–26.

747. Debie, P.H.M., "Tuinarchitect H.F. Hartogh Heys van Zouteveen. Een beknopt biografisch overzicht", *Cascade* 23 (2014) 1, pp. 7–41.

748. Debie, P.H.M., "Waardering groen erfgoed. Toepassingsmogelijkheden van Richtlijnen tuinhistorisch onderzoek", *NVMz-nieuws* (2012) 1, pp. 7–9.

749. Debie, P.H.M., "Waardering van groen erfgoed. Toepassing in de praktijk", *Tuinjournaal* 29 (december 2012) 4, pp. 20–21.

750. Dekker, H., M. Horsten, M. Kok, E. Kruit, A. Lodder en W. Schik, *Duurzame landschapsarchitectuur. Essays en praktijkvoorbeelden. Biodiversiteit, water, klimaat, energie, kringlopen, tijd*, Wageningen 2015.

751. Dekker, I. en H. Emaar, *Vechtse paradijzen. Tuinen bij buitenplaatsen in de Vechtstreek*, Houten 2012.

752. Denslagen, W., *Beemden en bouwlanden: het verdwijnende boerenlandschap*, Rotterdam: 2011.

753. Dettingmeijer, R., "Natuurmonumenten als cultuurmonumenten. De voortdurende verandering van het begrip natuur in onze cultuur", *Bulletin KNOB* 110 (2011) 6, pp. 198–209.

754. Does, A. van der, "De driepuntsbrug. Een verkenning", *Cascade* 24 (2015) 1, pp. 44–51.

755. Does, A. van der, "Johan Philip Posth en zijn werk op Enghuizen bij Hummelo", *Cascade* 23 (2014) 2, pp. 7–10.

756. Does, A. van der, "Johannes Montsche (1734-1799)", *Cascade* 21 (2012) 1, pp. 30–37.

757. Does, A. van der, *Johannes Montsche & Harmen de Vries. Aan de goedkeuring of afkeuring van J. Montsché*, Netterden 2013.

758. Does, A. van der, *Johannes Montsche kon zelfs boomen planten daar nimmer boom en stond*, Netterden 2012.

759. Dooren, N. van, "Een landschap van tekeningen. De rol van representatie in het publieke debat over landschap en ontwerp", *Oase. Tijdschrift voor architectuur* 93 (2014), pp. 64–81.

760. Dulk, S. den, "Het natuurschoon behouden. Van eikenhoutbosje tot Oranjepark", *Cascade* 22 (2013) 1, pp. 29–42.

761. Dulk, S. den, "Het plantensortiment van Mien Ruys in wederopbouwwijken", *cascade* 22 (2013) 1, pp. 43–58.

762. Dulk, S. den, "Volkse stadsparken in Nederland", *Cascade* 22 (2013) 1, pp. 7–28.

763. Dwarswaard, A. en M. Timmer, *Keukenhof Holland. Van keukenduin tot lentetuin. De wordingsgeschiedenis van Internationale Bloemententoonstelling Keukenhof*, Houten 2012.

764. Eb-Brongersma, T. van der, "Historical notes on the Japanese garden in Clingendael. The Hague, Holland. Part I. Baroness Van Brienens's journey to Japan", *The Netherlands-Japan Review* 2 (2011) 1, pp. 8–35.

765. Eb-Brongersma, T. van der, "Historical notes on the Japanese garden in Clingendael. The Hague, Holland. Part II. Baroness Van Brienens's Japanese garden. The development of a flowery Japonaiserie into a subdued moss garden", *The Netherlands-Japan Review* 2 (2011) 3, pp. 6–49.

766. Eb-Brongersma, T. van der, “Historical notes on the Japanese garden in Clingendael. The Hague, Holland. Part III. Baroness Van Brien en the planting of her Japanese-style garden”, *The Netherlands-Japan Review* 3 (2012) 1–2, pp. 22–69.

767. Eijk, H. van der, “Harde en Evergreen Heester Trees. Shrobbbs. De Catalogi en kwekerij van de achttiende-eeuwse kweker Jacobus Gans”, *Cascade* 24 (2015) 1, pp. 9–33.

768. Ek, R. en J.B.H. de Haan, *Conservation and renovation in the baroque gardens of Het Loo Palace. Conclusions and minutes of the expert meeting 29 & 30 january 2010*, Apeldoorn 2011.

769. Eker, M. en H. van Houtum (red.), *Grensland. Geschiedenis en toekomst van het grenslandschap. Atlas, essays en ontwerp*, Wageningen 2013.

770. Faase, A.C., *De Hofstede Land en Duin onder Overveen*, Overveen 2011.

771. Freriks, K. en J. Roodnat, *Wandelingen der Neederlanden. Hedendaagse voetreizen door historisch Nederland*, Amsterdam 2013.

772. Gelder, E. van (red.), *Bloeiende kennis. Groene ontdekkingen in de Gouden Eeuw*, Hilversum 2012.

773. Gerritsen, H. en P. Oudolf, *Buiten is het groen*, Amsterdam 2014.

774. Gerve, A. van, “De tuin als buitenkamer. Een vergelijking van drie tuinarchitecten in het Interbellum. Bergmans, Tersteeg en Ruys”, *Cascade* 22 (2013) 2, pp. 7–48.

775. Gerve, A. van, “Een nieuwe dialoog met de natuur. De positie van Louis le Roy in de ontwikkeling van natuurlijker openbaar groen in de jaren zeventig”, *Stadsgeschiedenis* 9 (2014) 2, pp. 130–148.

776. Gieskes, J.S.H., “De aanwasboor. Hulpmiddel bij het tellen van jaarringen”, *Cascade* 21 (2012) 1, pp. 50–56.

777. Hak, M. van, J. Hoogeveen en P. Sonderen, *The non urban garden. Tuinen van de 21ste Eeuw*, Enschede 2014.

778. Heijnen, A., *Bloeiende wetenschap. 375 jaar Botanische Tuinen Utrecht*, Utrecht 2014.

779. Hermans, R., J. Kolen en H. Ronnes (red.), *Door de lens van de landschapsbiografie. Een nieuwe kijk op de geschiedenis en het erfgoed van landschappen*, Leiden 2015.

780. Heuvel, M. van den en T. Metz, *Zoet & zout. Water en de Nederlanders*, Rotterdam 2012.

781. Hoebens, F. en T. Oberndorff, *Kasteel en landschap in Limburg*, Utrecht 2013.

782. Holwerda, J., “‘Beeckesteyn, geteekend’ door Michael en ‘gegraveert’ door Philips”, *Cascade* 21 (2012) 2, pp. 43–46.

783. Holwerda, J., “Huis te Papendrecht met een aanleg van Gijsbert van Laar”, *Cascade* 24 (2015) 1, pp. 34–43.

784. Holwerda, J., “J.D. Zocher’s Landelijk Bouwkundige Ontwerpen. Tot verfraaijing van aanleg van landgoederen en lusthoven”, *Cascade* 20 (2011) 1, pp. 19–27.

785. Holwerda, J., “Nog nooit verschenen negeniende-eeuwse werken over het aanleggen van tuinen en buitenplaatsen”, *Cascade* 23 (2014) 1, pp. 42–44.

786. Holwerda, J., “Een vroeglandschappelijke wandeling over Vijverberg bij Arnhem”, *Cascade* 21 (2012) 1, pp. 7–29.

787. Horn, S. en S. Rombout, “De Rijksmuseumtuin. De complexiteit van een levend monument”, *Cascade* 22 (2013) 2, pp. 49–56.

788. Jansen, P., *Van Heide tot Lusthof. Landgoederen in het Renkums Beeekdal*, Utrecht 2012.

789. Jongmans, A.G., *Landschappen van Nederland. Geologie, bodem en landgebruik*, Wageningen 2013.

790. Kamphuis, M., *Met levend materiaal. Copijn 1763–2013. Tweehonderdvijftig jaar tuinlieden*,

boomkwekers, boomverzorgers en tuin- en landschapsarchitecten, Rotterdam 2014.

791. Kerkstra, K., *Wat mooi betreft. over landschap en cultuur.* 6 x 6 columns, Wageningen 2012.

792. Kingsbury, N. en P. Oudolf, *Ontwerpen met planten,* Arnhem 2011.

793. Kingsbury, N. en P. Oudolf, *Oudolf Hummelo,* Hilversum 2015.

794. Kingsbury, N. en P. Oudolf, *Plannen en Planten. Een nieuw perspectief,* Zutphen 2013.

795. Kooi, C.M., “Wie ontwierp Park Sonsbeek?”, in: *Gelre. Bijdragen en Mededelingen. Historisch jaarboek voor Gelderland CII* (2011), pp. 205-228.

796. Kool, C.C. de, “De Springertuin bij Kasteel Ter Horst. Een heroriëntatie op basis van afbeeldingen”, *Cascade* 20 (2011) 2, pp. 7-30.

797. Kool, D. de, “Jan Claudius de Cock (1667-1735) en zijn tekeningen

van tuinbeelden”, *Cascade* 23 (2014) 2, pp. 11-34.

798. Kuper, Y. en A. Zijlstra, “‘Een yeder hadt te doen mit potten, planten en andere dingen’. Het buitenleven van rijke en voornamen Friezen in de Gouden Eeuw”, in: Y. Kuiper en B. Olde Meierink (red.), *Buitenplaatsen in de Gouden Eeuw. De rijkdom van het buitenleven in de Republiek*, Hilversum 2015, pp. 96-127.

799. Laan, E. van der, *Roodbaards rijkdom landschaps-parken in Noord Nederland.* Friesland, Groningen, Drenthe, Rotterdam, 2013.

800. Laméris, M., *De buitenplaats en het Nederlandse landschap,* Zwolle 2012.

801. Leeuwen, A. van, “Hollandse Flora’s. Over Elitevrouwen en hun lusthoven aan het einde van de zeventiende eeuw”, *Cascade* 20 (2011) 2, pp. 31-45.

802. Lensvelt, N., “Heemparken, natuurlijke expressie in het openbaar groen”, *Groen* 68 (2012) 3, pp. 16-22.

803. Meulenkamp, W., “De Diogenes-ton als tuinornament in Europa aan het eind der achttiende eeuw. Duitsland, Zweden, de Nederlanden”, *Cascade* 20 (2011) 1, pp. 28-40.

804. Mathijssen, M., B. Joustra, H. Tromp, e.a., *Kasteel Groeneveld. Een buitenplaats voor stad en land*, Bussum 2012.

805. Oldenburger, C., “70 jaar Nederlandse tuingeshiedenis”, in: *Kasteel en Buitenplaats* 17 (2015) 51, p. 13.

806. Oldenburger, C., “Hovenierskunst en tuinkunst. Kunst of ambacht?” in: *Kasteel en Buitenplaats* 17 (2015) 50, p. 25.

807. Oldenburger, C., “Middeleeuwse kloostertuinen in de Lage Landen”, in: M. Hillinga en H. Kroeze (red.), *De Middeleeuwse kloostergeschiedenis van de Nederlanden. Deel II Dagelijks leven*, Zwolle/Klooster ter Apel 2011, pp. 81-101.

808. Oldenburger-Ebbers, C., “De tuin van Remmerstein en zijn bewoners. Honderd jaar

Remmerstein”, *Oud-Rhenen* 31 (2012) 3, pp. 18-26.

809. Oldenburger-Ebbers, C.S., “Restaureren van parken en tuinen in Nederland. Een proces van achteruit en vooruit? De [sic] Nederlandse erfgoed in het culturele landschap van Rusland”, *Rapport wetenschappelijk-praktische conferentie*, Moskou 2011, pp. 19-23.

810. Oldenburger, C. en J. Oldenburger, “Hollandse tuinkunst in Rusland”, *Cascade* 21 (2012) 2, pp. 7-42.

811. Oldenburger, C. en J. Oldenburger, *Zochers ideeën over de inrichting van villatuinen en het plan voor Kenaupark 6 en 8*, Amsterdam 2015.

812. Oudolf, P., *Piet Oudolf. Landschap in landschap*, Arnhem 2011.

813. Peterse, H. en D. Verhoeven e.a. (red.), *Het Valkhof. 2000 jaar geschiedenis*, Nijmegen 2014.

814. Pleijster, E.J., C. van der Veeken en P. Veenstra, *Lost*

landscapes. LOLA landscape architects, Rotterdam 2013.

815. Raven, R. en F. Vogelzang, *Van wildernis tot oase. Landschapsgeschiedenis van landgoed Oostbroek bij De Bilt*, Utrecht 2013.

816. Reh, W. en C. Steenberg, *Metropolitane landschapsarchitectuur. Stedelijke parken en landschappen*, Bussum 2011.

817. Reitsma, M., *Nieuwe landschappen. De cultuur van Noord-Holland*, Amsterdam 2011.

818. Renes, H., “Landschap als erfgoed. Historische processen en gelaagde landschappen”, *Bulletin KNOB* 110 (2011) 6, pp. 210-22.

819. Reumer, J., *Wildpark Rotterdam. De stad als natuurgebied*, Groningen 2014.

820. Schama, S., *Landschap en herinnering*, Amsterdam 2013.

821. Schous, H., *Elswout. Van buitenplaats tot wandelbos*, Haarlem 2014.

822. Sijmons, D., *Landschap en energie. Ontwerpen voor transitie*, Rotterdam 2014.

823. Smallenburg, S., *Expeditie land art. Landschapskunst in Amerika, Groot-Brittannië en Nederland*, Amsterdam 2015.

824. Speet, B., *Historische atlas van Kennemerland. Hart van Holland*, Nijmegen 2014.

825. Spek, T., *Landschapsbiografie van de Drentsche Aa*, Assen 2015.

826. Spoel-Walvius, M.R. van der, “Onder Roodbaard. Bestellingen door L.P. Roodbaard bij de firma Wijbren Krijns & Co”, *Cascade* 21 (2012) 1, pp. 38-49.

827. Spoel-Walvius, M.R. van der, “Het park van Heremastate”, *Ut eigen Gea* (2011), pp. 959-966.

828. Steenhuis, M. en L. Voerman, *Landschap en spoor. Hein Otto. Landschapsarchitect bij NS van 1946 tot 1979*, Utrecht 2012.

829. Steenhuis, M., *Overbodig zondebesef. De emancipatie van de*

naoorlogse landschaparchitectuur, Wageningen 2014 (Bijhouwerlezing 2014, bijlage bij *Blauwe Kamer* (2015) 1).

830. Storm-Smeets, E. (red.), *Gelders Arcadië. Atlas van een buitenplaatsenlandschap*, Utrecht 2011.

831. Teerds, H. en J. van der Zwart, *Levend landschap. Manifest voor stad en land*, Amsterdam 2012.

832. Termorshuizen, K., *De IJssel. Jong en slingerend*, Zwolle 2015.

833. Termorshuizen, K., *De Rotte. Van wilde veenen tot wereldhaven*, Zwolle 2013.

834. Tromp, H., *De Nederlandse landschapsstijl in de Achttiende Eeuw*, Leiden 2012.

835. Verschuure-Stuip, G., “Hollandse buitenplaatslandschappen. Buitenplaatsen en hun relatie met het landschap (1609-1672)”, in: Y. Kuiper en B. Olde Meierink (red.), *Buitenplaatsen in de Gouden Eeuw. De rijkdom van het buitenleven in de Republiek*, Hilversum 2015, pp. 42-65.

836. Vogelzang, F., “Een paradijs. Schier soeter en veel meer als oyt de Werelt zagh”. Buitens in Utrecht (1607-1672)”, in: Y. Kuiper en B. Olde Meierink (red.), *Buitenplaatsen in de Gouden Eeuw. De rijkdom van het buitenleven in de Republiek*, Hilversum 2015, pp. 154-177.

837. Volkers, K., *Zeist door de tijd. Een cultuurhistorische atlas*, Amsterdam 2011.

838. Vroom, M.J., *Leren kijken. Het Wageningse onderwijs en onderzoek in de tuin- en landschapsarchitectuur*, Wageningen 2014.

839. Weduwer, C., “Volkspark Enschede (1872)”, *Cascade* 22 (2013) 1, pp. 65-75.

840. Weduwer, C., “Volksparken”, *Cascade* 22 (2013) 1, pp. 59-64.

841. Weijs, W., *Natuur & landschap van de Vechtstreek*, Zeist 2011.

842. Wiegersma, L., *Schetsen aan een betere omgeving*.

Tuin- landschapsarchitectuurprijsvragen 1947-2006, Wageningen 2014.

Auteurslijst

A

Aalbers, K.
Aarsen, A.
Aarsman, H.
Aarts, B.
Aarts, H.
Abels, H.
Aben, R.
Abrahamse, J.E.
Acker, M. van
Adam, B.
Agasi, R.
Albers, L.
Allen, S.
Allin, P.
Alma, R.
Alphen, A. van
Andel, F. van den
Andela, G.M.
Asperen, H. van.
Asselbergs, F.
Aten, D.
Avermaete, T.

B

Baan, I.
Baart, T.
Bakker, K.A.
Bakker, M.
Bakx, H.W.
Ban, H. van den
Bantal, S.

Baudrillard, J.
Baumeister, R.
Bayer, M.
Beek, E. van
Beek, M. van
Beekers, W.
Beerling, D.
Belaerts van Blokland, P.
Bendiks, S.
Berens, H.
Berg, A. van den
Berg, J.J.
Berg, M. van den
Berg, R.G.P. van den
Bergeijk, H. van
Bergen, J. van
Bergevoet, T.
Berkers, M.
Berkhout, L.
Berkum, S.
Bertels, I.
Bertram, C.
Betsky, J.
Bevers, T.
Bijl, R. van der
Bijlsma, L.
Bilow, M.
Bisseling A.
Blaauw, S.L. de
Blankenstein, E. van
Bleeker, M.
Blerck, H.
Bleumink, H.
Blom, A.

Bobbink, I.
Boeijenga, J.
Boekwijt, H.
Boer, H. de
Boer, J.
Boer, M. de
Boerefijn, W.
Bolten, M.
Bommel, A.J. van
Boomen, T. van den
Boomgaard, J.
Boomkes, R.
Boosten, M.
Borggreffe, H.
Borggreve, E.
Borkent, I.
Bosch, J.
Bosma, K.
Bosman, J.
Bosman, J.
Bosman, L.
Bosschers, K.
Botton, A. de
Bouman, O.
Bouwer, K.
Bouwman, P.
Bovenkamp, A.P. van de
Bovens, M.
Braber, C. van den
Bragt, R. van
Brand, A.D.
Brans, E.J.
Breedveldt-Boer, I.M.
Bregman, A.

Breuker, J.
Brinkkemper, O.
Broeke, M. van den
Broekhuizen, D.
Broekman, H.A.C.
Brouwer, K.
Brouwer, P.
Brouwers, R.
Bruinsma, E.
Brummelen, L. van
Bruyn, J. de
Buchner, J.
Buenen, G.
Burkom, F. van
Bussels, S.
Buvelot, Q.
Byvanck, F.V.

C

Cammen, H. van der
Campbell, J.W.P.
Capelle, H. van
Cartigny, W.A.J.
Cauter, L. de
Cavallo, R.
Chorus, P.
Christof, K.
Claessen, D.
Clarke, N.J.
Colenbrander, B.
Coops, A.
Copijn-Schukking, L.
Cramer, M.
Cruz, R. la

D

Dam, C.
 Dam, D.
 Dam, H.
 Dam, P. van
 Damme, M. van
 Dammes van Leeuwen, M.H.
 Dassen, T.
 Debie, P.H.M.
 Degros, A.
 Dehaene, M.
 Dehé, J.
 Dekker, I.
 Delbeke, M.
 Denslagen, W.
 Derks, R.
 Dessing, R.W.C.
 Dettingmeijer, R.
 Dicke, M.
 Dijk, M.F. van
 Dijkman, L.
 Dijksterhuis, E.
 Dijkstra, R.
 Dikken, A. den
 Dingemans, F.C.J.
 Dings, M.
 Dobbelsteen, A. van den
 Does, A. van der
 Doeve, P.
 Doorn, A. van
 Dorsman, E.
 Drunen, A. van
 Dubelaar, C.W.

Duijn, W. van
 Duijvestein, K.
 Duivenbodem, O.
 Dukers, B.
 Dulk, S. den
 Dumas, C.
 Dunk, T.H. von der
 Dwarswaard, A.

E

Eb-Brongersma, T. van der
 Eck, C. van
 Eckhardt, F.
 Edens, C.
 Eekhout, M.
 Eerenbeemt, M. van den
 Effting, K.
 Eijk, H. van der
 Eijkelboom, G.
 Eisses, K.
 Ek, R.
 Eker, M.
 Eliëns, T.M.
 Emaar, H.
 Emmens, K.
 Ende, K.
 Ende, W.P.C. van der
 Engel, H.
 Es, E. van
 Esser, B.
 Eynde, G. van den

F

Faase, A.C.
 Feddes, F.
 Feddes, Y.
 Fennema, B.
 Feron, M.
 Feyaerts, J.
 Fisher, R.C.
 Floor, R.
 Föllmi, H.P.
 Franke, S.
 Franken, J.
 Frausto, S.
 Freriks, K.

G

Gadet, J.
 Galema, W.
 Gameren, D. van
 García, B.J.
 Geerken, G.
 Geest, J. van
 Gelder, E. van
 Gelinck, S.
 Gerrewey, C. van
 Gerritsen, H.
 Gerve, A. van
 Gieskes, J.S.H.
 Gieskes, V.
 Gietema, R.
 Glaudemans, R.
 Goossens, E.J.
 Goudeau, J.J.W.
 Graauw, J. de

Gramsbergen, E.
 Grieken, L. van
 Griendt, W. van de
 Groen, A.
 Groenboek, M.
 Groeneboer, S.
 Groenendijk, P.
 Groeneveld, I.
 Groeneveld, S.
 Groeneweg, H.
 Groningen, C.L. van
 Groot, D.
 Groot, M.H.
 Groothedde, M.
 Grunsven, J. van
 Guarda, S.
 Guinnée, A.
 Gunst, D.D.

H

Haaften, J. van
 Haagsma, I.
 Haan, H. de
 Haan, J.B.H. de
 Haan, S.W. den
 Haaren, M. van
 Haartsen, A.
 Hackauf, U.
 Hage, K.
 Hagemans, W.
 Hajer, M.
 Hak, M. van
 Hal, A. van
 Ham, S. van der

Hameleers, M.
 Haneca, K.
 Hannema, K.
 Harsema, H.
 Hartog, E. den
 Havik, K.
 Healy, P.
 Hebly, A.
 Heer, J. de
 Heeswijk, H. van
 Heijden, H. van der
 Heijdra, T.
 Heijnen, A.
 Heijns, M.
 Heilbron, J.
 Heinemann, H.A.
 Heistek, W.
 Hemel, M.
 Hendriks, B.
 Hendriks, J.
 Hendriks, M.
 Hendrix, G.
 Henket, H.J.
 Herck, K. van
 Hermans, D.B.M.
 Hermans, R.
 Hermans, T.
 Hertog, P. den
 Hertzberger, H.
 Heussen, D.
 Heussner, K.U.
 Heuvel, A. van den
 Heuvel, D. van den
 Heuvel, M. van den

Heynen, H.
 Hilhorst, A.
 Hilhorst, W.
 Hillenga, M.
 Hilverda, W.
 Hinterleitner, J.
 Hoebens, F.
 Hoebink, D.
 Hoekema, S.
 Hoekstra, M.J.
 Hoekstra, T.R.
 Hoeven, K. van der
 Hof, A.
 Hogen, N.
 Hohé, M.
 Holwerda, J.
 Homan, R.
 Hontem, P. van
 Hoog, M. de
 Hoogenberk, E.
 Hoogeveen, J.
 Hoogevest - de Boer, C. van
 Hoogewoud, G.
 Hoogstraten, D. van
 Hoonaard, J. van den
 Hoorn, M. van der
 Horn, S.
 Hornis, W.
 Horsten, H.
 Houben, F.
 Houtum, H. van
 Hoven, M.
 Huijbers, K.
 Huisman, J.

Hulshof, M.
 Hulsman, B.
 Hummel, K.
 Hundertmark, H.
 Hunen, D. van
 Hunen, M. van
 Hurx, M.
 Husslage, B.
 Hutter, W.
 Huygen, F.

I

Ibelings, H.
 Iding, J.
 IJsselstijn, M.
 Immerseel, R.H.M. van

J

Jager, I.
 Janse, H.
 Jansen, P.
 Jas, J.
 Jehee, J.
 Jehee, L.
 Johannsen, B.B.
 Jones, D.
 Jong, C.W. de
 Jong, K.
 Jong, S.D. de
 Jong, W. de
 Jonge, K. de
 Jongh, P. de
 Jongmans, A.G.
 Jonker, M.

Jonkhof, J.
 Jordans, M.
 Junte, J.

K

Kamp, J.
 Kamphuis, M.
 Karstkarel, P.
 Kerkstra, K.
 Kers, M.
 Kersten, A.
 Kersten, I.
 Keulen, S.
 Keuning, D.
 Keverling Buisman, F.
 Kieft, G.
 Kingma, J.
 Kingsbury, N.
 Kipp, A.F.E.
 Kleijn, K.
 Klein, T.
 Klijn, O.
 Klooster, I.
 Kluitenbrouwer, P.
 Knaack, U.
 Koch, A.
 Koekebakker, O.
 Koenders, A.
 Koldeweij, E.
 Kolen, J.
 Komossa, S.
 Kooi, C.M.
 Kooij, B.
 Kool, C.C. de

Kool, D.
 Koopmans, B.
 Kort, R.J. de
 Kosian, M.
 Kostenec, J.
 Kouwenhoven, H.
 Kraaij, A.
 Kraats, B. van de
 Krabbe, C.P.
 Kramer, S.
 Kroeze, C.
 Kroeze, H.
 Kroon, A.A.
 Kruidenier, M.
 Kruijf, T. de
 Kuijlaars, P.
 Kuiper, Y.
 Kuipers, M.
 Kuit, B.
 Kuper, M.
 Kurpershoek, E.
 Kylstra, E.

L

Laan, B.
 Laan, E. van der
 Laan, M. van der
 Laarse, R. van der
 Labuhn, B.
 Lahr, M.
 Lambert, A.
 Laméris, M.
 Lammers-Keijzers, Y.M.J.
 Lampen, J.

Landewé, W.
 Lavies, D.
 Lavooij, W.
 Lebesque, S.
 Leent, M. van
 Leeuwen-Pilet, M. van
 Leeuwen, A. van
 Leeuwen, W. van
 Lensvelt, N.
 Lente, L.
 Lenzholzer, S.
 Lesger, C.M.
 Liagre Böhl, H. de
 Ligtenberg, E.
 Linden, A. van der
 Linssen, M.
 Lips, E.
 Lisson, J.
 Loeckx, A.
 Loeff, K.
 Looijesteijn, H van
 Luijten, A.
 Luiten van Zanden, J.
 Luiten, E.

M

Maandag, B.
 Maanen, R. van
 Maas, T.
 Maas, W.
 Mackic, A.
 Maes, B.
 Maessen, P.
 Man, H. de

Manders, B.
 Martens, P.
 Marullo, F.
 Mathijssen, M.
 McCarter, R.
 Medema, G.
 Meens, R.
 Meeuwisse, M.
 Meier, S.
 Meijel, L. van
 Meischke, R.
 Melchers, M.
 Mens, N.
 Mensink, J.
 Mertens, P.A.M.
 Metz, T.
 Meulenkamp, W.
 Meurs, P.
 Meyer, H.
 Mil, Y. van
 Minjon, S.
 Misset, C.
 Mol, A.
 Molenaar, J.
 Montijn, I.
 Montijn, I.
 Mooij, H.
 Moolenaars, G.W.
 Möring, M.
 Mota, N.
 Mousavi, B.
 Mulder, D.
 Mulder, K.
 Mulder, S.

Mull, B. ter
 Müller, S.
N
 Neck, N. van
 Neefjes, J.
 Nelissen, N.J.M.
 Ney, L.
 Niemans, J.
 Niemeijer, C.E.A.
 Niemeijer, F.
 Niemeijer, J.
 Nijland, T.G.
 Nillesen, A.L.
 Nio, I.
 Nipius, J.
 Nolan, B.
 Nolden, M.
 Noldus, B.
 Nooren, S.A.P.
 Noortman, A.
 Nouvel, J.

O

Obendorff, T.
 Oeffelt, T. van
 Olde-Meierink, B.
 Oldenburger, C.
 Oldenburger, C.S.
 Oldenburger, J.
 Onna, C. van
 Oosterbaan, W.
 Oosterhoff, R.
 Oosterhuis, K.
 Oosterom, G. van

Oostindie, G.
Oostmeijer, E.
Orsel, E.
Ottenheym, K.A.
Oudenaarden, J.
Oudolf, P.
Oxenaar, A.

P

Paalman, F.
Pantus, W.J.
Pauw, P.
Peene, P.J.
Peet, G.
Pekaar, R.
Peters, J.
Peterse, H.
Pieters, H.
Pijzel-Dommisse, J.
Pleijster, E.J.
Ploeg, C.J.P. van der
Pluijm, C. van der
Pol, L. van der
Poll, B. van
Post, M.
Pot, R.
Pouderoyen, D.
Prins, A.
Provoost, M.
Pryce, W.
Putt, P. van der

Q

Quist, W.

R

Raaij, M.
Raemdonck, H.
Ramselaar, W.
Rapp, C.
Raven, G.
Raven, R.
Rayon, A.
Reh, W.
Reijendorp, A.
Reinders, L.
Reitsma, L.
Reitsma, M.
Relats, M.
Rem, P.
Remery, F.
Remery, M.
Renes, H.
Renting, A.D.
Retel Helmrich, V.
Reumer, J.
Reuser, B.
Reynaerts, J.A.H.
Rhijn, C. van
Riedijk, M.
Rietveld, E.
Rietveld, R.
Rijckenberg, A.
Rijk, T. de
Robbertsen, R.
Roegholt, A.
Roggeveen, D.
Rombout, S.
Rennes, H.

Roo, G. de
Roodnat, J.
Rooij, R.M.
Rooijen, H. van
Roscam-Abbing, L.
Rossem, V. van
Rotmans, J.
Rotterdam, M. van
Rouw, K.
Ruby, A.
Ruby, I.
Rutte, R.
Ruyven-Zeman, Z. van

S

Salewski, C.
Sanders, R.J.
Santen, B. van
Saris, J.
Schaap, P.M.
Schama, S.
Scheltema, C.
Schmidt, F.H.
Schmitz, E.
Schnabel, P.
Schoonenberg, W.
Schoot, F. van der
Schous, H.
Schram, A.
Schrijver, L.
Schuit, H.
Schuppen, S. van
Sebregts, L.
Segaar-Höweler, D.C.

Seghers, A.
Shllaku, M.
Siemers-den Dulk, S.
Sies, R.
Sijmons, D.
Singelenberg, J.
Sizoo, H.
Slooff, M.
Sluijter, E.J.
Smallenburg, S.
Smienk, G.
Smit, C.
Smit, E.
Smit, H.
Smit, J.
Smulders, E.
Soeterbeek, F.
Sour, A.
Spaan, M.
Speer, M.
Speet, B.
Spek, T.
Spijkerman, P.
Spits, P.
Spoel-Walvius, M.R. van der
Spoelstra, Y.
Spoormans, L.
Stadler, M.
Starkenburger, E.
Steeg, T. van der
Steenbergen, C.
Steenhuis, M.
Steenmeijer, G.
Stenvert, R.

Storm-Smeets, E.
Striptiaan Luiscius, A.A. van
Stroeken, F.
Stroete, A. te
Strolenberg, F.
Stroux, S.
Stuart, P.

T

Talen, H.
Tatenhove, A. van
Taverne, E.
Teerds, H.
Teeuw, P.
Termorshuizen, K.
Teunissen, M.
Thier, L.
Thomas, H.
Thoor, M.T. van
Timmer, M.
Timmermans, W.
Timmers, K.
Tinga, F.
Toebast, J.
Tolboom, H.J.
Toorians, L.
Tromp, H.
Tromp, J.
Tuijl, M. van
Tussenbroek, G. van

U

Ubink, M.
Ulden, E. van
Ulzen, P. van

V

Vall, M. van de
Vandeputte, T.
Vannieuwenhuyze, B.
Vanstiphout, W.
Veeken, C. van der
Veen, H. van der
Veenenbos, H.
Veenstra, M.
Veenstra, P.
Veldhuizen, D. van
Veldman, F.J.
Velzen, E. van
Verbaan, W.
Vergeer, A.
Verheijen, M.
Verheul, W.J.
Verhoeven, D.
Verhoeven, M.C.J.
Verhoeven, T.
Verkoren, H.K.
Vermaat, S.
Vermeer, B.
Vermeer, G.
Verreyke, H.
Verschaffel, B.
Verschoor, J.
Verschuure-Stuip, G.
Vervloesem, E.

Vijver, D.R.E. van de
Vis, J.
Visser-Zaccagnini, R.
Visser, A. de
Visser, F.
Visser, I.
Visser, I. de
Visser, R.
Vissers, B.
Vlaardingerbroek, P.
Vlassenrood, L.
Vlug, J.
Voerman, L.
Voet, C.
Vogelaar, E.
Vogelzang, F.
Volkers, K.
Vollaard, P.
Vonk, M.
Voorthuijsen, A. van
Voorthuis, J.
Vos, A.
Vos, G.
Vos, L.
Vos, L.
Vos, R.J.
Vredenberg, J.
Vreeling, S.
Vreeze, N. de
Vries, B. de
Vries, D.J. de
Vries, J. de
Vromen, J.
Vroom, M.J.

Vuijsje, H.
Vuik, D.

W

Wagemakers, W.
Wagenaar, M.
Wageningen, D. van
Wal, O. van de
Wansing, R.
Warmerdam, M.
Water, J. van de
Weduwer, C.
Weijers, W.J.G.
Weijs, W.
Wells-Cole, A.
Wendker, L.
Werff, E.O. van der
Wessels, R.
Weston, R.
Westrik, J.
Weve, W.
Wever, P.
Wevers, L.
Wezel, G. van
Wiegersma, L.
Wiel, K. van der
Wierenga, E.
Wiesman, A.
Wijburg, G.
Wijngaart, M. van den
Wildenburg, M. van den
Wilms Floet, W.
Wilschut, H.
Wilt, K.

Wilterdink, N.
Wingens, W.
Winter, P. de
Wintermans, P.
Wit, O. de
Witsen, P.P.
Woestenburg, M.
Wolf, R.
Wolting, B.
Woodman, E.
Woud, A. van der
Woude, H. van der
Wouden, R. van der
Wouters, N.
Wright, H.

Y

Yano, S.
Yanovshchinsky, Y.

Z

Zahle, M.
Zandbelt, D.
Zegeling, M.
Zeinstra, J.
Zijlstra, B.
Zijlstra, E.
Zijlstra, H.
Zoest, R. van
Zoeteman, M.
Zwart, B. de
Zwart, J. van der
Zweegman, R.
Zwikstra, W.

Colofon

De Bibliografie architectuur, stedenbouw en ruimtelijke ordening, tuin- en landschapsarchitectuur, monumentenzorg en bouwhistorie door de eeuwen heen is een uitgave van de Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK) 2016

Samenstelling: Heleen Kooijman

Inleiding: Gabri van Tussenbroek

Coördinatie: Eline Levering

Vormgeving en opmaak

Janna & Hilde Meeus,
www.meeusontwerpt.nl

Redactieadres

Eline Levering,
secretariaat@kunsthistorici.nl

Bestuur VNK

dr. Annette de Vries, voorzitter
Geerte Broersma MA, secretaris
Ellis Dullaart MA, penningmeester
drs. Judith Niessen
drs. Fredric Baas
dr. Arjan de Koomen
dr. Eloy Koldeweij

Abonnement

Een abonnement op *Kunsthistorici* is inbegrepen bij het lidmaatschap van de VNK. De jaarlijkse contributie bedraagt € 30,- en € 23,- (gepensioneerden en studenten), ongeacht in welke maand men zich opgeeft. U wordt verzocht gebruik te maken van de toegestuurde betalingsinstructies. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot de ledenadministratie.

Kunsthistorici wordt digitaal verspreid.

Opzegging

Lidmaatschap en abonnement worden jaarlijks stilzwijgend verlengd. Het lidmaatschap kan alleen schriftelijk bij de ledenadministratie worden opgezegd, op elk moment en met onmiddellijke ingang.

(Email)adreswijzigingen

Doorgeven aan de ledenadministratie.

Secretariaat en ledenadministratie VNK

t.a.v. Eline Levering
Postbus 90418
2509 LK Den Haag
secretariaat@kunsthistorici.nl

www.kunsthistorici.nl

© Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten van de afbeeldingen volgens wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, worden verzocht zich tot de redactie te wenden.